

Aure kommune

Livskraft og samarbeid

BUDSJETT 2016 ØKONOMIPLAN 2016 - 2019

Rådmannens forslag

Foto: Halvard Djupvik

Arkivsaksnr. 2015/1164

1 Innhold

2	Innstilling om skatte- og budsjettvedtak	8
3	Sammendrag.....	9
3.1	Innledning.....	9
3.2	Handlingsrom – utfordringer – prioriteringer og tilpasninger	9
4	Målsettinger og trekk ved samfunnsutviklingen	13
4.1	Mål nedfelt i forbindelse med kommunesammenslåingen	13
4.2	Overordnede mål i kommuneplana	13
4.3	Befolkningsendring.....	14
4.4	Folketall etter alder og kjønn	14
4.5	KOSTRA – nøkkeltall 2014	16
4.6	Medarbeidere.....	18
5	ØKONOMISKE RAMMEBETINGELSER.....	21
5.1	Innledning - statusbeskrivelse	21
5.2	Inntektsgrunnlaget	23
5.2.1	Sentrale føringer i statsbudsjettet - Det økonomiske opplegget for 2016	23
5.2.2	Frie inntekter	24
5.2.3	Andre statlige overføringer	27
5.2.4	Eiendomsskatt	29
5.2.5	Avgifter og betaling for tjenester	31
5.2.6	Kalkulatoriske renter og avskrivninger	31
5.2.7	Fond	32
5.2.8	Finansinntekter.....	34
5.3	Utgiftsforutsetningene	35
5.3.1	Forutsetninger om arbeidsgiveravgift, lønnsvekst og pensjonspremie	35
5.3.2	Forutsetninger om prisvekst	37
5.3.3	Forutsetninger om kapitalutgifter	37
6	Tjenesteområdene – rådmannens forslag til budsjetttrammer 2016 - 2019	41
6.1	Innledning.....	41
6.2	Økonomiske utfordringer og prioriteringer	41
6.3	Prioriteringskriterier og strategier	42
6.4	Rådmannens forslag til driftsrammer for tjenesteenhetene	43
6.5	Netto driftsresultat.....	47
6.6	Oppsummering.....	48
6.7	Sentral ledelse og fellestjenester	50
6.7.1	Beskrivelse av tjenesteområdet	50
6.7.2	Hovedutfordringer for sentral ledelse og fellesfunksjoner	51
6.7.3	Forslag til driftsbudsjett for perioden 2016 – 2019.	52
6.8	Tjenesteenhet skole	52
6.8.1	Beskrivelse av tjenesteområdet	52
6.8.2	Hovedutfordringer.....	53
6.8.3	Forslag til driftsbudsjett for perioden 2016 – 2019.	54
6.9	Tjenesteenhet barnehage	55

6.9.1	Beskrivelse av tjenesteområdet	55
6.9.2	Hovedutfordringer.....	56
6.9.3	Resultatmål og tiltak 2016.....	57
6.9.4	Forslag til driftsbudsjett for perioden 2016 – 2019.	57
6.10	Tjenesteenhet hjemmetjenester.....	58
6.10.1	Beskrivelse av tjenesteområdet	58
6.10.2	Hovedutfordringer.....	60
6.10.3	Resultatmål og tiltak 2016.....	60
6.10.4	Forslag til driftsbudsjett for perioden 2016 – 2019.	61
6.11	Tjenesteenhet habilitering og demensomsorg	62
6.11.1	Beskrivelse av tjenesteområdet	62
6.11.2	Hovedutfordringer.....	62
6.11.3	Resultatmål og tiltak 2016	62
6.11.4	Forslag til driftsbudsjett for perioden 2016 – 2019.	62
6.12	Tjenesteenhet sykehjem	64
6.12.1	Beskrivelse av tjenesteområdet	64
6.12.2	Hovedutfordringer.....	65
6.12.3	Resultatmål 2016.....	65
6.12.4	Forslag til driftsbudsjett for perioden 2016 – 2019.	66
6.13	Tjenesteenhet helse og familietjenester.....	67
6.13.1	Beskrivelse av tjenesteområdet	67
6.13.2	Hovedutfordringer.....	67
6.13.3	Forslag til driftsbudsjett for perioden 2016 – 2019.	67
6.14	Tjenesteenhet NAV.....	69
6.14.1	Beskrivelse av tjenesteområdet	69
6.14.2	Hovedutfordringer.....	69
6.14.3	Resultatmål og tiltak for perioden 2016 - 2019	70
6.14.4	Forslag til driftsbudsjett for perioden 2016 – 2019.	70
6.15	Tjenesteenhet kultur, plan og næring	71
6.15.1	Beskrivelse tjenesteområdet.....	71
6.15.2	Hovedutfordringer.....	71
6.15.3	Resultatmål og tiltak 2016.....	72
6.15.4	Forslag til driftsbudsjett for perioden 2016 – 2019.	73
6.16	Tjenesteenhet kommunalteknikk og eiendom	75
6.16.1	Beskrivelse av tjenesteområdet	75
6.16.2	Hovedutfordringer.....	75
6.16.3	Resultatmål.....	76
6.16.4	Forslag til driftsbudsjett for perioden 2016 – 2019.	76
7	Rådmannens forslag til budsjett 2016 og økonomiplan 2016 – 2019	79
7.1.1	Budsjettskjema 1A, driftsbudsjettet (finanskapitlet)	79
7.1.2	Budsjettskjema 1B – tjenesteenhetenes netto rammer	80
7.1.3	Hovedoversikt drift.....	82
7.1.4	Hovedoversikt investeringer og finansiering.....	83

Forord

Rådmannen legger hvert år fram et forslag til økonomiplan for de kommende fire år, der det første året er budsjettet. Dette er et omfattende styringsdokument med mye faktabasert informasjon om Aure kommunes virksomhet. Økonomiplanen har et fireårig perspektiv og er retningsgivende for kommunens ressursbruk og aktivitet, mens årsbudsjettet er et bevilgningsrettslig dokument.

Rådmannens forslag til budsjett for 2016 har en samlet brutto inntektsramme på i overkant av 340 mill. kroner. Dette innbefatter rammeoverføringer fra staten, skatt, brukerbetaling, gebyrbelagte tjenester og finansinntekter. Det er dette beløpet Aure kommune kan bruke på tjenester til befolkningen, investeringer og avsetninger til fond.

Grunnet befolkningsnedgang reduseres rammeoverføringer 2016 med ca. 1 mill. kroner. Den vesentlige grunnen til befolkningsnedgangen er fødselsunderskudd. I praksis betyr dette at antall barn og antall eldste eldre i kommunen reduseres. Det er disse befolkningsgruppene som utløser høyest rammetilskudd. Dette – sammen med en del andre faktorer – gir seg utslag i befolkningens tjenestebehov.

Gjennom det siste halvannet år har kommunen sett en tilbakegang i etterspørselen etter langtids **sykehjemsplasser**. I perioder har halvparten, av totalt 34 plasser, stått tomme. Kompetanseoppbygging innen rehabilitering med fokus på at eldre kan bo hjemme, bemannet omsorgsbolig på Gullstein sammen med færre eldre gir signaler om at dette antagelig er en mer varig tendens. Det er grunn til å tro at nye omsorgsboliger i Aure sentrum vil forsterke denne utviklingen. Dette er en ønsket utvikling, ikke minst sett fra brukernes side. De aller fleste eldre vil bo i egen bolig så lenge dette er mulig. Om kort tid kan dette resultere i at kommunen har pasientgrunnlag for ett sykehjem. Ut i fra fagenhetenes innspill foreslås antall langtids sykehjemsplasser ved sykehjemmet på Tustna redusert med 5 plasser – fra 15 til 10 - i budsjett 2016.

Barnetallet i **barnehagene** er redusert fra 159 barn i barnehageåret 2012/2013 til 145 barn pr. 1.11.15. Disse barna er i dag spredt på 6 barnehager – 4 kommunale og to private. Ved Aure sentrumsbarnehage var det 53 barn barnehageåret 2010/2011. Pr. i dag er det 40 barn i denne barnehagen. Rådmannen har ikke funnet plass til ny barnehage i sentrum i forslag til økonomiplan.

Elevtallet i kommunens 5 **grunnskoler** var 436 i skoleåret 2010/2011. Pr. i dag er tallet 399. En framskrivning til skoleåret 2020/2021 viser at elevtallet synker til 332. Den ukjente variabelen i forhold til både barnehage og skole er innflytting til kommunen framover i tid.

Økonomiplanperiode 2016 - 2019

Under budsjettbehandlingen i kommunestyret den 16.12.14 ble bl.a. flg. vedtatt:

«Merforbruket i økonomiplanens år 2015-2018, dekkes ved bruk av disposisjonsfond. Målsetting gjennom driftsåret 2015 er at man starter en prosess for å redusere driftsnivået slik at budsjettene i årene framover kommer i balanse uten bruk av fond.»

Ser man noe fram i økonomiplanperioden, forutsetter nå rådmannen at eiendomsskatt fra Statnetts mobile gasskraftverk på Tjeldbergodden – årlig kr. 6,5 mill - fases ut fra og med 2018. Dette basert på ferdigstillelse av overføringsledning strøm Fardal- Ørskog som vil sikre strømforsyning til Midt-Norge. Kommunikasjonssjef Statnett Midt-Norge Martha Nilson opplyser at opprinnelig ferdigstillelse av kraftlinjen var planlagt til 2015. Pga. rettssak om 7 mastepunkter i Bremanger er ferdigstillelse forsinket. I melding av 15.04.15 <http://www.statnett.no/Media/Nyheter/Nyhetsarkiv-2015/Nye-nettanlegg-gir-besparelse-og-bedret-forsyningssikkerhet/> er følgende opplyst fra Statnett:

«Statnett har i dag to reservekraftverk som en del av SAKS-tiltakene (Svært Anstrengt Kraft Situasjon). Disse kraftverkene har aldri vært startet annet enn i testsituasjoner. Med Statnetts beslutning om ikke å videreføre bruken av tiltakene, vil det settes i gang en prosess for å selge kraftverket som i dag befinner seg på Tjeldbergodden.»

Videre vet vi at fra og med 2021 trappes inndelingstilskuddet Aure/Tustna ned over 5 år. Inndelingstilskuddet er nå kommet opp på hele 23,2 mill 2016-kroner. Dette er videreføring av penger Aure og Tustna fikk gjennom rammetilskuddene da de var to kommuner, og som myndighetene forventer at nykommunen reduserer driftsutgiftene sine med, i løpet av 15 år. Dvs. en forventet effektiviserings-/rasjonaliseringseffekt som følge av kommune-sammenslåingen. Siste året med fullt tilskudd er 2020. Både eiendomsskatten fra det mobile gasskraftverket og inndelingstilskuddet går i sin helhet inn i driften i dag.

Eiendomsskatteordningen for verker og bruk har vært ute til høring. Det er ikke fattet noen beslutning om dette på nasjonalt plan. Aure kommune skriver ikke ut eiendomsskatt på hverken næringseiendom eller boliger.

Kommunens inntektsgrunnlag vil endres framover i tid. I den grad kommunen ikke opprettholder inntektsnivå, må utgiftene reduseres. Slik rådmannen ser det, må strukturelle grep tas. Rådmannens oppfatning er at det er store rom for slike tiltak.

Næringsareal

Det bør arbeides intenst for å klargjøre næringsareal i kommunen. Pr. i dag har ikke kommunen byggeklart næringsareal. Rådmannen foreslår å sette av totalt 11 mill. kroner de nærmeste 2 år til erverv/klargjøring av slikt areal. Slik rådmannen ser det, vil dette være en vesentlig del av grunnlaget for vekst i kommunen.

Martin Olav Folde
rådmann

Leserveiledning

Prosess

Rådmannens forslag til økonomiplan 2016 – 2019 og budsjett 2016 skal endelig behandles i kommunestyrets møte den 17. desember. Formannskapet innstiller ovenfor kommunestyret i sitt møte 30. november. Før behandlingen i formannskapet har saken vært til behandling i hovedutvalgene og rådene. Dette skjer før formannskapetets behandling.

Forslaget til statsbudsjett er en vesentlig premissleverandør for kommunens budsjett. Forslaget til statsbudsjett for 2016 ble lagt fram 7. oktober. Det økonomiske opplegget for kommunesektoren i 2016 vil ikke være klart før Stortinget har gjort sitt vedtak.

Dersom det blir endringer i budsjettforliket på Stortinget som har betydning for kommunens budsjett vil rådmannen legge fram et notat for kommunestyret.

Kapitteloversikt

I kapittel 3 oppsummeres rådmannens forslag til budsjett 2016 og økonomiplan 2016 – 2019.

I kapittel 4 er det tatt inn oversikt over kommunens overordnede målsettinger slik de ligger i kommuneplana, trekk ved samfunnsutviklingen som har konsekvenser for kommunens tjenesteproduksjon, så som folketallsutvikling og alderssammensetning. Videre er det tatt inn KOSTRA-tall for å vise hvordan kommunen bruker pengene sine på de enkelte tjenestene, og sammenlignet med andre kommuner.

I kapittel 5 ligger en detaljert gjennomgang av de økonomiske forutsetningene. Det presenteres en sammenstilling av overordnede inntekter og utgifter, og prioriteringer og tilpasninger på et overordnet nivå. I kapitlet beskrives også forslag til investeringsutgifter og finansieringen av disse (kap. 5.3.3).

I kapittel 6 er det innledningsvis presentert hvilke økonomiske utfordringer Aure kommune står overfor på kort og lang sikt, og hvilke prioriteringer og tilpasninger som foreslås for å komme i mål på kort sikt. Kapitlene 6.7 – 6.16 omhandler forslaget til budsjett 2016 og økonomiplan 2016 – 2019 for det enkelte tjenesteområde. Kapitlene gir en omtale av tjenesteområdet, utfordringer, mål for planperioden og forslag til driftsbudsjett.

I kapittel 7 er rådmannens forslag til budsjett og økonomiplan for perioden 2016 – 2019, med de obligatoriske talloversikter og forslag til investeringsbudsjett, tatt inn. Det er på dette nivå budsjett og økonomiplan skal vedtas i hht. kommunens økonomireglement.

Budsjettdokumentet har ett vedlegg:

- Tjenesteenhetenes innspill til budsjettet med forslag og kommentarer.

Økonomitabeller

Hvert tjenesteområde (kap 6.7 – 6.16 i budsjettheftet) inneholder en tabell som viser rådmannens forslag til netto driftsbudsjett i økonomiplanperioden. Nedenfor er det vist hvordan økonomitabellen er utformet.

1.000 kr

Netto driftsramme	2016	2017	2018	2019
Vedtatt budsjett 2015				
Konsekvensjustert lønn				
Øvrige konsekvensjusteringer (listes opp):				
1.				
2. osv				
Sum konsekvensjusteringer				
Konsekvensjustert budsjett 2015 (basis)				
Nye tiltak (pluss):				
1.				
2.				
Osv...				
Nye tiltak (minus):				
1.				
2.				
Osv...				
Sum nye tiltak netto (rammeendring)				
Forslag ny netto driftsramme				

I tabellene er negative (**røde**) tall økte inntekter eller reduserte utgifter. Motsatt er positive (svarte) tall reduserte inntekter eller økte utgifter.

Forklaring til linjene i tabellen:

- **Netto driftsramme:** Det betyr tjenesteområdets budsjetterte utgifter fratrukket inntekter som føres på området. Inntekter kan f.eks. være sykepengerefusjoner, øremerkede tilskudd og betaling for tjenester (avgifter, husleie osv).
- **Vedtatt budsjett for 2015:** Vedtatt budsjett omfatter opprinnelig vedtatt budsjett (desember 2014) og event. korreksjoner i løpet av året.
- **Konsekvensjustert lønn:** Tjenesteområdene får kompensert for lønnsvekst fram til årsskiftet slik at lønnsberegningene budsjettet bygger på skal være kvalitetssikret pr 1.1.2016.
- **Øvrige konsekvensjusteringer:** Tiltak som kun gjelder 2015 samt vedtatte tiltak, økte kostnader, andre endringer og pålegg som får konsekvenser fom. 2016.
- **Sum konsekvensjusteringer:** Dette er summen av de forannevnte konsekvensjusteringer.
- **Konsekvensjustert budsjett 2015 (basis):** Viser basis og utgangspunkt for årene i planperioden.
- **Nye tiltak – pluss og minus:** Beskriver hvilke økninger og reduksjoner rådmannen foreslår for å tilpasse seg de rammer kommunen må forholde seg til for å få budsjett og økonomi i balanse – og/eller for å få på plass nye tiltak og investeringer.
 - **Plusstiltak:** Tilbud som foreslås økt i omfang og/eller standard ut over det som kreves for å opprettholde dagens standard. Kan også være forslag om økte inntekter.
 - **Minustiltak:** Tilbud som foreslås redusert i omfang og/eller standard, samt effektiviseringstiltak.
- **Sum nye tiltak netto - rammeendring:** Viser differansen mellom korrigert (konsekvensjustert) budsjett for 2015 og forslag til ny netto driftsramme (dvs netto rammeendring).
- **Forslag til ny netto driftsramme:** Viser størrelsen på budsjetttrammen som foreslås de kommende fire år i 2016-priser.

2 Innstilling om skatte- og budsjettvedtak

Rådmannen foreslår at kommunestyret forelegges følgende innstilling:

1 Skattevedtak 2016

- a. Ved beregning av inntekts- og formuesskatt skal høyeste tillatte skattesats legges til grunn.
- b. Marginalavsetningen settes til 11 %.
- c. I medhold av eiendomsskattelovens § 3 første ledd bokstav c videreføres utskrivning av eiendomsskatt på verker og bruk i hht. gjeldende skattetakstvedtekter.
- d. Eiendomsskatt utskrives med kr 7,- for hvert kr 1.000,- av eiendommens takstverdi, jfr eiendomsskattelovens § 11 første ledd.
- e. Eiendomsskatten skal betales i to terminer jfr. eiendomsskattelovens § 25 første ledd, hhv. 15. april og 15. oktober i skatteåret.
- f. Ved taksering og utskrivning av eiendomsskatt benytter kommunen tidligere vedtatte skattevedtekter.

2. Budsjettvedtak 2016

- a. Rådmannens forslag til driftsbudsjett med nettorammer for tjenesteenhetene vedtas slik det går fram av det spesifiserte oppsett i vedlegg 1 (budsjettskjema 1 A) og vedlegg 2 (budsjettskjema 1 B) i budsjettdokumentet.
- b. Investeringsbudsjett med finansiering vedtas slik det går fram av vedlegg 3 i budsjettdokumentet.
- c. Rådmannen gis fullmakt til å ta opp lån i hht. økonomireglementet og startlån til videreutlån i Husbanken på inntil 2 mill kroner. Rådmannen gis videre fullmakt til å gjennomføre refinansiering av lån.

3. Økonomiplan

Forslag til økonomiplan slik det går fram av vedlegg 1 – 3 tas til etterretning idet det vedtas at planen skal være økonomisk retningsgivende for kommunens virksomheter. Dette innebærer at:

- a. Administrasjonen og kommunale organer i sitt planarbeid prioriterer de forskjellige tiltak i samsvar med den tidsrekkefølge som er forutsatt i økonomiplanen.
- b. Ved senere forslag til årsbudsjett legges økonomiplanen til grunn. De enkelte årsbudsjett må likevel tilpasses de endrede forutsetninger som måtte følge av for eksempel de årlige reviderte nasjonalbudsjett, kommuneproposisjoner, statsbudsjettforslag, m.m.

Rådmannen i Aure, 9. november 2015

Martin Olav Folde

Saksbehandlere: Peder Hønsvik og Olav Eines

3 Sammendrag

3.1 Innledning

Rådmannens forslag til driftsbudsjett for 2016 har en samlet brutto utgiftsramme på 336,2 mill kroner, inkludert renter og avdrag på 23,6 mill kroner (stigende til 27,2 mill kr i 2019). I tillegg foreslås det investert for vel 44 mill. kroner i 2016 og 34,1 mill kroner resten av perioden, til sammen vel 78 mill kroner i økonomiplanperioden.

Aure kommune er inne i en situasjon der drifts- og investeringsnivået er for høyt i forhold til inntektene. Dette er en situasjon som har utviklet seg de senere årene, og som vil eskalere ytterligere framover, til og med uten nye tiltak og/eller investeringer.

Budsjettet for 2016 bygger på de forutsetninger som følger av vedtatt økonomiplan (ØP) 2015-2018, men er forsøkt tilpasset de endrede forutsetningene, dvs behov for ytterligere budsjettkutt for å få budsjettet i balanse. Det samme gjelder enkeltvedtak gjort i 2015, og som har konsekvenser inn i ØP-perioden.

Å se inn i framtiden er alltid forbundet med usikkerhet, og usikkerheten øker med lengden på framtidsperspektivet. Selv om en i denne omgang har hovedfokus på budsjettåret 2016 skal økonomiplanen ha et fireårig perspektiv. Man skulle derfor tro at det som forventes å skje i perioden er forutsigbart. Fortida har vist oss at så ikke alltid er tilfelle. Men ved hjelp av den kunnskap vi har og de beslutninger som er gjort, forsøker vi så godt som mulig å si noe om hvordan vi tror det blir.

Grunnlaget som perspektivet for denne planen er tuftet på består av flere samvirkende faktorer. Noen faktorer betrakter vi mer som utenfor kommunens påvirkning, mens andre har vi mer kontroll over selv. Ofte er det et gjensidig avhengighetsforhold mellom dem.

Kommunen spiller en rolle i hvordan framtida skal utformes, men ønsket utvikling skjer ikke uten at det spilles på lag med en rekke andre aktører og premissleverandører.

Aure har i dag godt utbygde kommunikasjoner både internt i kommunen og ut av kommunen. Bompengene på Imarsundbrua ble tatt bort sommeren 2015. Vi inngår i en arbeidsmarkedsregion som omfatter både Kristiansund og Hemne. Pendlestatistikken viser at vi har betydelig inn- og utpendling både til disse kommunene og til Halså kommune. Arbeidsledigheten er lav og næringslivet går godt. De kommunale tjenestetilbudene er godt utbygd, de siste år med utbygging og opprusting av ABUS, omsorgsboliger på Gullstein, et flott kulturhus med idretts-/flerbrukshall, et topp moderne fotball-/friidretts-stadion, nye barnehager på Tustna og Nordlandet, og i desember i år tas 24 nye omsorgsboliger i bruk på Aure.

Kommunen har billige boligtomter, lavt nivå på kommunale avgifter, ikke eiendomsskatt på boliger, rimelige startlån via Husbanken, lav arbeidsgiveravgift og ledig kapasitet i barnehagene. Vi har et aktivt næringsliv, og det ligger fortsatt et potensiale i videre utvikling på Tjeldbergodden.

3.2 Handlingsrom – utfordringer – prioriteringer og tilpasninger

Budsjettarbeid starter med å skaffe seg oppdatert oversikt over kommunens inntekter og utgifter (konsekvensjustering) inn i kommende økonomiplanperiode gitt uendret aktivitetsnivå og uten nye investeringer. Dette bør normalt gi et handlingsrom som skal/kan benyttes til å finansiere det vedtatte aktivitetsnivået fra 2015 inn i perioden 2016 – 2019. Et positivt handlingsrom kan også gi rom for vekst i tjenesteproduksjonen, enten det gjelder drifts- eller investeringsformål. Er handlingsrommet negativt - eller det ønskes igangsatt nye/utvidede drifts- eller investeringstiltak det ikke er rom for innenfor dagens ramme - må det foretas tilpasninger av kommunens tjenestetilbud (budsjettkutt).

Nedenfor beskrives noen av de overordnede forutsetningene som er lagt til grunn for utformingen av forslaget til budsjett og økonomiplan for 2016 – 2019. For en nærmere redegjørelse for alle forutsetninger, og rådmannens forslag, vises det til kapittel 6.

I 2016 får Aure kommune en vekst i de frie disponible inntektene på kun 4,3 mill kroner, eller 1,6 %. Siden det i statsbudsjettet regnes med en deflator (lønns- og prisstigning) på 2,7 % betyr det at statsbudsjettet ikke gir grunnlag for noen aktivitetsvekst i Aure - kommunen har reelt mindre inntekter å rutte med i 2016 enn i 2015. I dagens økonomiplan opereres det i tillegg med underskudd på 3,2 mill kr i 2016, 4,1 mill kr i 2017 og 1,5 mill kr i 2018. Alt dekt ved bruk av fond. Dette er noe en drar med seg når budsjettarbeidet starter.

Som følge av forventet lønns- og prisstigning (2,7 %), samt økte kapitalutgifter etter de siste års tunge investeringer, vil utgiftene og kostnadene for produksjon av kommunale tjenester øke, og øke betraktelig mer enn den lave inntektsveksten.

Etter runden med konsekvensjustering ser en at utgiftene fortsetter å øke raskere enn inntektene. Noen av kostnadsdriverne ligger utenfor kommunens kontroll, mens andre er en følge av egne vedtak:

Sum konsekvensjustert (basisjustert) budsjett. 1 000 kroner

	R 2014	B 2015	2016	2017	2018	2019
Sum frie disponible inntekter (fra statsbudsjettet)	-264 676	-266 804	-271 107	-269 235	-262 594	-264 454
Netto finansinntekter/-utgifter	15 490	19 050	21 100	22 000	21 700	21 600
Netto avsetninger ¹⁾	-5 037	0	8 792	-7 200	4 000	-5 800
Felles finanser (i drift) ²⁾	822	12 884	12 439	22 170	12 149	23 267
A - Til fordeling drift	-253 401	-234 870	-228 776	-232 265	-224 745	-225 387
B - Konsekvensjustert driftsramme enhetene	243 839	234 752	232 513	232 036	231 406	231 606
A – B Overskudd/underskudd ³⁾	-9 562	-118	3 737	-229	6 661	6 219

I kap. 6.4 presenterer rådmannen hvilke prioriteringer og tilpasninger som foreslås for å komme i mål på kort sikt. Dette er summert i tabellen nedenfor, og kort kommentert i fotnotene.

Oppsummering - endringer enhetenes rammer i forhold til budsjett 2015:

	2016	2017	2018	2019
Resultat av konsekvensjusteringen, sum alle enhetene ⁴	-2 239	-2 694	-2 794	-2 594
Økte kapitalutgifter løpende lån (i forhold til 2015) ⁵	2 660	3 560	3 260	3 160
Kapitalutgifter nye foreslåtte lån ⁶	100	2 400	3 500	3 700
Nye plusstiltak – rådmannens forslag ⁷	4 315	5 225	5 725	5 725
Nye minustiltak – rådmannens forslag ⁸	-8 167	-7 427	-7 407	-7 407
Summen av konsekvensjusteringer og pluss- og minustiltak ⁹	-3 331	-1 064	2 284	2 584

¹ Siden premieavviket og pensjonskostnadene vil svinge veldig mye i årene framover er det foreslått å utjevne dette noe. I år med positive premieavvik (som 2016 og 2018) settes det av penger på fond, og brukes i årene med negative avvik. Se bla. kap. 5.1 og 6.4.

² Henger sammen med det som er nevnt i pkt 1. Merutgifter i år med negativt premieavvik, jfr. kap 6.4, tab. 26.

³ 2014 var et år med positivt premieavvik. Fom 2016 starter budsjettarbeidet med underskudd, selv om en bruker premieavviket til utjevning, jfr. kap 5.1 og 6.4.

⁴ Dette er summen av konsekvensjusteringene av 2015-budsjettet og går fram av tabellene for hver tjenesteenhet. (Se rådmannens forslag). Det uvanlige er at konsekvensjusteringen denne gang viser betydelige innsparinger. Hovedårsaken til det er at pensjonsutgiftene ut fra KLP sine beregninger vil bli betydelig lavere (reduisert med ca 10 mill kr).

⁵ Det er i budsjettet for 2015 satt av 20,8 mill kr til renter og avdrag på løpende lån. Dette vil øke til 24 mill kr i 2019.

⁶ Det er i rådmannens forslag foreslått tatt opp nye lån på 55 mill kr i perioden, hovedsakelig til ikke rentable formål. Dette utløser følgende kapitalbehov til dekning av nye kapitalkostnader i perioden.

⁷ Nye tiltak (utgiftsøkninger) foreslått i rådmannens forslag – fordeling pr resultatenehet, se tabellene bak.

⁸ Summen av rådmannens innsparingsforslag er betydelige. Fordeling pr resultatenehet, se tabellene bak.

⁹ Summen bekrefter at utfordringene framover vil øke. Innsparing på konsekvensjustert budsjett og foreslåtte minustiltak blir mer enn spist opp av plusstiltak og ikke minst økende kapitalutgifter. Dvs at utfordringene øker.

Som det går fram av tabellen foran (jfr. tabell 26 i kap 6.4), er sum tjenesteenhetenes ramme hvert år i perioden foreslått kuttet med beløp i størrelsesorden vel 7 mill kr i forhold til konsekvensjustert 2015-nivå. (Vel 8 mill kr i 2016.) I kuttforslagene ligger inndragning av 7,1 årsverk. Det er også lagt inn plusstiltak for i overkant av 5 mill kr årlig, herunder øking av stillingsbrøker med til sammen 3,1 årsverk.

Videre er det tatt hensyn til dekning av kapitalutgifter av nye foreslåtte investeringer som alene øker kapitalutgiftene med 0,1 mill kr i 2016, stigende til 3,5 mill kr fom 2018 (kapitalkostnader er lagt inn i tabell 24).

Alle tjenesteområder – unntatt skole og kommunalteknikk og eiendom – får reduserte rammer i forhold til 2015. Størst nedgang finner vi på sykehjemsdrifta, noe som har sammenheng med at tjenesteområdet foreslås tilpasset det forhold at behovet for sykehjems plasser har gått betydelig ned den senere tid. Kanskje har det også litt sammenheng med god samkjøring av tjenestene på tvers av enhetene innen pleie- og omsorgsområdet.

Med de foreslåtte tiltakene er budsjett og økonomiplan i balanse i 2016 og 2017. Fom 2018 er det likevel underdekning i størrelsesorden 8,5 mill kr, se kap 7.1.2 Budsjettskjema 1 B (4. nederste linje s. 81).

Da kommunestyret behandlet strukturrapporten 12. februar i år, k.sak 1/15, ble det i prinsippet vedtatt at dagens tjenestestruktur skal ligge fast. Forutsetningene vedtaket bygget på, kanskje spesielt når det gjelder forventede inntekter, synes imidlertid å være i ferd med å endre seg og tilsier at det må tas nye og varige grep som kan sikre kommunen vår en bærekraftig tjenestestruktur tilpasset de økonomiske forutsetningene. For en mer detaljert beskrivelse, vises det til budsjettdokumentene.

Oppsummering fra formannskapetets budsjettkonferanse 2016

*Premieavviket, sa han med lav stemme.
Peder styrer tallene og loser oss gjennom fellene,
forståelig og solid som Tustnaffjellene.
Minus i revidert nasjonalbudsjett,
vi må ha flere innbyggere, tvert!!
Skatteanslaget er en luring visstnok –
staten skruer opp, de er en latstokk.
Prognosen er klar – og ganske usikker,
vi satser på konsesjonsavgift og at strømlinje klikker.
Sammenslåingstilskuddet er på hell,
Aure kommune som sådan tar kanskje kveld?
Rekruttering og boligmasse var et tema,
tror vi må lage et nytt skjema.
Vi ser tross alt fremtiden lyst i møte,
selv om man på budsjettet må skjøte.
Hør med Ingeborg om noen kan NAV'e,
for alle monner drar sa musa og pissa i havet!*
Henny Nordvik

Del 1 Overordnede rammebetingelser

4 Målsettinger og trekk ved samfunnsutviklingen

4.1 Mål nedfelt i forbindelse med kommunesammenslåingen

I forbindelse med kommunesammenslåingen ble der skissert følgende målsettinger for den nye kommunen:

Hovedmål:

- Sikre en livskraftig distriktskommune.

Delmål:

- Styrke grunnlaget for samordnet næringsutvikling og kulturliv i distriktet, herunder å få etablert bruforbindelse mellom Tustna og Aure.
- Sikre og videreutvikle kvalitet i tjenestene til innbyggerne gjennom et bredere faglig miljø i tjenesteytende enheter.
- Skape grunnlag for kostnadseffektive tjenester ut fra tilgjengelige økonomiske ressurser.
- Tale utad med større styrke og felles røst.
- Være en utviklende og attraktiv arbeidsplass for de tilsatte.

Når det gjelder prinsipp for organisering av den nye kommunen og ansatte sier intensjonsplanen:

- Både for den politiske og administrative strukturen er målet å lage en enkel og kostnadseffektiv organisasjon.
- Kommunestyrene har tidligere vedtatt å garantere at ingen skal sies opp som følge av kommunesammenslåingen. Det er likevel en målsetting med kommunesammenslåingen å redusere kostnadene. Medarbeidere som eventuelt blir overtallige vil kommunestyrene forsøke å finne en løsning for gjennom omplassering og naturlig avgang.

Selv om det ikke lar seg gjøre å foreta noen eksakt og objektivt måling av resultatene kan det nok så langt – 9 år etter sammenslåingen - konkluderes med at målene i det store og hele er nådd. Uten sammenslåingen ville nok kommunene hver for seg hatt større utfordringer – og ferga Vinsternes – Aukan hadde fortsatt vært der.

4.2 Overordnede mål i kommuneplana

Kommunestyret vedtok i 2008 kommuneplan for perioden 2008-2019. Samfunnsdelen av planen skisserer de overordnede mål for kommunen i perioden:

1. Befolkningsøkning – vi skal gjøre Statistisk sentralbyrås prognose til skamme, vi er 3700 innbyggere i 2019.
2. 200 nye arbeidsplasser i 2019.
3. Utøvere innen kultur /idrett på nasjonalt toppnivå i sin ferdighet.
4. Aure sentrum – regionalt handels- og servicesenter for nordre Nordmøre og deler av Sør-Trøndelag.
5. 100 % barnehagedekning.
6. Aure kommune skal ha en grunnskole som skal hevde seg blant de beste i landet.
7. Lokalt kultur- og fritidstilbud skal ha et innhold av en slik styrke at folk som velger Aure som bosted begrunner valget med kultur-/fritidstilbudet som en av de tre viktigste grunnene til å bo i Aure kommune.

Noen av målene er for så vidt nådd, mens de andre virker mer fjerne. De overordnede målene må så langt det er mulig konkretiseres inn i de årlige budsjetter og økonomiplanperioder. Dvs. at budsjett og økonomiplan skal ses i sammenheng med kommuneplana og fungere som kommuneplanas handlingsplan. Kommuneplana skal for øvrig rulleres en gang i hver valgperiode. Dette gjelder både samfunnsdelen og arealdelen.

4.3 Befolkningsendring

Befolkningsendringen, alderssammensetningen, og framskrivingen av befolkningsutviklingen på de enkelte årstrinnene er viktige rammebetingelser en må ta hensyn til når en skal prioritere kommunens tjenester til innbyggerne i dag og i framtiden.

Aure kommune hadde pr 1. januar 2015 totalt 3 549 innbyggere, en nedgang på 28 i løpet av 2014. Pr 1. halvår 2015 har det vært en befolkningsnedgang på 14 slik at folketallet da var på 3 535. Dette har bl.a. sammenheng med lavt fødselstall.

Tabell 1 – folketallsutviklingen etter kommunesammenslåingen 2006

År	Folketall pr 01.01	Fødte	Døde	Fødselsover-/undersk.	Innflytting	Utflytting	Netto flytting	Folketallsendring
2006	3591	27	45	-18	101	160	-59	-76
2007	3515	23	42	-19	143	112	31	15
2008	3530	30	45	-15	125	130	-5	-22
2009	3508	37	29	8	137	154	-17	-6
2010	3502	31	44	-13	172	138	34	21
2011	3 523	21	46	-25	146	133	13	-12
2012	3 511	38	38	0	180	122	58	59
2013	3 570	31	36	-5	161	149	12	7
2014	3 577	22	31	-9	115	134	-19	-28
1. halvår 2015	3 549	12	30	-18	65 *)	61	4	-14

*) Hvorav 18 innflyttere fra utlandet.

Siden kommunesammenslåingen har folketallet gått ned med 56 personer. Det lave fødselstallet har bl.a. sammenheng med at kommunen over lang tid har hatt lav kvinneandel i fertil alder. Som i de fleste andre distriktkommuner henger folketallsøkningen sammen med at antall nye landsmenn øker.

En folketallsnedgang på 28 + 14 personer vil ha konsekvenser for kommunens inntekter både når det gjelder rammetilskuddet og skatteinntektene. Dette kan illustreres slik:

➤ Innbyggertilskudd pr innbygger 2016	kr 22.669,-
➤ Beregnet skatt pr innbygger 2016	« 22.116,-
➤ Skatteutjevning pr innbygger	« 4.028,-
Sum pr innbygger 2016	kr 48.813,-

Dvs at en folketallsnedgang på 42 personer fra 2014 til 2015 gir en inntektssvikt på 2 mill kroner. I tillegg vil utgiftsutjevningen påvirkes etter hvilken type innbyggere dette er (se tabell 12).

4.4 Folketall etter alder og kjønn

Store deler av den kommunale tjenesteproduksjonen er rettet mot bestemte aldersgrupper, og den demografiske utviklingen gir viktig informasjon om utviklingen i behovet for kommunale tjenester. De viktigste målgruppene for kommunale tjenester er barn og unge 1-15 år, og innbyggere 67 år og over. Endringer i alderssammensetningen kan utfordre flere sider ved disse tjenestene, både behovet for kompetanse, fleksibiliteten i organiseringen og behovet for fysisk infrastruktur.

Tabell 2 – Folketall etter kjønn

Pr 01.01.14 (pr 01.01.13 i parentes)

	I alt	0 – 15 år	16 – 19 år	20 – 44 år	45 – 66 år	Over 67 år
Menn	1 843 (1 841)	316 (325)	88 (94)	531 (536)	599 (584)	309 (302)
Kvinner	1 734 (1 729)	310 (309)	91 (93)	457 (457)	506 (509)	370 (361)

Av tabellen kan en spesielt merke seg misforholdet mellom antallet menn og kvinner i alderen 20-44 år. Tendensen har i flere år vært at antallet kvinner går ned i denne aldersgruppen, noe som har påvirket fødselstallene (jfr. tabell 1).

Tabell 3 – Folketall etter alder – Framskrivning av folketallet

Alder	01.01. 2006	01.07. 2008	01.07. 2010	01.07. 2011	01.07. 2012	01.07. 2013	01.07. 2014	01.07. 2015	2020 SSB	2030 SSB	2040 SSB
Barnehageperiode											
0-1 år *)			102	93	57	60	61	54	66	70	67
2-5 år *)			86	99	137	138	136	126	140	150	144
0-5 år	205	189	(188)	(192)	(194)	(198)	(197)	(180)	(206)	(220)	(211)
Grunnskoleperiode											
6-15 år	480	444	430	430	426	421	410	404	384	390	400
Studie-/yrkesaktiv periode											
16-22 år*)			298	290	299	316	320	323	304	275	279
23-66 år*)			1 951	1 956	1 951	1 947	1 946	1 932	1 995	1 974	1 898
16-66 år	2 282	2 272	(2 249)	(2 246)	(2 250)	(2 263)	(2 266)	(2 255)	(2 299)	(2 249)	(2 177)
Pleie- og omsorgsperiode											
67-79 år	384	372	378	405	421	443	459	478	546	570	615
80-89 år	201	193	189	191	185	182	194	182	173	288	308
> 90 år	39	41	52	46	48	53	44	36	46	44	94
Sum	3 591	3 511	3 486	3 510	3 524	3 560	3 570	3 535	3 654	3 761	3 805

*) Fom 2010 deler SSB befolkningen inn i flere aldersgrupper enn tidligere.

Statistisk Sentralbyrås prognoserte framskrivning av folketallet – Middels nasjonal vekst alternativ MMMM (revidert i 2014 og har bl.a. tatt utgangspunkt i 2012 og 2013) viser at folketallet i aldersgruppen 0-5 år (barnehagealder) vil holde seg relativt stabilt i perioden fram til 2040. Elever i grunnskolealder fortsetter å gå noe ned og bli liggende på litt under 400 elever (nesten 100 mindre enn da kommunen ble slått sammen i 2006). Nedgangen er størst på ungdomstrinnet. Behovet for institusjons- og hjemmetjenester vil øke mye etter 2020.

Den **faktiske** nedgangen fra 1.7 2014 til 1.7.2015 er større enn prognosert i SSB's framskrivning. Spesielt gjelder dette i aldersgruppene for barnehage og grunnskole. Hvordan dette slår ut i kommunens inntekter (rammetilskuddet) er vist i tabell 12.

Tabell 4 - Folketall 2006 – 2015 viser utviklingen i grunnkretsene (gamle skolekretser).

Krets	2006	2008	2010	2012	2013	2015	Endring 2006-2015
Grisvågøy/Lesund	233	258	225	219	223	236	3
Skarsøya	187	188	179	169	178	186	-1
Kjørsvikbugen	188	174	198	201	208	216	28
Årvågsfjord/Stemshaug	253	247	232	214	224	219	-34
Aure/Vean	940	912	980	973	982	992	52
Vik/Todal	110	104	95	96	93	81	-29
Mjosundet/Ertvåg	197	209	199	211	222	217	20
Vågos/Ålmo	130	124	126	122	123	128	-2
Straumsvik	189	192	174	185	187	192	3
Vingsternes/Høvik/Fuglvåg	110	111	134	136	130	135	25
Nord-Tustna	114	112	115	117	120	121	7
Gullstein/Knarvik	101	103	93	96	105	95	-6
Leira	335	315	309	346	362	335	0
Sør-Tustna	414	408	399	387	376	364	-50
Hals	34	38	37	32	32	28	-6
Uoppgitt	56	35	7	7	5	4	-52
Sum	3 591	3 530	3 502	3 511	3 570	3 549	-42

Etter 2006 har folketallet på Ertvågsøya økt med 46 til 672. Aure sentrum fram til Vean har hatt en økning på 42. I gml. Tustna kommune har folketallet gått ned med 55 til 943. I nordbygda (inkl Grisvågøy/Lesund) har folketallet gått ned med 4 til 857. Behovet for kommunale tjenester rundt i kommunen svinger etter som alderssammensetningen endrer seg over tid. Mindre grendasamfunn påvirkes ekstra sterkt av svingninger som går på inn- og utflytting, og perioder i livet der det samtidig er flere par i «produktiv» alder i kretsen.

NIBR (Norsk Institutt for By- og Regionforskning) har utgitt en rapport om «Livskraftige lokalsamfunn». Noen av hovedpunktene fra NIBRs tilleggskommentarer til befolkningsutvikling er:

Sentrum/periferi-perspektivet: Konfliktdebatter som følger av geografiske prioriteringer har i en del tilfeller ført til at ressursene «smøres tynt utover», i stedet for at det satses på noen utvalgte steder. NIBR stiller spørsmål ved om det finnes et balansepunkt hvor samarbeid og kommunikasjon mellom senter og omland fungerer optimalt. En utfordring for kommunene blir å bruke ressursene på en slik måte som skaper attraktive lokalsamfunn av ulike karakter. Det er ikke realistisk å gjøre ethvert lokalsamfunn attraktivt, og en må velge å satse noen steder.

I kommuneplana for Aure sies det at: Aure sentrum skal videreutvikles til et attraktivt og levende kommunesenter med offentlige og private tjenester og servicetilbud som etterspørres av innbyggere og besøkende. Videre sies det at dagens grendestruktur så langt som mulig skal opprettholdes og utvikles.

Folk skaper steder heter det. Innbyggernes evner til å skape aktivitet og gjøre Aure til en attraktiv kommune vil være en avgjørende faktor for å oppnå vekst framover. En attraktiv kommune vil oppleve befolkningsvekst, større aktivitet som igjen skaper arbeidsplasser og inntekter som gjør at kommunen kan bidra med gode tjenester. Det er derfor viktig at det legges til rette for de som ønsker å utvikle kommunen i positiv retning og tør å satse på nye aktiviteter som kan sørge for økt besøk og tilflytting. For å få til dette kreves gode og tillitsfulle nettverk og arenaer for at disse kan utvikle seg.

4.5 KOSTRA – nøkkeltall 2014

Også de såkalte KOSTRA-tallene gir opplysninger som en bør ta med seg når en skal vurdere kommunens tjenesteyting og ressursbruk på forskjellige områder. Det er flere årsaker til forskjeller kommunene imellom. Aure kommune leverer stort sett gode tjenester på en kostnadseffektiv måte. På enkelte områder har kommunen høyere utgifter, og på andre områder lavere utgifter. Dette er det gjort rede for under tjenesteområdene. Som for all statistikk må en ikke lese tallene rått, men også vurdere hvorfor Aure kommer ut som den gjør sammenlignet med andre kommuner. Alderssammensetning, geografi, o.l er forhold som en må ta i betraktning, jfr. tabellen som viser Behovsprofil nedenfor.

Andre forhold er at Aure er vurdert å være en kommune som er 15 % dyrere i drift enn en snittkommune – noe som også fører til at vi får ekstra utjevningstilskudd for det (se tabell 12). Et annet forhold er at Aure fra rundt årtusenskiftet har hatt høyere inntekter enn mange andre kommuner, og at dette har blitt brukt i tjenesteproduksjonen.

KOSTRA er et nasjonalt informasjonssystem som gir styringsinformasjon om kommunal virksomhet. Regnskaps- og tjenstedata settes i KOSTRA sammen til nøkkeltall som viser kommunens:

- **Prioriteringer** – viser hvordan kommunens frie inntekter er fordelt til ulike formål.
- **Dekningsgrader** – viser tjenestetilbudet i forhold til ulike målgrupper for tilbudet.
- **Produktivitet/enhetskostnader** – viser kostnader/bruk i forhold til tjenesteproduksjonen.

I tabellen nedenfor har vi valgt å sammenligne oss med kommuner på vår størrelse, i tillegg til SSB's gruppe 3 (hvor Aure er med og som er definert som små kommuner med middels bundne kostnader pr innbygger og høye frie disponible inntekter). Også historiske tall fom 2012 er med for å vise utviklingen. Når Eide, Tingvoll og Smøla er tatt med for sammenligning hanger det sammen med at det er kommuner i nærområdet og noenlunde samme innbyggertall. Iflg. SSB og KS er det andre kommuner Aure er mer «lik», og som det hadde passet bedre å sammenligne seg med.

Tabell 5 - KOSTRA-tall

Indikator	Aure 2012	Aure 2013	Aure 2014	Eide	Ting- voll	Smøla	M&R	Gruppe 3
Innbyggertall pr 01.01	3 570	3 577	3 549	3 463	3 090	2 146	-	-
Finansielle nøkkeltall								
Nto. dr.resultat i % av bto. dr.inntekter	4,4	1,8	2,2	0,3	-1,1	-2,6	-0,1	1,6
Brutto driftsutgifter i kr pr innbygger 1)	82 664	91 851	96 453	77 888	79 478	101 868	73 957	96 250
Brutto driftsinntekter i kr pr innbygger 1)	90 583	95 200	98 491	78 126	84 894	98 356	59 296	97 654
Frie inntekter i kr. pr innbygger	57 635	61 062	63 559	53 507	57 695	59 825	49 312	56 417
Langsiktig gjeld i % av bto. driftsinntekter	197,6	201,3	204,6	231,4	262,1	210,4	216,1	216,5
Nto. lånegjeld i kr pr innb.	52 863	54 289	56 619	78 401	92 261	63 772	53 316	71 503
Prioritering								
Barnehager – nto. dr.utg. pr innb. 1 – 5 år	112 669	122 497	132 349	134 581	129 014	113 349	129 291	134 588
Grunnskole – nto. dr.utg. pr innb. 6 -15 år	124 659	136 970	141 424	108 260	113 122	146 631	103 092	131 546
SFO– nto. dr.utg. pr innb. 6 - 9 år	5 197	5 467	6 789	5 000	1 798	6 478	3 795	6 635
Voksenopplæring – nto dr.utg pr innbygger	344	253	373	-84	-42	-5	265	136
Kommunehelsetjenesten – nto. dr.utg. pr innb.	3 899	4 242	4 432	2 319	2 183	4 404	2 318	3 906
Pleie- og omsorgstjen. – nto. dr.utg. pr. innb.	21 608	20 973	21 821	16 712	17 522	22 985	18 394	22 687
Sosialtjenesten – nto. dr.utg. pr innb. 20-66 år	1 395	1 705	1 365	1 415	1 897	2 028	2 432	2 454
Barneverntjen. – nto. dr.utg. pr innb. 0-17 år	5 120	5 196	5 392	8 769	10 233	8 546	7 724	9 408
Administrasjon./styring- bto. dr.utg. pr innb.(120)	5 668	6 482	6 810	4 422	7 731	6 509	3 895	6 433
Politisk styring – bto dr.utg pr innb (100)	732	1 252	1 112	451	829	1 085	418	823
Kultursektoren – nto. dr.utg. pr. innb.	1 451	2 173	1 799	1 302	1 818	2 081	1 743	2 979
Musikk-/kulturskole – nto. dr.utg. pr innb. 6-15 år	3 486	3 494	3 638	3 514	5 008	5 176	3 063	4 445
Kirke – nto. dr.utg. pr innb.	920	947	899	528	1 188	801	627	953
Komm. eiend.drift – nto. dr.utg. pr innb	4 600	6 692	4 870	4 651	3 390	5 952	3 962	6 336
Tilrettelegg./bistand næringsl– nto dr.utg. pr innb	811	1 007	-337	240	233	-3 752	89	-578
Dekningsgrad								
Andel barn 1-5 år med barnehageplass %	95,2	91,0	90,5	87,1	92,5	94,3	92,5	91,0
Andel skoleelever som får spesialundervisn.%	9,0	10,8	10,0	10,8	9,9	7,3	8,7	10,5
Andel lærere med universitet/høysk./ped.utdann.	83,3	88,3	-	-	-	-	-	-
Andel innbyggere 6-9 år i SFO %	34,9	38,8	43,0	66,0	40,3	33,3	59,7	48,0
Legeårsverk pr 10.000 innbyggere	14,0	16,1	13,5	10,3	9,7	9,5	10,7	13,6
Fysioterapiårsverk pr 10.000 innbyggere	8,4	8,7	8,7	11,8	7,7	7,0	8,6	10,4
Pleie-/omsorgsinst – andel plasser i enerom %	94,9	94,7	94,7	84,2	100,0	88,2	92,9	91,2
Andel innb. 80 år og + som er beboere i inst.%	11,4	11,2	12,0	20,6	13,8	16,4	14,4	15,7
Andel sos.hjelpmottakere i alderen 20-66 år %	3,4	3,3	3,1	2,7	3,1	4,2	-	-
Andel barn med barneverntiltak 0-17 år %	6,7	5,7	5,5	5,1	8,6	8,1	-	-
Komm. disp. boliger pr. 1000 innbyggere	27	28	28	24	-	21	21	27
Produktivitet/enhetskostnader								
Brutto dr.utg. pr barn i komm. barnehage	152 874	166 826	173 119	181 175	163 343	144 812	177 521	176 171
Bto.dr.utg pr elev til grunnskole inkl lokaler/skyss	123 664	137 543	136 767	118 906	101 953	140 026	102 898	133 535
Elever pr kommunal skole, gjennomsnitt	85	85	80	123	118	58	171	116
Gj.snittlig gruppestørrelse 1. – 4. årstrinn	8,6	8,8	7,4	14,1	11,3	8,7	12,7	10,0
Gj.snittlig gruppestørrelse 5. – 7. årstrinn	9,4	7,8	9,4	14,0	12,9	9,7	12,5	9,6
Gj.snittlig gruppestørrelse 8. – 10. årstrinn	9,9	9,6	9,3	14,6	12,6	12,1	14,3	11,5
Brutto dr.utg. pr hjemmetjenestebruker	182 884	179 765	192 328	184 168	102 052	145 325	262 954	233 642
Brutto dr.utg. pr. plass i institusjon	903 359	988 211	995 263	882 000	941 559	932 794	954 660	1 038 386
Brutto dr.utg. pr km kommunal vei	75 416	-	48 469	68 592	37 154	79 371	92 114	79 826
Årsgebyr vann	1 448	1 492	1 536	-	4 292	-	3 051	3 467
Årsgebyr avløp	1 932	1 932	1 932	4 030	2 986	-	2 924	3 644
Årsgebyr renovasjon	2 144	2 464	2 560	3 439	2 836	-	2 561	2 676
Gj.snittlig saksbeh.tid vedtatte reguleringsplaner	-	406	384	214	230	-	-	-
Jordbruksbedrifter – antall	103	103	93	76	96	73	-	-
Jordbruksbedrifter med husdyr	88	88	84	62	80	64	-	-
Jordbruksareal i drift - dekar	21 653	21 646	20 830	19 211	18 559	14 606	-	-

Indikator	Aure 2012	Aure 2013	Aure 2014	Eide	Tingvoll	Smøla	M&R	Gruppe 3
Produktivt skogareal – dekar	197 775	196 950	196 950	44 650	166 582	1 144	-	-
Kvalitetsindikatorer								
Gjennomsnittlig grunnskolepoeng	38,4	41,8	39,0	38,2	39,1	39,6	40,4	-

1) I disse tallene ligger for Aures vedkommende også andel eiendomsskatt som gjelder Hemne og Hitra. Dette utgjorde i 2014 kr 3089 pr innbygger, som kan trekkes fra (både som inntekt og utgift).

Behovsprofil

Nedenstående behovsprofil kan bidra til å forklare en del av forskjellene kommunene imellom.

Tabell 6

Indikator	Aure 2012	Aure 2013	Aure 2014	Eide	Tingvoll	Smøla	M&R	Gr. 3	Landet u. Oslo
Befolkningsdata pr 31.12									
Folkemengde i alt	3 570	3 577	3549	3463	3090	2146	-	-	-
Andel kvinner %	48,4	48,5	48,7	48,9	48,8	49,8	49,1	48,9	49,6
Andel menn %	51,6	51,5	51,3	51,1	51,2	50,2	50,9	51,1	50,4
Andel 0-åringer %	1,1	0,9	0,6	1,1	1,1	0,7	1,1	1,0	1,1
Andel 1-5 år %	4,6	4,7	4,8	6,3	4,7	4,9	5,9	5,3	6,0
Andel 6-15 år %	12,0	11,9	11,4	14,3	11,4	10,9	12,5	11,9	12,4
Andel 16-18 år %	3,9	3,8	4,2	4,2	3,8	3,4	4,0	4,0	4,0
Andel 19-24 år %	6,5	6,6	6,6	7,2	7,0	6,8	7,7	7,7	7,9
Andel 25-66 år %	53,2	53,1	52,8	52,4	51,9	53,1	53,4	52,9	54,2
Andel 67-79 år %	11,9	12,3	13,0	9,6	13,9	13,7	10,3	11,7	10,1
Andel 80 år og over %	6,6	6,7	6,6	4,9	6,1	6,5	5,1	5,6	4,4
Levekårsdata									
Levendefødt pr 1000 innbyggere	10,6	8,7	6,2	9,5	11,0	6,5	10,5	9,7	10,8
Andel innvandrerbefolkning	7,1	9,2	9,7	7,6	9,8	8,8	11,2	9,9	13,2
Andel enslige 80 år og over %	71,3	69,2	66,5	62,9	65,6	66,4	63,6	66,7	64,4
Innflytting pr 1000 innbyggere	50,4	45,0	32,4	40,7	57,0	27,0	50,0	49,9	58,1
Utflytting pr 1000 innbyggere	33,9	41,7	37,8	44,8	46,3	26,1	43,6	45,8	51,3
Gj.sn. reisetid til kommunesentr. i min	-	-	15,7	4,4	10,2	12,1	7,7	9,2	7,3
Andel av befolkn. bor i tettsteder %	18,5	18,5	18,0	38,5	33,2	-	68,6	50,6	76,0
Utgiftsbehov over landsgj.snittet i %	16,7	17,4	17,3	10,6	19,7	20,2	3,3	-	0,0

Et tettsted er iflg SSB definert som en samling hus der det bor minst 200 personer og avstanden mellom husene ikke er lengre enn 50 meter. Av fylkets 36 kommuner er det bare 4 som har mindre prosentvis andel av befolkningen som bor i tettsted enn Aure.

4.6 Medarbeidere

Østlandsforskning anslo i sin konsekvensutredning at kommunesammenslåingen kunne gi grunnlag for å redusere bemanningen med 17 årsverk. Kommunestyrene i de to kommunene vedtok imidlertid en garanti overfor de ansatte at ingen skulle sies opp som følge av kommunesammenslåingen, bemanningsreduksjonen skulle tas ut gjennom naturlig avgang.

Med bakgrunn i de økonomiske utfordringer som ble avklart i løpet av 2008 vedtok kommunestyret å gjennomføre flere tiltak for å redusere driftsutgiftene og gjenvinne budsjettbalansen. Ett av tiltakene ble gjennomført som et større ou-prosjekt under navnet "Aure 2008". Her var målet å evaluere organisasjonsmodellen etter kommunesammenslåingen, og å redusere bemanningen for å få ned driftskostnadene. Resultatet av denne prosessen var at antall ledernivåer ble redusert ved at kommunesjefnivået gikk ut, og antall tjenesteenheter ble redusert fra 20 til 9. Samtidig ble det lagt opp til å trekke inn til sammen 19 årsverk, de fleste i løpet av 2008. Mao. en bemanningsreduksjon større enn det Østlandsforskning antydte før sammenslåingen.

Kommunale årsverk

Produksjon av kommunale tjenester er personalkrevende. Som i de fleste kommuner i landet er også Aure kommune den største arbeidsgiveren i kommunen. Kommunen er også en stor kvinnearbeidsplass, vel 80 % av de ansatte er kvinner.

Tabell 7

Enhet	Årsverk 31.12.11	Årsverk 31.12.12	Årsverk 31.12.13	Årsverk 31.12.14	Årsverk 2. tertial-15	Endring 2014-15
Sentral ledelse og fellesfunksjoner	24,4	25,3	24,5	24,5	23,8	-0,7
Skolene	77,5	80,3	82,5	83,3	82,2	-1,1
Barnehagene	33,6	35,2	33,8	35,8	34,0	-1,8
Hjemmetjeneste/habilitering og demens	68,8	68,3	68,6	69,9	68,6	-1,3
Sykehjemmene	44,7	44,7	43,5	43,6	43,7	0,1
Helse og familie/NAV	24,8	24,8	24,8	25,7	25,7	-
Kultur, plan og næring	16,6	16,3	16,3	16,0	15,4	-0,7
Kommunalteknikk og FDV Eiendom	33,0	33,0	33,33	35,4	35,4	-
Sum	323,4	327,9	327,3	334,2	328,7	-5,5

Oversikten ovenfor viser at vi fra 2012 til 2014 har hatt en økning i antall årsverk på 6,3. Aktivitetsøkningen ligger hovedsakelig innen skole, hjemmetjeneste, helse/familie og FDV. Stikkord i denne sammenheng er spesialoppfølging av barn, voksenopplæring, barnehageutbygging, barnevern, deltidsproblematikk og kommunalt vedlikehold på bygg og anlegg. Fra 2014 og inn i 2015 har antall årsverk imidlertid gått ned med 5,5 årsverk, slik at vi nå nærmest ligger på samme nivå som i 2012. Reduksjonen her ligger innen administrasjon, skole, barnehage, hjemmetjeneste og planarbeid (kultur/plan/næring).

Rådmannens forslag til budsjett for 2016 innebærer, inndraging av 7,1 årsverk og øking med 3,1 årsverk, dvs. en netto reduksjon på 4 årsverk samlet sett. Tabellen nedenfor viser endringene pr. enhet og samlet:

Tabell 8 Endring årsverk 2016

Enhet	Grunnlag 2015	Foreslått endring 2016 nto	Årsverk pr 2016
Sentral ledelse og fellesfunksjoner	23,8	-	23,8
Skole	82,2	-	82,2
Barnehage	34,0	-1,00	33,0
Hjemmetjeneste/Habilitering og demens	68,6	-1,00	67,6
Sykehjem	43,7	-2,60	41,1
Helse og familie/NAV	25,7	0,40	26,1
Kultur, plan og næring	15,4	0,15	15,5
FDV Eiendom og Kommunalteknikk	35,4	0,03	35,4
Sum	328,7	-4,02	324,7

Kommentar/merknad til tabellen:

- ✓ I 2016 får enhet skole tilført ca. 1,1 årsverk. Effekten av disse stillingene på helårsbasis er imidlertid 2,0 årsverk. Videre ligger det kutt tilsvarende 2 årsverk fra 2016. Tabellen tar utgangspunkt i dette.
- ✓ Innen enhet sykehjem utgjør reduserte plasser ved Tustna sykehjem et kutt tilsvarende 2,2 årsverk. Øvrige kutt tilsvarende 0,4 årsverk er knyttet til prosentkuttet.
- ✓ I 2016 får helse/familie tilført 0,9 årsverk. Kutforslag innebærer en reduksjon tilsvarende 0,5 årsverk. Nettoeffekten blir dermed 0,4 årsverk
- ✓ Kultur/plan/næring får tilført 0,15 årsverk (kino/arrangement i Aure Arena)
- ✓ FDV Eiendom får tilført 0,03 årsverk (renhold driftsbygg Aure sentralbane)

Tabell 9 – Sykefravær gruppering av sykefravær i forhold til lengde på fraværet

Sykefravær i prosent Samlet for hele kommunen	Sykemelding				Sum
	1-8 dg	9-16 dg	17-40 dg	> = 41 dg	
2012	0,4	0,4	0,9	5,7	8,4
2013	0,5	0,5	1,2	4,2	7,2
2014	1,4	0,6	1,2	5,1	8,3
2015 1. kv	1,8	0,6	1,1	5,1	8,7
2015 2. kv	1,3	0,8	1,9	3,4	7,3
2015 3. kv	1,0	0,6	1,1	2,4	5,0

Totalt for hele 2014 var sykefraværet 8,3 % (utgjør ca 27 årsverk), noe økende sammenlignet med 2013, og nokså likt resultatet fra 2012. Sykefraværet har gått noe ned så langt i 2015. Det er stor variasjon fra enhet til enhet. I stor grad gjelder fraværet langtidssykmeldte og forhold som arbeidsgiver ikke kan påvirke. Langtidsfravær fører til refusjon av sykelønn og fødselspenger fra NAV, noe som er med å finansiere nødvendig innleie av vikarer. AMU orienteres jevnlig om status og utvikling av sykefraværet i kommunen. Minst en gang årlig blir det lagt fram en egen sak. Administrativt er det stor fokus på sykefraværsoppfølging og tiltak for å få ansatte tilbake til jobb.

5 ØKONOMISKE RAMMEBETINGELSER

5.1 Innledning - statusbeskrivelse

I 2016 får Aure kommune en vekst i de frie disponible inntektene på kun 4,3 mill kroner, eller 1,6 %. Siden det i statsbudsjettet regnes med en deflator (lønns- og prisstigning) på 2,7 % betyr det at statsbudsjettet ikke gir grunnlag for noen aktivitetsvekst i Aure - kommunen har reelt mindre inntekter å rutte med i 2016 enn i 2015. I vedtatt økonomiplan opereres det i tillegg med underskudd på 3,2 mill kr i 2016, 4,1 mill kr i 2017 og 1,5 mill kr i 2018. Alt dekt ved bruk av fond. Dette er noe en drar med seg når budsjettarbeidet starter.

Som følge av forventet lønns- og prisstigning (2,7 %), samt økte kapitalutgifter etter de siste års tunge investeringer, vil utgiftene og kostnadene for produksjon av kommunale tjenester øke, og øke betraktelig mer enn den lave inntektsveksten.

Første øvelse i budsjettarbeidet er å konsekvensjustere 2015-budsjettet slik at det danner grunnlag (basis) for 2016 og de øvrige år i økonomiplanperioden. Dette består i å legge inn inntektsanslagene fra statsbudsjettet, oppdatere og beregne lønns- og sosiale utgifter, og framskrive kapitalkostnader. Videre «vaske» budsjettet for engangsutgifter og –inntekter som kun gjelder 2015 – justere for endrede utgifts- og inntektsforutsetninger og legge opp til videreføring av dagens driftsnivå inn i ny økonomiplanperiode. Aktivitetsøkninger og investeringstiltak som ikke er satt ut i livet tas ikke med. Slike tiltak blir på vanlig måte å vurdere og prioritere på nytt i budsjettssammenheng, hensyntatt endrede forutsetninger.

Siden regnskapsreglene ble endret for en del år siden, har kommune-Norge annen hvert år fått kunstig forbedrede netto driftsresultater fordi pensjonsregningene kommunene betaler er større enn utgiften som føres i regnskapet (positivt premieavvik). Året etter skal imidlertid dette utgiftsføres igjen (negativt premieavvik – dvs regnskapsføre mer enn faktisk betalt pensjonspremie). Etter hvert er det betydelige beløp som slik er i sving.

De siste beregningene fra KLP viser at pensjonsutgiftene i 2016 blir betydelig redusert i forhold til året før. Samlet kostnad i 2016 er beregnet til 16,5 millioner kroner, mot 26,7 millioner kroner i 2015. Imidlertid er det et positivt premieavvik som er hovedgrunnen til denne ikke ubetydelige utgiftsreduksjonen. De siste årene har vi fått signaler om at premieavviket var ventet å bli nedtrappet på sikt. Tallene for 2016 viser at dette faktisk ikke skjer. For Aure kommunes del blir svingningene dramatiske i og med at vi tar kostnadene over ett år. For å gi et riktigere bilde av den reelle situasjonen, har en i dette forslaget til budsjett og økonomiplan valgt å ta hensyn til den betydelige kostnadsreduksjonen vi her har med å gjøre. Samtidig vil det måtte tas hensyn til at denne besparelsen skal dekkes inn året etter. Som et ledd i konsekvensjusteringen valgte en derfor å redusere pensjonskostnadene i 2016 med rundt 10,0 millioner kroner i tråd med signalene fra KLP. Vi fikk dermed en situasjon der konsekvensjustert lønn, som opprinnelig var beregnet til 7-8 millioner kroner i merkostnad, faktisk fikk en besparelse på rundt 3,0 millioner kroner. Som en følge av dette blir det forslått avsatt 9,0 millioner kroner for å dekke opp tilsvarende økt kostnad i 2017. Samme forhold vil vi ha i 2018-2019. Det må likevel sies av avsetning og bruk av disse midlene vil måtte avstemmes i forhold til det enkelte års driftssituasjon, noe som også er gjort. Det er imidlertid forutsatt at avsetning og bruk er lik i økonomiplanperioden (går i balanse).

For å håndtere denne situasjonen på en god måte, og unngå reduksjoner i tjenestetilbudet de årene pensjonskostnadene går opp, ønsker rådmannen at vi setter av 9 millioner på disposisjonsfond (kan kalles pensjonsfond) i 2016 og 4 mill kr i 2018. I 2017 foreslås det brukt 7,2 mill kr og i 2019 5,8 mill kr av disposisjonsfondet til å finansiere pensjonskostnadene i årene med negative premieavvik.

Etter å ha lagt inn de forutsetninger som er nevnt foran kommer en ut med at budsjettarbeidet starter med minustall – negativt handlingsrom - og betydelig høyere enn det som ligger inne i dagens

gjeldende økonomiplan. For å få 2016-budsjettet i balanse må det gjennomføres innsparings-tiltak i størrelsesorden 3,7 mill kr, omtrent balanse i 2017 (som følge av bruk av «pensjonsfondet»), økende til minus på vel 6 mill kr fom 2018. Da er det også forutsatt at eiendomsskatten fra det mobile gasskraftverket faller bort fom 2018 (6,5 mill kr), mens det er regnet med å utnytte muligheten til å øke eiendomsskatteinntektene med bto ca 2 mill kr fom 2019. Det handler mao. om innsparinger i kommunen sine utgifter – det vil i praksis si tjenestetilbud.

Nedenstående tabell viser de utfordringer Aure kommune står ovenfor når budsjett 2016 og økonomiplan 2016 – 2019 skal vedtas.

Tabell 10 Sum konsekvensjustert budsjett. Tall tusen kroner

	R 2014	B 2015	2016	2017	2018	2019
Sum frie disponible inntekter (fra statsbudsjettet)	-264 676	-266 804	-271 107	-269 235	-262 594	-264 454
Netto finansinntekter/-utgifter	15 490	19 050	21 100	22 000	21 700	21 600
Netto avsetninger	-5 037	0	8 792	-7 200	4 000	-5 800
Felles finanser (i drift)	822	12 884	12 439	22 170	12 149	23 267
A - Til fordeling drift	-253 401	-234 870	-228 776	-232 265	-224 745	-225 387
B - Konsekvensjustert driftsramme enhetene	243 839	234 752	232 513	232 036	231 406	231 606
A – B Overskudd/underskudd	-9 562 ¹⁰⁾	-118	3 737	-229	6 661	6 219
Gjeldende økonomiplan (dekt ved fondsbruik)			3 203	4 145	1 511	-

Kommunens mål er å gi innbyggerne velferd, basert på bærekraftig økonomisk utvikling der inntektene i stor grad fastsettes etter vedtak i Stortinget. Aure har også inntekter fra eiendomsskatt. Resterende inntekter fastsettes lokalt i form av brukerbetalinger, salgsinntekter og leieinntekter. Når størrelsen på inntektene er fastlagt, vil tjenestetilbudet måtte tilpasses denne rammen.

Kvaliteten og omfanget på tjenestetilbudet er i stor grad styrt av lover, forskrifter og økonomiske insentiver fra staten. I budsjettet er det foretatt sammenligninger av ressursbruken innenfor ulike tjenestekområder i forhold til KOSTRA og et utvalg av kommuner det er naturlig å sammenligne seg med.

Aure kommune har i dag inntekter godt over gjennomsnittet i kommune-Norge. Dette henger sammen med **to forhold**, nemlig eiendomsskatten fra Tjeldbergodden og inndelingstilskuddet etter kommune-sammenslåingen.

Når det gjelder eiendomsskatten så blir årlig ca 11 mill kroner overført til Hemne og Hitra kommuner. Dette i hht. samarbeidsavtalen som antas å være hovedgrunnen til at gassen fra Heidrun ble besluttet ilandført på Tjeldbergodden. Når det gjelder de 6,5 mill kroner det midlertidige gasskraftverket bidrar med, må en forutsette at det blir fjernet når Midt-Norge får sikret sin kraftforsyning. Så vidt vites har Statskraft kun konsesjon for gasskraftverket ut 2016. Det er mottatt signaler om at det nå legges opp til fjerning av gasskraftverket, og det er tatt hensyn til dette i økonomiplana med virkning fom 2018.

Inndelingstilskuddet er nå kommet opp på hele 23,2 mill 2016-kroner. Dette er videreføring av penger Aure og Tustna fikk gjennom rammetilskuddene da de var to kommuner, og som myndighetene forventer nykommunen klarer å redusere driftsutgiftene sine med i løpet av 15 år. Dvs. en forventet effektiviserings-/rasjonaliseringseffekt som følge av kommunesammenslåingen. Siste året med fullt tilskudd er 2020. Deretter trappes det ned til null over 5 år. Både eiendomsskatten fra det mobile gasskraftverket og inndelingstilskuddet går i sin helhet inn i driften i dag.

Kommunestyret har så langt ikke lagt noen planer for hvordan kommunen skal møte bortfallet av disse inntektene. (Til sammen ca 30 mill kroner, vel 10 % av kommunens frie inntekter).

¹⁰⁾ 2014 var et år med positivt premieavvik, og utgjør vel 7 mill kr av overskuddet det året.

5.2 Inntektsgrunnlaget

Generelt

I dette kapitlet gjøres det rede for de budsjettforutsetninger som ligger til grunn for rådmannens beregning av kommunens inntekter i forslaget til budsjett 2016 og økonomiplan 2016 -2019.

Rammetilskudd og skatt er ført opp slik de forekommer i regjeringens framlegg til statsbudsjett for 2016, samt KS sine prognosemodeller. Generelle og øremerkede statstilskudd er ført opp med beløp og føringer som ligger i framlegget i statsbudsjettet. Satsene for egenbetaling og avgifter er justert opp for prisstigning og i forhold til selvkost der dette skal gjelde. Finansinntekter er beregnet ut fra inntekter i 2014, inntektsutvikling i 2015 og prognoser for rentenivået i Norges Bank. Det er også tatt med utbytte fra NEAS med 0,8 mill kr årlig. Dette er beheftet med usikkerhet.

5.2.1 *Sentrale føringer i statsbudsjettet - Det økonomiske opplegget for 2016*

Regjeringen legger i forslaget til statsbudsjett for 2016 opp til en realvekst i kommunesektorens samlede inntekter på 7,3 milliarder kroner, hvorav veksten i de frie inntektene utgjør 4,7 mrd. Dette er en realvekst på om lag 1,4 % regnet fra Revidert nasjonalbudsjett (RNB). Av dette får kommunene 4,2 mrd kroner.

De frie inntektene skal på landsbasis dekke befolkningsvekst, pensjonsøkning, underliggende vekst i diverse ressurskrevende tjenester og frie inntekter knyttet til nye oppgaver. Av de tiltak som gjelder kommunene i forslaget til statsbudsjett kan nevnes:

- ✓ Regjeringen foreslår engangstilskudd til vedlikehold og rehabilitering av skoler og omsorgsbygg i kommunene på om lag 500 mill kr. Midlene fordeles med om lag 96 kroner pr innbygger, dvs vel kr 300 000 for Aures vedkommende. Tildeles utenom rammetilskuddet.
- ✓ Regjeringen foreslår igjen å statliggjøre skatteoppkrevingen med virkning fra 1.7.2016. Hver kommune er trukket forholdsmessig for dette i rammetilskuddet. Ut fra politiske signaler på Stortinget antas det ikke å være flertall for gjennomføring av ordningen og rådmannen velger å se bort fra dette i sitt budsjettforslag.
- ✓ Når det gjelder bosetting av flyktninger foreslår regjeringen at kommuner skal få et ekstra tilskudd på kr 50 000 pr person som bosettes ut over anmodningen fra IMDI.
- ✓ Tilsagnsrammen for tilskudd til utleieboliger til vanskeligstilte foreslås økt. Flyktninger som skal bosettes er en prioritert gruppe her.
- ✓ Det gis 200 mill mer til skolehelsetjeneste og helsestasjon, midlene innrettes slik at det bli et minstebeløp til hver kommune på kr 100 000, fordelt på antall innbyggere i alderen 0-19 år.
- ✓ Tilskudd til dagaktivitetstilbud til personer med demens økes. Tilskuddet utgjør om lag 30 % av kostnadene for drift og etablering av dagaktivitetsplass.
- ✓ Tilskuddsordningen til psykologer i kommunene legges om til et flatt årlig tilskudd på kr 300 000 pr psykologårsverk som rekrutteres i 2016.
- ✓ Regjeringen har hevet innslagspunktet for ordningen med tilskudd til ressurskrevende tjenester med kr 10 000 ut over prisvekst, til kr 1 081.000, noe som utgjør 75 mill i merkostnader for kommunene.
- ✓ Regjeringen vil ha en ny og forsterket innsats for mennesker med rus- og eller psykiske problemer. Opptappingsplanen vil ha en ramme på 2,4 mrd kroner i perioden 2016 – 2020.

- ✓ Regjeringen bevilger særskilte tilskudd til kommunene for å styrke det kommunale barnevernet.
- ✓ Regjeringen hever lærlingstilskuddet med kr 2.500 pr kontrakt. Ordningen med stimuleringstilskudd til bedrifter for å ta imot nye lærlinger videreføres.
- ✓ Regjeringen har lagt fram en egen stortingsmelding om reform av skattesystemet. Det fremmes ingen forslag om materielle endringer i eiendomsskatteloven. Stortingsmeldingen inneholder ingen vurderinger av spørsmålet om overgang til statlig eiendomsskatt eller statlig taksering – ut over den alternative verdsettelsesmetoden som ble innført fra 2014 med bruk av formuesgrunnlag på boliger. KS vurderer det ellers som sannsynlig at Regjeringen i vårsesjonen 2016 vil legge fram et lovforslag for Stortinget om å frita maskiner og produksjonsutstyr i verk og bruk for eiendomsskatt.

Lønns og prisvekst (Deflator)

Den generelle prisveksten er anslått til 2,7 %. Det samme er lønnsveksten. Dette gir en deflator ¹¹ på 2,7 %.

Når unntas de endringer som er registrert i konsekvensjustert budsjett har Aure kommune ikke praktisert å gi kompensasjon for prisvekst i kommunens budsjetter de siste årene. Dette betyr i realiteten et budsjettkutt for de kostnadsarter dette gjelder i størrelsesorden opp mot 2 million kroner hvert år. Dette kommer da i tillegg til de konkrete budsjettkuttene enhetene har gjennomført de senere år. Dvs. at enhetene, som et effektiviseringskrav, må dekke denne kostnadsendringen selv.

5.2.2 Frie inntekter

Frie inntekter er inntekter som kommunene kan disponere uten andre bindinger enn de som følger av lover og forskrifter. Som frie inntekter regnes rammetilskudd og skatt på inntekt og formue. De frie inntektene fordeles mellom kommunene gjennom inntektssystemet for kommunene.

Der overordnede formålet med inntektssystemet er å jevne ut kommunene sine forutsetninger for å gi et likeverdig tjenestetilbud til innbyggerne sine. Gjennom *utgiftsutjevningen* (se tabell 11 og 12) i inntektssystemet tas det derfor hensyn til at behovet for kommunale tjenester varierer fra kommune til kommune, og er grunnlagt med at demografiske, geografiske og sosiale forhold gir strukturelle kostnadsforskjeller som kommunene selv i liten grad kan påvirke. Kommunenes utgiftsbehov til ulike tjenester beregnes med utgangspunkt i en kostnadsnøkkel. Som en ser av tabellen (*kostnadsindeks*) er Aure kommune i 2015 beregnet å være 15,1 % dyrere å drive enn gjennomsnittskommunen (ned fra 15,8 % i 2015).

Ved fordeling av rammetilskuddet tas det også hensyn til at det er store forskjeller i skatteinntekt mellom kommunene gjennom ordningen med *skatteutjevning*. Aure kommunes skatteinntekter har ligget på rundt 80 % av landsgjennomsnittet. Som minsteinntektskommune heves skatteinngangen til ca 94 % av landsgjennomsnittet gjennom ordningen med skatteutjevning (se tabellen).

Inntektssystemet inneholder også tilskudd som utelukkende er begrunnet ut fra regionalpolitiske mål (Nord-Norge og Namdalstilskudd, småkommunetilskudd, distriktstilskudd Sør-Norge, storbytilskudd). Kommuner som slår seg sammen får beholde sine rammetilskudd uavkortet i 15 år, for deretter å trappes ned til null i løpet av 5 år (kalles inndelingstilskudd).

Regjeringen har varslet at de vil foreta en revidering av inntektssystemet for kommunene, og at nytt inntektssystem skal innføres i 2017. Regjeringen vil presentere forslag til nytt inntektssystem i kommuneproposisjonen for 2017, som legges fram i mai 2016. Rådmannen har foreløpig ikke grunnlag for å si noe om hvorvidt kommuner som Aure vil få en mer- eller mindreinntekt som følger av

¹¹ Deflator er et uttrykk for veid samlet lønns- og prissendring i kommunesektoren i prosent fra året før.

revideringen av inntektssystemet. I anslaget på kommunens frie inntekter har rådmannen foreløpig lagt til grunn at endringen ikke vil få konsekvenser for Aure kommune.

Rammetilskudd

Rammetilskuddet til Aure kommune består av flere ulike tilskudd, jfr. nedenstående tabell. *Innbyggertilskuddet* fordeles i utgangspunktet med et likt beløp pr innbygger mellom kommunene. Det gjøres imidlertid en *utgiftsutjevning*, dvs en omfordeling mellom kommuner som er såkalt lettdrevne til tungdrevne kommuner. Utgiftsbehovet til den enkelte kommune beregnes med utgangspunkt i en kostnadsnøkkel, bestående av ulike kriterier og vektorer. Aure kommune har i 2016 et beregnet utgiftsbehov på 115,1 % av landsgjennomsnittet, og får derved overført 26,9 mill kr fra de lettdrevne kommunene.

Tabell 11 Rammetilskudd 2015 - 2019

1000 kr Faste 2016-priser fom 2016	2015 KS- prognose	2016	2017	2018	2019
Innbyggertilskudd (likt beløp pr innb)	80 056	80 133	79 864	79 828	79 793
Utgiftsutjevning	27 382	26 954	26 913	26 908	26 903
Overgangsordninger/INGAR	1 454	1 465	-	-	-
Saker med særskilt fordeling (inkl helsestasj/skolehelse)	372	555	555	555	555
Distriktstilskudd Sør-Norge	5 809	5 949	5 949	5 949	5 949
Inndelingstilskudd	22 644	23 256	23 256	23 256	23 256
Ordinært skjønn.	900	700	700	700	700
Anslag trekk/økning pga. ev. endret folketall	-	?	?	?	?
Endringer saldert budsjett 2014/2015	-228	-	-	-	-
RNB 2012-2015	664	-	-	-	-
Sum rammetilsk. uten inntektsutjevning	139 054	139 009	137 237	137 196	137 156
Netto skatteutjevning	13 454	14 309	14 309	14 309	14 309
Sum rammetilskudd	152 508	153 317	151 546	151 505	151 465
Rammetilskudd – endring i %	0,1	0,5	-1,6	0,0	0,0
Skatt på formue og inntekt	73 766	78 554	78 554	78 554	78 554
Skatteinntekter – endring i %	1,39	6,49	-	-	-
Sum skatt og rammetilskudd (avrundet)	226 300	231 872	230 100	230 060	230 020
Rammetilskudd inkl. skatteutjevn kr pr innb.	42 719	43 371	42 672	42 661	42 649
Skatteinntekter kr pr innb. (eks. selskapsskatt)	20 663	22 222	22 222	22 222	22 222
Kostnadsindeks (utgiftsutjevningen)	1,1580	1,1512	1,1512	1,1512	1,1512

Anslag på rammetilskudd er hentet fra forslaget til statsbudsjett for 2016 mens skatteanslaget er fra KS sin prognosemodell.

Beregning av det utgiftsutjevnenende tilskudd

Det statlige inntektssystemet med alle sine indikatorer og vektning av disse beregner i detalj hva kommunen skal ha av utgifter og derved frie inntekter i form av skatt og samla rammeoverføring. I hht det statlige inntektssystemet skal Aure være en kommune som er 15,1 % dyrere å drifte enn en snittkommune, og får i 2016 overført 26,9 mill kr i utjevning fra såkalte lettdrevne kommuner.

Som en ser av tabellen nedenfor er det basistillegg, sone og nabo som gir størst utslag, tett fulgt av aldersgruppene over pensjonsalder, der aldersgruppen 89-89 år tilfører kommunen 6 mill kr ekstra. Derimot ligger aldersgruppene på barnehage- og skolenivå under landsgjennomsnittet, og Aure er som en ser beregnet å ha lavere kostnader enn en snittkommune på disse områdene. Da Aure bare har 0,73 % av landssnittet for barn i aldersgruppen 2- 5 år og enda lavere for gruppen 0-1 år, trekkes Aure kommune for vel 6 mill kr innen barnehage. I tillegg trekkes vi for 2,5 mill kr innen skole. Tabellene som viser utviklingen i kommunenes folketall – herunder lave fødselstall over flere år – er med å

forklare disse sammenhengene. Inntektssystemet tar ikke høyde for at Aure har valgt en desentralisert struktur for sitt tjenestetilbud.

Tabell 12 Beregning av utgiftsbehov – tillegg/trekk i kroner pr år

Bruk av folketall pr 1.7.2015	Antall landet	Antall Aure	Utgifts- behov- indeks	Pst. utslag	Tillegg/fradrag i utgiftsutj. Kr pr innb.	1 000 kr
0-1 år	119 434	54	0,66375	-0,18	-89	-314
2-5 år	252 867	126	0,73150	-3,40	-1 637	-5 788
6-15 år	624 443	404	0,94979	-1,45	-696	-2 459
16-22 år	463 560	323	1,02290	0,05	23	82
23-66 år	2 994 310	1 932	0,94721	-0,50	-238	-842
67-79 år	514 829	478	1,36302	1,64	791	2 796
80-89 år	176 493	182	1,51385	3,56	1 713	6 054
over 90 år	43 584	36	1,21259	0,99	474	1 677
Basistillegg	428	1	3,43000	5,49	2 641	9 337
Sone	20 423 994	67 945	4,88379	5,13	2 466	8 716
Nabo	9 255 496	26 684	4,23240	4,27	2 052	7 254
Landbrukskriterium	1	0	3,85962	0,83	399	1 410
Innvandrere 6-15 år eks Skand.	43 501	39	1,31614	0,26	126	446
Norskfødte med innv foreld 6-15	43 136	2	0,06807	-0,08	-40	-143
Flyktninger uten integreringstilsk	137 550	16	0,17076	-0,39	-187	-663
Dødlighet	31 327	19	0,89037	-0,50	-243	-857
Barn 0-15 med enslige forsørgere	130 341	77	0,86726	-0,15	-73	-260
Lavinntekt	240 864	168	1,02394	0,01	7	25
Uføre 18-49 år	87 649	53	0,88770	-0,05	-25	-88
Opphopningsindeks	208	0	0,35494	-0,90	-431	-1 524
Urbanitetskriterium	44 631 326	18 202	0,59872	-0,71	-342	-1 208
PU over 16 år	18 564	13	1,02804	0,13	62	220
Ikke-gifte 67 år og over	328 412	339	1,51537	2,25	1 083	3 829
Barn 1 år uten kontantstøtte	39 202	22	0,82385	-0,52	-251	-887
Innbyggere med høyere utdanning	1 241 076	554	0,65531	-0,65	-312	-1 102
Kostnadsindeks			1,15124	15,12	7 274	25 714

I tillegg får Aure 1,24 mill kr som nettovirkning av omfordeling på skoleområdet, slik at Aure får overført 26,95 mill kr i utgiftsutjevning, som vist i tabell 11 foran.

Skatt på inntekt og formue - skatteøre 2016

Skatt på alminnelig inntekt fra personlige skatteyttere deles mellom staten, kommunene og fylkeskommunene. Fordelingen bestemmes ved at det fastsettes maksimalsatser på skatteøren for kommuner og fylkeskommuner.

Etter flere år med høyere skatteinntekter enn forutsatt i budsjettene, har Aure i likhet med kommunesektoren for øvrig opplevd en betydelig skattesvikt de to siste årene. Aure kommune anslås å få en skattesvikt på 1,1 mill kr i 2015. Noe av skattesvikten henger sammen med at også skatteinngangen generelt i landet fortsatt ligger under prognoser skatteinngang. Derved blir det også svikt i det inntektsutjevningstilskuddet (skatteutjevning) siden Aure som minsteinntektskommune får overført skatteutjevning fra kommuner med skatteinntekt over landsgjennomsnittet.

Statsbudsjettet legger opp til en skattevekst pr innbygger på 6,2 % i 2016. En av årsakene til at kommunene antas å få så sterk skattevekst, er at regjeringen øker kommunenes skatteøre fra 11,35 % til 11,8 %. I tillegg er skatteanslaget basert på en lønnsvekst på 2,7 % og en sysselsettingsvekst i kommunene på 0,5 %. På den annen side er det heftet stor usikkerhet om konjunkturutviklingen fremover, noe som tilsier øker usikkerheten knyttet til skatteinngangen i 2016. Et annet forhold er at skatteanslagene for Aure i statsbudsjettet og i KS sine prognoser bygger på folketallet ved årsskiftet 2014/2015. Siden da har folketallet gått ned, noe som gir seg utslag i lavere grunnlag for beregning av skatteutjevningen siden det er folketallet pr 1.7.2015 og 1.1.2016 som legges til grunn. I verste fall kan det være snakk om en svikt på inntil 1 mill kr, da medregnet at skatteanslaget for Aure betyr en økning på 6,5 %, dvs høyere enn det statsbudsjettet legger opp til. Rådmannen velger imidlertid å legge fram

sitt forslag ut fra KS sine matematiske beregninger, men ber kommunestyret være oppmerksom på og forberedt på at det her kan bli inntektssvikt.

5.2.3 Andre statlige overføringer

Rente-/investeringskompensasjon

I tabellen nedenfor er det regnet med:

1. Kompensasjon for investeringskostnader skoleanlegg ved Reform 97.
2. Rentekompensasjon for skoleanlegg. Dette gjelder ABUS 3, Sør-Tustna skole og ABUS 4.
3. Tilskudd til kompensasjon for utgifter til renter og avdrag i forbindelse med eldresatsingen. Dette gjelder omsorgsboligene på Leira, 1. byggetrinn ved Aure helsesenter, Solbakkenprosjektet og 2. byggetrinn ved Aure helsesenter.
4. Rentekompensasjon kirkebygg (Tustna).

Tabell 13

Div. statstilskudd	R 2013	R 2014	B 2015	ØP 2016	ØP 2017	ØP 2018	ØP 2019
- Komp. Reform 97 (grunnskolef.)	-249	-221	-247	-232	-218	-205	-193
- Komp. skoleanlegg	-358	-330	-354	-333	-313	-294	-276
- Komp. handlingsplanen for eldre	-1 467	-1 442	-1 452	-1 365	-1 283	-1 206	-1 134
- Komp. rentefritt lån kirken	-14	-12	-14	-13	-12	-12	-11
- Rentekomp. ABUS, 4. byggetrinn	-	-	-234	-220	-207	-194	-183
Sum (avrundet fom -16)	-2 088	-2 005	-2 301	-2 100	-2 000	-1 900	-1 800

Investeringskompensasjon for omsorgsboliger og skolebygg påvirkes av rentenivået. Grunnet signal fra Norges Bank om fortsatt lavt rentenivå velger rådmannen å justere ned rentekompensasjonen. Det er lagt inn en anslått reduksjon på 6 % i perioden når det gjelder disse kompensasjonsordningene. Rentekompensasjonsordningene inntektsføres på *finanskapitlet* i budsjettet.

Ressurskrevende tjenester

Kommunen mottar tilskudd for personer under 67 år som mottar omfattende tjenester innen helse, sosial og pleie og omsorg fra kommunen. Dette kan bl.a. gjelde psykisk utviklingshemmede, fysisk funksjonshemmede, rusmiddelbrukere, personer med psykiske lidelser, og personer med omfattende pleiebehov.

Formålet med toppfinansieringsordningen er å sikre tjenestemottakere som krever storressursinnsats fra det kommunale tjenesteapparatet får et best mulig tilbud uavhengig av kommunenes økonomiske situasjon. På bakgrunn av den sterke utgiftsveksten som har vært innen dette området de siste årene foreslår regjeringen en mindre innstramming i ordningen. Dette gjøres ved å øke innslagspunktet med 10 000 kroner utover prisjustering – til kr 1 081 000 (egenandel). Egenandelen for psykisk utviklingshemmede personer over 15 år er på kr 1 632 000. Årsaken til at egenandelen er høyere her er at kommunen får frie inntekter via rammetilskuddet for psykisk utviklingshemmede over 15 år. Ordningen bidrar til å dempe kommunenes merutgifter, særlig for de aller tyngste brukerne. For de letteste brukerne må kommunen i praksis dekke alle kostnader for tjenestetilbudet.

Ordningen innebærer at kommunen får dekket 80 % av de påløpne lønnsutgiftene ut over innslagspunktet. Siden kommunene fører regnskap etter andre prinsipper enn staten, vil endringer i statens tilskudd i statsbudsjettet for 2016 få virkning på kommuneøkonomien allerede i 2015. Kommunene skal inntektsføre midlene det året utgiftene oppstår, altså 2015. Videre vil kommunene på vanlig måte få etterskuddsvis refusjon fra staten i 2016. For Aure er tilskuddet for 2015 beregnet til 1,6 mill kroner, mens det for 2016 pga innstrammingen er beregnet til 1,4 mill kroner. Samme beløp føres opp i hele økonomiplanperioden.

Generelle tilskudd flyktninger (integreringstilskudd)

Strømmen av flyktninger til Europa og Norge øker behovet for å styrke bosettings- og integreringsapparatet i kommunene. I Tilleggsproposisjonen til statsbudsjettet 2016 foreslår Regjeringen en økning av vertskommunetilskuddet til kommuner med asylmottak, husbankens rammer for tilskudd til bygging eller kjøp av utleieboliger økes noe, og det varsles et økt tilskudd til bosetting av enslige mindreårige asylsøkere i 2016. Det er ellers varslet framlagt en stortingsmelding om flyktningarbeidet våren 2016.

Nasjonalt utvalg for bosetting av flyktninger (NU) ber kommunene bosette 18 000 flyktninger neste år og 21 000 i 2017. Det besluttet NU i et ekstraordinært møte 6. november. Før 15. november vil IMDi gå ut med en tilleggsanmodning til kommunene, der de blir bedt om å bosette flere flyktninger, i tråd med behovet Nasjonalt utvalg har fastsatt.

Som hovedregel vil kommunene i snitt bli bedt om å bosette 30 prosent flere flyktninger neste år enn de ble bedt om i august. Og de vil bli bedt om å bosette nesten 60 prosent flere i 2017 enn de tidligere er bedt om. IMDi vil se nærmere på fordelingen av flyktninger mellom kommunene, og gjøre noen justeringer.

For Aure kommune, foreligger denne oversikten pr 01.11.2015

År / forespørsel IMDi	2016	2017	2018	2019
Ordinær forespørsel	10	14	12	12
Ekstra anmodning- (en av flere?)	7 (2015) + 4	Ukjent	Ukjent	Ukjent
Familiegjenforeninger forsiktig anslag (20%)	4			
Familiegjenforening, høyt anslag (40%)	8			
Antall	25/29			

Tabellen nedenfor viser beregnet tilskudd uten mottak av nye flyktninger, men kjente familiegjenforening er tatt med (dvs konsekvensjustert). Integreringstilskuddet kommunen mottar i forbindelse med mottak av flyktninger er budsjettet til 7,6 mill kroner for 2015. Utgiftene er anslått til ca 5 mill kr. Pga. familiegjenforening blir inntektene noe høyere enn budsjettet i 2015. Integreringstilskuddsperioden er på 5 år. Totalt får vi tilskudd for 66 flyktninger i 2015.

Tabell 14 Integreringstilskudd

1.000 kr

	R	R	R	R	R	B	Forslag ØP			
Tilskudd flyktninger	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Tilskudd flyktninger	-3 742	-5 835	-7 352	-10 017	-10 343	-7 590	-8 540	-8 190	-8 140	-8 140

Beregning av tilskudd er for tiden mer krevende enn før. Dette har sammenheng med hvilke flyktninger som kommer (familie/voksne/enslige) et ukjent antall familiegjenforeninger, samt et ukjent antall ekstraanmodninger.

Kommunestyret har vedtatt å øke mottak av flyktninger. Med de forbehold som er nevnt foran er det beregnet at samlet integreringstilskudd da vil komme opp i 8,5 mill kr i 2016, mens utgiftene vil komme opp i vel 5,5 mill kr. Dvs at det så langt er regnet med et netto driftsoverskudd som i fall vil komme opp i om lag **3 mill kr pr år**. Dette går da inn i driften av kommunale oppgaver på områder som også våre nye landsmenn er brukere av.

Netto merinntekter i forhold til det som allerede ligger inne i gjeldende økonomiplan er innarbeid i rådmannens budsjettforslag som *tiltak* under Tjenesteenhet helse og familie med til sammen 0,3 mill kr. Det er også lagt inn forslag om 40 % stilling knyttet til flyktningetjenesten. Flyktningeområdet er for øvrig vanskelig å anslå, både når det gjelder reelt antall til enhver tid, og fordi det hvert år er familiegjenforeninger og flyktninger som krever utvidet introstønad, jfr. lovverket. I dagens situasjon, hvor landet står overfor tidenes utfordring med mottak og bosetting av flyktninger, må en være

forberedt på at situasjonen vil være svært spesiell i flere år framover. Det kan være snakk om å kunne håndtere en dobling av antall bosettinger framover.

5.2.4 Eiendomsskatt

Gamle Aure innførte eiendomsskatt med virkning fom. 1993. Den gjaldt i første omgang verker og bruk, men ble fra 1995 også gjort gjeldende for boliger i Aure sentrum (som følge av den såkalte Bykle-dommen). Eiendomsskatten på boliger og forretningseiendommer på tettstedet Aure ble opphevet pga av endret regelverk i 2008. Skattesatsen er nå på 7 promille, som er lovens maksimum. Eiendomsskatt er en fri inntekt som kommunen selv kan bestemme hva skal brukes til.

Fom. 2006 ble det også innført eiendomsskatt på verker og bruk i gamle Tustna. Skattesatsen i 2006 var 2 promille, og satsen ble trappet opp med 2 promille pr år til maksimumssatsen 7 promille ble nådd i 2009.

I 2009 økte eiendomsskatten ytterligere. Hovedårsaken til økningen er at det da ble regnet full eiendomsskatt av det mobile gasskraftverket (6,5 mill kr). Eiendomsskatten fra gasskraftverket beholdes i sin helhet av Aure. Det mobile gasskraftverket er en midlertidig reserveløsning som har sammenheng med den usikre kraftsituasjonen i Midt-Norge. Når tilgangen på kraft er sikret på en sikker og permanent basis vil behovet for det mobile gasskraftverket ikke lenger være tilstede. Statkraft har fått forlenget konsesjonstiden med to år fram til utløpet av 2016. Det sies nå at Statkraft er i ferd med å innhente tilbud på fjerning av gasskraftverket. På bakgrunn av dette tar rådmannen eiendomsskatt fra gasskraftverket ut av budsjettet fom 2018 (6,547 mill kr).

Fom 2009 ble det gitt anledning til å skrive ut eiendomsskatt på oppdrettsanlegg i sjø. Eiendomsskatten fra sjøanleggene vil svinge noe fra år til år etter som anleggene flyttes mellom lokalitetene.

Regjeringen ga i statsbudsjettet for 2011 kommunene anledning til å kreve inn eiendomsskatt på all næringsseiendom – også om det ikke er generell eiendomsskatt ellers i kommunen. Dvs. at det kan utskrives eiendomsskatt på tjenesteytende virksomhet som handelsbedrifter, hoteller, serveringssteder, kontorbygg, m.m. Dvs at utskrivningskategorien ble utvidet fra ”verker og bruk” til ”verker og bruk og annen næringsseiendom i heile kommunen”. Dette ble gjort for å gi kommunene mulighet til å likebehandle ulike typer næringsseiendom. Driftsdelen av jord- og skogseiendommer ble ikke berørt av lovendringen, da slik næringsseiendom er generelt fritatt. Aure kommunestyre vurderte spørsmålet, men vedtok ikke å innføre eiendomsskatt for ”annen næringsseiendom” på nåværende tidspunkt.

Eiendomsskatt fra Tjeldbergodden til fordeling

Eiendomsskatten fra den gass-/petroleumsbaserte industrien på Tjeldbergodden skal etter avtale mellom samarbeidskommunene deles mellom de tre etter at utgifter til særskilte infrastrukturtiltak i vertskommunen (og i Hemne) først er trukket fra. Dette er kompensasjon for direkte og indirekte merutgifter som følge av etableringen på Tjeldbergodden i hht. avtale mellom kommunene, godkjent av Aure kommunestyre våren 1997 (k.sak 27/97), med senere presiseringer i kommunestyremøte 15.12.2005. Eiendomsskatten som inngår i fordelingen gjelder følgende anlegg basert på eiendomsskatten etter forliket i 2010 og noen mindre justeringer i ettertid:

Statoil Metanol	kr 21.188.118	(Oppjustert med kr 332.000 i 2011)
Statoil Eiendom	kr 143.640	
Haltenpipe (Gassco)	kr 2.554.776	
Til sammen	kr 23.886.534	

Eiendomsskatten fra Luftgassfabrikken ca 3,7 mill kr er ikke med i fordelingen (bruker ikke gass fra Haltenpipe). Det samme gjelder det mobile gasskraftverket da det er etablert etter 10-årsfristen. Avtalen om fordeling av eiendomsskatt gjelder i 30 år fra 01.05.97, og for nye anlegg som etableres innen 10 år fra samme dato. Det vises for øvrig til ny intensjonsavtale mellom samarbeidskommunene, inngått i 2009, når det gjelder framtidig gassrelatert industri på Tjeldbergodden.

Tabellene nedenfor viser hva eiendomsskatten utgjør, og hvordan den fordeles (jfr. k.sak 27/97):

Tabell 15 Eiendomsskatt fra Tjeldbergodden

1.000 kr – faste priser fom 2014		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Aure, særskilte driftsutg. før fordeling	1)	7 212	7 428	7 650	7 856	7 856	7 865	7 856
Fellesandel (føres Aure)	2)	530	530	530	530	530	530	530
A) Aure, sum særskilte utgifter før fordeling		7 742	7 958	8 180	8 386	8 386	8 386	8 386
B) Hemne, særskilte utgifter før fordeling	1)	1 041	1 072	1 104	1 134	1 134	1 134	1 134
C=A+B) Sum særskilte utgifter før fordeling		8 783	9 030	9 284	9 520	9 520	9 520	9 520
D=E-C) Til fordeling	3)	15 103	14 856	14 602	14 366	14 366	14 366	15 680
Hitras del (D/3)		5 035	4 952	4 867	4 788	4 788	4 788	5 227
Hemnes del (B+D/3)		6 075	6 024	5 972	5 923	5 923	5 923	6 360
Aures del, inkl. fellesutg. (A+D/3)		12 776	12 910	13 047	13 175	13 175	13 175	13 613
E) Sum e.skatt som inngår i fordelingen	4)	23 886	23 886	23 886	23 886	23 886	23 886	25 200

Kommentar:

1. Godkjente infrastrukturprosjekt (særskilte utgifter før fordeling) er iflg. avtalen mellom Aure, Hemne og Hitra justert for 2016 med 2,7 % (deflator). Resten av perioden benyttes faste priser. Fom 2006 er også driftstilskudd til Nordlandet idrettshall med kr 50.000 pr år godkjent som samarbeidsprosjekt og skal trekkes fra før eiendomsskatten fordeles. Tilskuddet utgiftsføres som tilskudd til kulturformål i Aure kommunes budsjett.
2. Samarbeidskommunene har etter avtale gitt et årlig tilskudd til Tjeldbergodden Utvikling AS (TBU) på kr 530.000, hvorav kr 80.000 gjelder drift av Tjeldbergodden-gruppen. Tilskuddet utbetales av Aure kommune og trekkes fra eiendomsskatten før fordeling til de øvrige kommunene. Tilskuddet utgiftsføres som næringstilskudd.
3. Etter at kommunenes særskilte utgifter er trukket fra fordeles resten på 3. (Dvs. at den like 1/3-delen som tilfaller hver kommune er identisk med Hitras del i tabellen foran.). Se pkt 4 nedenfor.
4. Oppskrevet med 6,5% fom 2019. Avrundet beløp.

Eiendomsskatt fra Hitra

Eiendomsskatteavtalen innebærer at også skatt fra Haltenpipe som Hitra krever inn skal deles. Dette utgjør til sammen kr 1 828.000. Dvs. at andelen på hver av samarbeidskommunene blir kr 609.000.

Eiendomsskatt fra andre skatteobjekt

I tillegg til eiendomsskatten fra anleggene på Tjeldbergodden har kommunen også eiendomsskatt fra verker og bruk for øvrig. Fom. 2002 er det også tatt med eiendomsskatt fra telelinjer/-stasjoner m.v. Tidligere hadde Aure også men dette er tatt bort fom. 2008. Eiendomsskatten vil ellers bli å justere i takt med utbygging av nye skatteobjekt og nye takster.

Tabell 16 Sum eiendomsskatt

(1.000 kr)	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Tjeldbergodden (bto.før fordel)	23 864	23 864	23 886	23 886	23 886	23 886	23 886	23 886	23 886
Verker og bruk ellers	6 609	6 787	6 638	6 638	6 702	6 786	6 786	6 786	6 786
Mobilt gasskraftverk	6 547	6 547	6 547	6 547	6 547	6 547	6 547	0	0
Oppjustering 6,5 % (r.s.)									2 000
Brutto eiendomsskatt	37 020	37 198	37 072	37 072	37 135	37 219	37 219	30 672	32 672
- Andel Hemne/Hitra	10 695	11 238	11 110	10 976	10 838	10 711	10 711	10 711	11 587
Netto eiendomsskatt Aure	26 325	25 960	25 962	26 096	26 297	26 508	26 508	19 961	21 085

Netto eiendomsskatt i 2007, før retaksering og det mobile gasskraftverket, var på 15,3 mill kr. Dvs. en økning på 10 mill kr fra 2007 til 2009.

I tillegg kommer Aures andel av eiendomsskatt fra Hitra med kr 609.000,- pr år.

Dersom/når planene om å flytte og/eller legge ned gasskraftverket realiseres, vil dette gi seg utslag i redusert eiendomsskatt. Statkraft har så vidt en kjenner til konsesjon for drift av anlegget ut 2016.

Eiendomsskatten blir ikke prisjustert. Dvs. at den er i faste priser gjeldende på det tidspunkt siste retaksering ble foretatt. Det er lagt inn en «kontormesig oppjustering» på 6,5 % av eiendomsskatten fom 2019 med beregnet effekt ca 2 mill kroner.

5.2.5 Avgifter og betaling for tjenester

Salgs-/ leieinntekter, gebyrer og refusjoner er den tredje store inntektskilden kommunen har. Dette er inntekter som dekker en del av kommunes produksjonskostnader på det aktuelle området. Når produksjonskostnadene øker kan en forvente at tilhørende inntekter økes tilsvarende. Kommunestyret vedtar salgs- / leieinntekter og gebyrer som egen sak i forkant av behandlingen av budsjettet.

Prisen på mange kommunale tjenester beregnes etter prinsippet om **selvkost**. Det betyr at kommunen ikke kan kreve mer i betaling enn det koster kommunen å tilby tjenesten. Dette gjelder tjenester som vann- og avløp, renovasjon, slam, feietjenester (VARF-tjenester), plan- og byggesaksbehandling, kart og delingsforretning. Kommunal- og regionaldepartementet har i januar 2003 utgitt retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester (H-2140). Avskrivning på anleggsmidlene og rentekostnad legges inn i grunnlaget for beregning av gebyrene. Når det gjelder rentekostnadene skal det legges til grunn en kalkylerente som settes lik 5-årig SWAP-rente med et tillegg på 0,5 %. Det er for 2016 og resten av perioden lagt til grunn en kalkylerente lik 2,0 % inklusive et tillegg på 0,5 %. Det vil ha stor betydning for avgiftsbalansen innenfor vann og avløp dersom faktisk rente avviker vesentlig fra renten lagt til grunn i budsjettet. I forbindelse med regnskapsavslutningen det enkelte år blir det foretatt en etterkalkulasjon av de reelle kostnadene for å føre kontroll med at gebyrinntektene ikke overstiger kommunens selvkost.

Selvkostprinsippet må praktiseres over en 3-5 års periode. Dette innebærer at et eventuelt overskudd innenfor en tjeneste fremføres til et senere år ved å avsette til selvkostfond. På den annen side må selvkostfondene brukes innen samme tidsramme. Dette er det lagt opp til i budsjett- og økonomiplan-forslaget. Investeringer i anleggsmidler kan ikke finansieres av selvkostfond.

Aure kommune praktiserer 100 % selvkost innen VARF-tjenestene. Når det gjelder plan- og byggesaksbehandling, kart og delingsforretning er forholdet at i plan- og byggesak dekkes omtrent 50 %, mens dekningsgraden innen kart og oppmåling ligger på ca. 25 %.

For **andre tjenester** vil det generelt være naturlig at satsene økes i samsvar med økningen i prisveksten. Dvs. at betalingssatsene for de fleste tjenester justeres for forventet prisstigning (deflatoren på 2,7 % legges til grunn).

For å kunne ha et oppdatert redskap for beregning av selvkost og tilhørende gebyrsatser for de ulike områdene, har Aure kommune med virkning fra budsjett 2016, inngått avtalen med firma Momentum AS. Dette firmaet leverer en regnemodell som i sin helhet kan benyttes som dokumentasjon på kommunens beregninger i forhold til selvkost.

5.2.6 Kalkulatoriske renter og avskrivninger

Kommunens tjenester innen vann, avløp, renovasjon og slam drives etter selvkostprinsippet – dvs at alle utgiftene dekkes av brukerne gjennom avgiftssystemet. Dette gjelder også kapitalkostnadene, og blir i den forbindelse benevnt kalkulatoriske renter og avskrivninger.

På ansvarsområde 9 (finans) føres kalkulatoriske kapitalkostnader som inntekt (interne renteinntekter). Motpostene (utgift – samme beløp) finnes på budsjettet til enhet FDV Kommunalteknikk, og gjelder selvkosttjenestene under VARS-området (vann, avløp, renovasjon, slam). Derved synliggjøres hvor

stor andel av kapitalkostnadene (renter og avdrag/avskrivninger) som skal belastes de enkelte tjenestene, og som er med å danne grunnlaget for beregning av betalingssatsene for disse tjenestene.

Grunnlaget for beregning av de kalkulatoriske kapitalkostnadene for 2016 og resten av perioden framskaffes i forbindelse med utregningen av avgiftssatsene for neste år. Kalkylene er beregnet i hht. retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester, jfr omtale foran i kap 5.2.5.

Tabell 17 Grunnlag beregning selvkost – kalkulererte kapitalkostnader

	R 2014	B 2015	B 2016	ØP 2017	ØP 2018	ØP 2019
Vann	-1 500	-1 560	-2 572	-2 743	-2 752	-2 660
Avløp	-850	-780	-613	-714	-729	-746
Renovasjon	-100	-100	-37	-34	-32	-29
Sum kalk. kapitalkostnader	-2 450	-2 440	-3 222	-3 491	-3 513	-3 435

Nye prosjekt er lagt inn i beregningsgrunnlaget i hht. foreslåtte investeringsprosjekter. Grunnet store investeringer som kommer på vannforsyning og avløpsanlegg vil vann- og avløpsavgiftene øke ut over forventet prisstigning for å ivareta selvkost på området.

5.2.7 *Fond*

Tidligere har inntekter fra momskompensasjonsordningen for investeringer påvirket netto driftsresultat. Fra 2014 føres ikke momskompensasjon fra investeringer over driftsbudsjettet. Etter disse endringene anbefaler Teknisk beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) at kommunene over tid bør drive med et årlig netto driftsresultat (overskudd) på ca 1,75 %. Dette for at kommunene skal ha et rimelig handlingsrom til å møte (jevne ut) svingninger i løpende utgifter/inntekter fra år til annet, til dekning av ekstra engangsutgifter, og som egenandel i forbindelse med investeringsprosjekt (for å redusere låneopptak). Vanligvis plasseres overskudd i fond i påvente bruk som nevnt.

Netto driftsresultat i kommunal sektor svinger fra år til år, men har for Aure sin del så langt vært positive, unntatt 2007 og 2008. Overskuddene har for en stor del blitt plassert på fond.

Regnskapet for 2014 viste et overskudd (mindreforbruk) på 9,6 mill kroner. 2014 var imidlertid et år med positivt premieavvik, noe som utgjorde hele 7 mill kroner. Av overskuddet i 2014 ble 9,6 mill kroner avsatt på fond. I Aure kommunes økonomireglement er det lagt opp til at tjenesteenhetene kan beholde event. driftsoverskudd (mindreforbruk) til bruk senere år. Beløpe(ne) avsettes på (sektor)fond.

Går man nærmere inn i tallene, ser vi at enhetene samlet hadde et mindreforbruk i forhold til revidert budsjett på vel 7,9 millioner kroner, innbefattet et positivt premieavvik på 7,1 millioner kroner. Det kan også bemerkes at enhetene ble tilført friske midler tilsvarende 1,2 millioner kroner i forbindelse med avleggelsen av økonomimeldingen for 2. tertial 2014. Det vil av disse årsakene være grunn til å hevde at enhetens positive resultat i 2014 ble reddet av et positivt premieavvik og tilførsel av midler fra finansområdet. Hadde ikke dette blitt gjort vil enhetene ha opplevd et reelt underskudd på 0,4 millioner kroner.

Som nevnt kan fondsmidler være bundet opp gjennom vedtak – eller gjennom sin art – til bruk for bestemte formål. Tidligere sektorvise fond (inngår i disposisjonsfondene) er oppsparte midler ”tilhørende” de respektive enhetene som gjerne er tenkt disponert til bestemte formål. Dette er frie midler, men det er en spore til fornuftig bruk av budsjetterte midler at enhetene har innflytelse på bruken av avsetninger.

Nedenstående oversikt viser utviklingen i kommunens fond i perioden 2011 – 2015. For årene 2016-2019 har vi tatt utgangspunkt i rådmannens forslag. Oversikten nedenfor gjelder sum avsetninger og forbruk både til investering og drift:

Tabell 18 Fondsoversikt 2011 - 2019

Tekst	2011	2012	2013	2014	2015	Vedtatt bruk -15	Vedtatt avsetn. -15	Bruk ØP -16 -19	Avsatt ØP -16 - 19
Disposisjonsfond	26 793	34 735	43 686	42 104	50 418	-1 293	9 607	-24 713	13 180
Bundne driftsfond	14 631	14 010	15 345	17 696	16 766	-1 610	680	-1 150	3 086
Ubundne investeringsfond	4 099	4 099	4 099	4 099	4 099	-	-	-4 000	-
Bundne investeringsfond	859	733	872	872	872	-	-	-	-
Sum fond	46 382	53 577	64 002	64 771	72 155	-2 903	10 287	-29 863	16 261

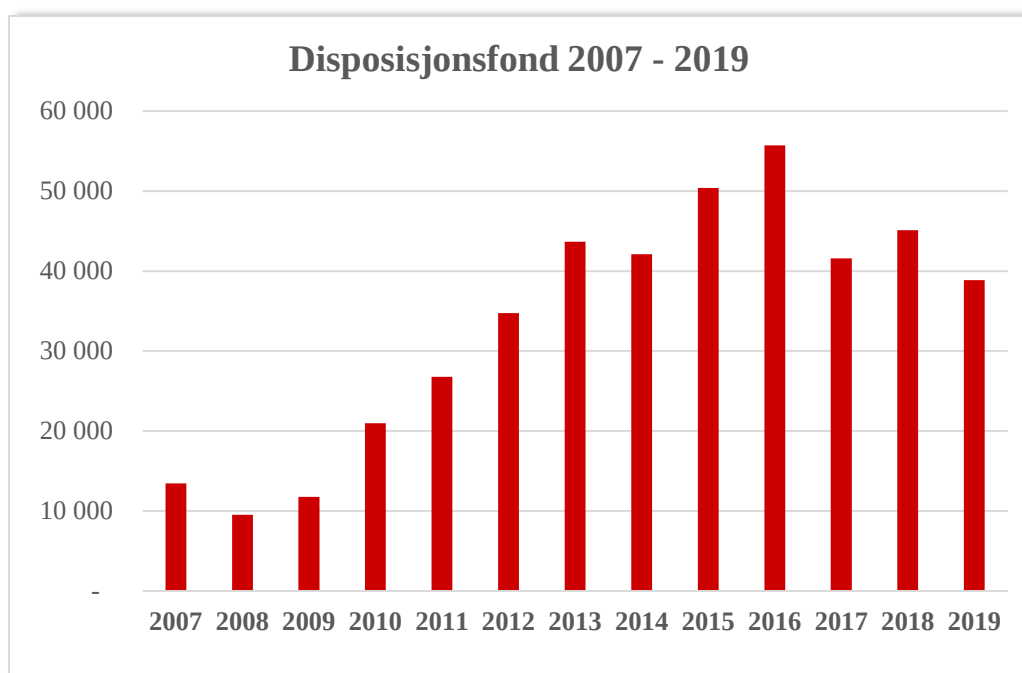
Merknad:

- **Disposisjonsfond** kan brukes både til drift og investeringer. I 2015 er det vedtatt brukt knappe 1,3 mill kr til LUK-prosjektet og naturforvaltning. Når det gjelder avsetning til disposisjonsfondet i 2015, er dette knyttet til overskuddet i regnskapet for 2014 med 9,6 mill kr. Når det gjelder bruk av fondet i årene 2016-2019, er 13,0 millioner kroner knyttet til merkostnaden relatert til pensjonsutgiftene i årene 2017 og 2019. Videre er det i årene 2016 og 2017 lagt inn bruk av disposisjonsfondet med henholdsvis 2,0 og 5,0 mill kr. til finansiering av tilrettelegg/erverv for næringsvirksomhet i investeringsbudsjettet. I årene 2016 og 2018 avsettes sparte midler i forhold til pensjonsutgiftene, med henholdsvis 9,0 og 4,0 mill kr.
- På **bundne driftsfond** står bl.a selvkostfondene (VARF), gavefond, øremerkede tilskudd, næringsfond, mv. Disse fondene kan kun brukes til de driftsformål de gjelder. Budsjettert forbruk i 2015 gjelder selvkostfondene og ungdomsprosjektet. (Avsetning på selvkostfond må brukes innen 5 år.) Avsetning på 0,6 mill kr i 2015 skjer i hht. avtalen med legene, avsetning på viltfondet (øremerket), driftsfond Aure Arena og kompetansefond innen HEPLØ. Tilsvarende gjøres i årene 2016-2019. Det er verdt å merke seg at selvkostfond vann vil være tømt fra og med 2015. Det legges imidlertid opp til en gradvis oppfylling av fondet i årene 2018-2019.
- **Ubundne investeringsfond** kan kun brukes til investeringer. I 2016 foreslås brukt 4,0 mill kr av fondet til tilrettelegg/erverv for næringsvirksomhet i investeringsbudsjettet. Samlet foreslås brukt 11,0 mill kr fra fond til dette prosjektet over to år.
- **Bundne investeringsfond** kan heller ikke brukes til andre formål enn forutsatt.

Som vist i tabellen foran vil det stå vel 50 mill kr på disposisjonsfondet ved utgangen til 2015. Å kunne disponere en «buffer» i denne størrelsesorden er meget positivt, og gjør oss i stand til å øke egenfinansieringen av investeringer samt møte usikre inntekts- og utgiftsforutsetninger på en bedre måte («jevne ut topp og bunn»). Samtidig er det viktig å tenke på dette som «engangspenger» som ikke kan brukes til varige driftstiltak.

Figuren nedenfor viser utviklingen i disposisjonsfondet i perioden 2007-2019, der effekten av rådmannens forslag til budsjett for 2016 og ØP 2016-2019 er synliggjort. Disposisjonsfondet vil ved utgangen av 2015 være, som nevnt ovenfor, på vel 50 mill kr. Det vil i 2016 nå en topp på rundt 56 mill kr, for så å ende opp i 2019 på 39 mill kr. Det er i dette bildet lagt opp til at bruk og avsetning knyttet til pensjon går i null i perioden og at den betydelige underbalansen i 2018 og 2019 ikke dekkes opp ved fondsbruk, men ved å foreta kutt i drift.

Nedenstående figur viser disposisjonsfondets utvikling framover.

5.2.8 Finansinntekter

Finansinntekter i denne sammenheng er rente- og kapitalinntekter av kommunens fondsbeholdning og utbytte fra NEAS. Utbytte fra NEAS har ligget på vel 1 mill fram tom 2012, mens det senere ikke er utbetalt utbytte i det hele tatt. Foreløpige indikasjoner kan tyde på at det kan bli utbetalt utbytte i 2015 (ikke mottatt ennå). Selv om det er beheftet med stor usikkerhet har en likevel valgt å inntektsføre utbytte fra NEAS i kommende ØP-periode med 0,8 mill kr årlig. Under finansinntekter føres også kommunens renteinntekter og netto renter på forvaltningslån, mens avdrag forvaltningslån skal føres i investeringsbudsjettet.

Aure kommune har ft betydelige beløp stående på fond, plassert i bank. Med så lave renter en nå oppnår på innskudd – og med en inflasjon på rundt 3 % - betyr det at realverdien på kommunens fonds svekkes med mange hundre tusen kroner årlig. Alternative plasseringer bør mao. vurderes.

5.3 Utgiftsforutsetningene

I dette kapitlet gjøres det rede for de utgiftsforutsetningene som ligger til grunn for rådmannens forslag til budsjett 2016 og økonomiplan 2016-2019.

5.3.1 Forutsetninger om arbeidsgiveravgift, lønnsvekst og pensjonspremie

Avgiftssatsen

for arbeidsgiveravgift er fom 2007 på 6,4 %.

Lønnsveksten

for 2016 er i statsbudsjettet anslått til 2,7 %. Kostnadene knyttet til lønnsoppgjøret kompenseres fullt ut. Årets lønnsoppgjør er ferdig, og kostnadene på tjenesteområdene er fordelt. For Aure kommunes vedkommende beregnes lønn for 2016 ut fra eksakt lønnsnivå pr 31.12.2015 (inkl. overheng), slik det er lagt inn i konsekvensjustert budsjett. Det betyr at lønnsøkningen for 2016 vil kunne beregnes med virkning fom. 1. mai (8/12-dels virkning).

Den forventede lønnsveksten settes av sentralt under finanskapitlet som en lønnsreservepost (tilleggsbevilgningspost). Posten er ment å dekke selve lønnsøkningen og økte utgifter til arbeidsgiveravgift og pensjon. I hht. gjeldende økonomireglement fordeler rådmannen avsatt lønnsreguleringspost på tjenesteområdene etter hvert som de ulike oppgjør er kjent.

Dette er en anslagspost da det er vanskelig å forutse virkningene av framtidige lønnsoppgjør. Ved å legge seg på de sentrale føringene har resultatene slått ut begge veier.

Den forventede lønnsveksten settes av sentralt under finanskapitlet som en lønnsreservepost (tilleggsbevilgningspost). Posten er ment å dekke selve lønnsøkningen og økte utgifter til arbeidsgiveravgift og pensjon. Videre skal denne posten også dekke det årlige egenkapitaltilskuddet til KLP. I hht. gjeldende økonomireglement fordeler rådmannen avsatt lønnsreguleringspost på tjenesteområdene etter hvert som de ulike oppgjør er kjent.

Dette er en anslagspost da det er vanskelig å forutse virkningene av framtidige lønnsoppgjør. Ved å legge seg på de sentrale føringene har resultatene slått ut begge veier.

Følgende beregning er foretatt i forhold til lønnsreguleringsposten for 2016:

Tabell 17

Tekst	Beløp
Grunnlag lønn (korr. for tariffoppgj. 2015)	180 000 000
Årsvirkning lokale forhandlinger 2015	300 000
Sentralt tillegg 2016 - 2,9% (virkning 8 mnd.)	3 480 000
Pensjonspremie (12,5 %)	473 000
Arbeidsgiveravgift (6,4%)	272 000
Sum - virkning av tariffoppgjøret 2015/2016	4 525 000
Samlet virkning i %	3,07
Egenkapitaltilskudd KLP	1 000 000
Sum lønnsreguleringspost 2016	5 500 000

I denne beregning er det lagt opp til en lønnsvekst på 2,9 %, altså litt over lønnsveksten lagt til grunn i statsbudsjettet. Dette er gjort for at den lokale virkningen ofte slår sterkere ut enn den økningen statsbudsjettet forutsetter.

Pensjonskostnadene

Kommunen betaler pensjonspremie til de ulike pensjonskassene basert på beregningsforutsetninger som fram tom 2015 ble fastsatt av Finanstilsynet. Fra 2016 er det nye EU-krav til livsselskapenes økonomiske sikkerhet. Et usikkerhetsmoment for pensjon framover er at reglene om såkalt garantert rente blir endret fra nyttår for livsselskapene. KLP varsler at det ikke vil gjøre endringer i den garanterte renten neste år, men vil ta stilling til eventuell endring før premien for 2017 fastsettes.

Pensjonspremien er det som innbetales det enkelte år. Størrelsen på dette reguleres av forsikringslovgivningen. Forskjellen mellom beregnet/innbetalt pensjonspremie som legges inn i budsjettet, og årets netto pensjonskostnad (som kan beregnes nøyaktig først når året er omme), kalles premieavvik. Dette premieavviket føres enten i sin helhet i påfølgende regnskapsår eller kan avskrives over 7 år. Positive og negative premieavvik skal håndteres prinsipielt likt. Aure har vedtatt å føre premieavviket i sin helhet det påfølgende regnskapsår. Kommuner som har valgt å skyve framtidige pensjonskostnader framfor seg (amortisering av premieavvik), vil oppleve store utfordringer når pensjonskostnadene skal betales.

Pensjonsberegningene er kompliserte, og inneholder mange elementer. Et vesentlig element i dette er årslønnsveksten, beregningsforutsetninger om avkastning, og økningen i folketrygdens grunnbeløp (G), som slår ut på det som kalles reguleringspremien.

Siden regnskapsreglene ble endret for en del år siden har Kommune-Norge annen hvert år fått kunstig forbedrede netto driftsresultater fordi pensjonsregningen kommunene betaler er større enn utgiftene som føres i regnskapet, dvs. **positivt pensjonsavvik**. Regnskapsreglene er imidlertid slik at det positive pensjonsavviket må inndekkes året etter. Dvs **negativt premieavvik** som betyr at kommunene skal regnskapsføre mer enn de faktisk betalte inn i pensjonspremie det året. Etter hvert er det betydelige beløp som slik er i sving. Ifølge en artikkel i Kommunal Rapport i høst sies det at: *Regnskapsteknikken vil ikke pynte på driftsresultatene i år, ifølge anslag fra KLP. Men neste år kommer nok en kunstig milliardgave.*

2016 vil være et år der kommunene får en slik kunstig gave. I tillegg har KLP signalisert at pensjonsutgiftene generelt vil kunne reduseres – bl.a. som en følge av reformen om uførepensjon i offentlig sektor som innebærer at folketrygden tar en større andel av kostnadene enn tidligere. Til sammen kan det dreie seg om beløp i størrelsesorden på hele 10 mill kr.

For å håndtere denne situasjonen på en god måte, og unngå reduksjoner i tjenestetilbudet de årene pensjonskostnadene går opp, ønsker rådmannen at vi setter av 9 millioner på disposisjonsfond (kan kalles pensjonsfond) i 2016 og 4 mill kr i 2018. Dvs. en avsetning til finansiering av framtidige pensjonskostnader for slik å unngå reduksjoner i tjenestetilbudet de årene pensjonskostnadene øker. I 2017 foreslås det brukt 7,2 mill kr og i 2019 5,8 mill kr av disposisjonsfondet til å finansiere pensjonskostnadene i årene med negative premieavvik.

KLP krever et årlig egenkapitalinnskudd fra kommunene, slik at KLP's risikobærende evne opprettholdes. For 2015 er egenkapitaltilskuddet på knappe 0,9 mill kr, mens det for 2016 er beregnet til 1 mill kr. Samme beregning legges til grunn for resten av økonomiplanperioden.

På bakgrunn av pensjonskassene beregninger legger rådmannen følgende premiesatser (arbeidsgivers andel) til grunn i budsjetteringen:

Folkevalgte (KLP):	12,5 %	Dette er en reduksjon på 7,5 % i forhold til 2015
Sykepleiere (KLP):	12,5 %	Dette er en reduksjon på 7,5 % i forhold til 2015
Fellesordningen/øvrigt ansatte:	12,5 %	Dette er en reduksjon på 7,5 % i forhold til 2015
Lærere (SPK)	16,0 %	Dette er uforandret i forhold til 2015

5.3.2 Forutsetninger om prisvekst

For 2016 er både lønns- og prisveksten anslått til 2,7 %, som gir en deflator på 2,7 %. Når unntas de endringer som er registrert i konsekvensjustert budsjett har det ikke vært gitt kompensasjon for prisvekst i kommunens budsjetter de siste årene. Dette betyr i realiteten et budsjettkutt for de kostnadsarter dette gjelder i størrelsesorden opp mot 2 millioner kroner hvert år. Dette kommer da i tillegg til de konkrete budsjettkuttene enhetene har gjennomført de senere år. Dvs. at enhetene, som et effektiviseringskrav, må dekke denne kostnadsendringen selv.

5.3.3 Forutsetninger om kapitalutgifter

Aure kommune har de senere år gjennomført flere store utbyggingstiltak på flere områder. Økte inntekter en periode, lavere rentekostnader og budsjettkutt, har bl.a. bidratt til at dette har latt seg gjennomføre. Samtidig er kommunens lånegjeld i ferd med å nå rekordhøyder, noe som fører til at kommunen er veldig sårbar og eksponert dersom (når) rentenivået i landet begynner å stige til mer normale høyder. En del av kapitalutgiftene dekkes av gebyrer, husleie og rentekompensasjonsordning fra staten til bl.a. omsorgsboliger og skoler. Hvor stor andel dette dreier seg om vises i tabell 29.

Forutsetninger om rente

Renteprognosen som er lagt til grunn i økonomiplanperioden er basert på Norges Banks referansebane for styringsrenten publisert i Pengepolitisk rapport nr 3, 24.9.2015. Som følge av svakere økonomiske utsikter for norsk økonomi har Norges Bank nedjustert sin rentebane betydelig det siste året. Samtidig har lånemarginen for norske kommuner økt de siste månedene. Markedsrentene og forventningene er likevel så mye nedjustert at prognosene for renteutviklingen er betydelig lavere de var i økonomiplanen for 2015-2018. Ut fra dette har rådmannen avledet sin renteprognose for ulike områder:

Tabell 20 Budsjettert rentenivå

	2015	2016	2017	2018	2019
Grunnlag budsjettert rentenivå	2,75 %	2,50 %	3,00 %	3,25 %	3,50 %

Selv om kommunenes finansreglement sier at minst 20 % av kommunenes lånegjeld skal være fastrentelån har kommunen den senere tid – i forståelse med kommunestyret – hatt flytende rente på sine innlån. Dette har gitt svært gunstige rentevilkår, med en gjennomsnittlig lånerente ft. på rundt 2,5 %, noe som har gitt flere millioner i besparelser på kommunens renteutgifter de siste tre årene.

Forutsetning om avdrag

Avdragene budsjetteres ut fra gjennomsnittlig avdragstid for kommunens lån på 30 år. For IKT-investeringer regnes det en nedbetalingstid på 5 år. Lånene tas opp som serielån.

Forutsetning om lånegjeld – nye låneopptak

Rådmannen foreslår å ta opp lån knyttet til investeringer for inntil 31mill kroner i 2016. Samlet låneopptak fram mot 2019 er anslått til 54,8 mill kroner. Investeringene gjelder hovedsakelig ikkeerentable formål og må således dekkes av kommunekassa i sin helhet. Avdrag i perioden er beregnet til 70,5 mill kr.

Investeringer i kjøp av grunn til nærings- og boligformål er i prinsippet å regne som en forskottering fram til arealene selges (tillagt kapitalkostnader m.v.). Usikkerhet knyttet til hvor lang tid det kan ta gjør at det ikke budsjetteres med salgsinntekter i økonomiplanperioden. Ved salg av kommunale nærings- og boligareal skal salgssummen brukes til nedbetaling av lån opptatt til erverv og event. opparbeidelse og framføring av kommunaltekniske anlegg.

Nedenstående tabell viser først oppdatert oversikt over lånegjeldas utvikling dersom det **ikke** tas opp nye lån etter 2015, deretter hvordan det slår ut **med nye** foreslåtte investeringer/låneopptak:

Tabell 21

Investeringslån		Uten nye låneopptak etter 2015						1.000 kr
Tekst	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	
Løpende lån pr. 1.01.	219 338	227 831	214 695	296 754	280 454	264 254	248 454	
Nye lån	21 132	-	96 759	-	-	-	-	
Avdrag	-12 639	-13 136	-14 700	-16 300	-16 200	-15 800	-15 600	
Lån pr. 31.12.	227 831	214 695	296 754	280 454	264 254	248 454	232 854	
Lån pr. innbygger	63 818	60 021	83 616	78 957	74 396	69 948	65 556	

Tabell 22

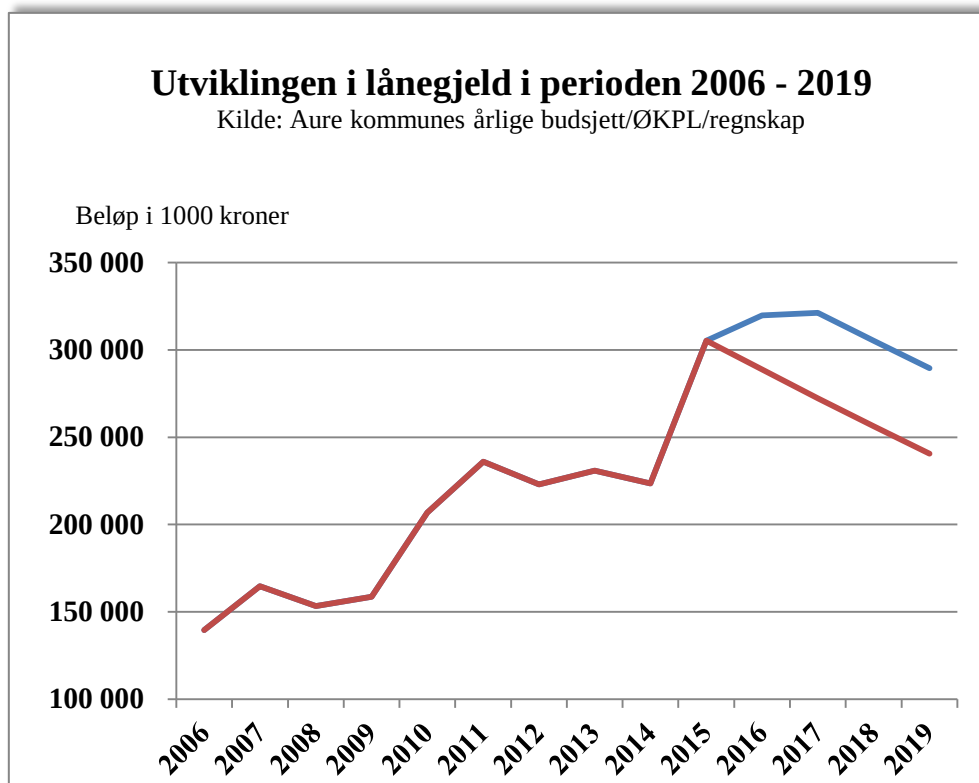
Investeringslån		Rådmannens forslag med nye låneopptak						1.000 kr
Tekst	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	
Løpende lån pr. 1.01.	219 338	227 831	214 695	296 754	311 454	313 254	297 454	
Nye lån fom 2016	21 132	-	96 759	31 000	19 500	2 100	2 200	
Avdrag	-12 639	-13 136	-14 700	-16 300	-17 700	-17 900	-17 800	
Lån pr. 31.12.	227 831	214 695	296 754	311 454	313 254	297 454	281 854	
Lån pr. innbygger	63 818	60 021	83 616	87 684	88 191	83 443	79 351	

Tabell 23

Lån til videreutlån		Uten nye låneopptak						1.000 kr
Tekst	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	
Løpende lån pr. 1.01.	3 607	3 070	8 819	8 589	8 359	8 129	7 899	
Nye lån	-	6 000	-	-	-	-	-	
Avdrag	-537	-251	-230	-230	-230	-230	-230	
Lån pr. 31.12.	3 070	8 819	8 589	8 359	8 129	7 899	7 669	

Lån til videreutlån betales/dekkes i sin helhet av lånetakerne

Figuren nedenfor viser utviklingen i lånegjeld (sum investeringslån og lån til videreutlån) uten nye låneopptak (rød strek), og med foreslåtte nye låneopptak (blå strek)

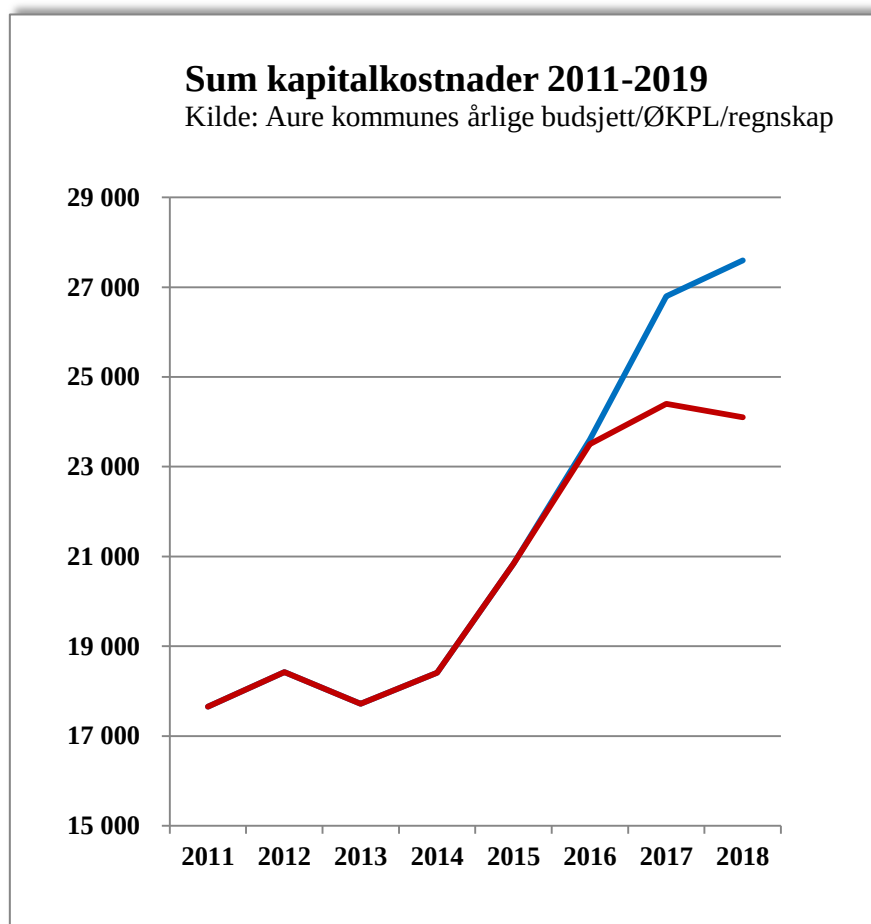

Nedenstående tabell viser utviklingen i kapitalutgiftene (renter og avdrag) i økonomiplanperioden. Først utviklingen når det foretas låneopptak i samsvar med rådmannens budsjettforslag (Sum finansutgifter). Neste linje viser utviklingen dersom det ikke tas opp nye lån, og nederste linje viser hvilke merutgifter som i sin helhet må dekkes inn over driftsbudsjettene de enkelte år siden de foreslåtte investeringene stort sett går til ikkeerentable formål. Uavhengig av de foreslåtte nye låneopptak øker kapitalutgiftene fra 2015 til 2016 med vel 2,6 mill kroner.

Tabell 24**Kapitalutgifter investeringslån – rådmannens forslag**

Tekst	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Avdrag	12 639	13 136	14 700	16 300	17 700	17 900	17 800
Renter	5 077	5 273	6 140	7 300	9 100	9 700	9 900
Sum finansutgifter	17 716	18 409	20 840	23 600	26 800	27 600	27 700
Uten nye lån	17 716	18 409	20 840	23 500	24 400	24 100	24 000
Økt kapitalkostnad				100	2 400	3 500	3 700

Figuren nedenfor synliggjør utviklingen i kapitalkostnader de nærmeste årene – uten nye låneopptak (rød strek), med nye låneopptak (blå strek):

Del 2 Forslag til budsjett og økonomiplan 2016 - 2019

6 Tjenesteområdene – rådmannens forslag til budsjetttrammer 2016 - 2019

6.1 Innledning

Aure kommunes sentrale oppgave er å være samfunnsbygger og en attraktiv og konkurransedyktig tjenesteleverandør, forvalter og arbeidsgiver. Ivaretagelsen av dette ansvaret skjer gjennom utstrakt delegering av ansvar og myndighet fra rådmannen til enhetslederne. Aure kommune har i dag 10 enheter fordelt på ulike tjenesteområder og støtteenheter.

Tjenesteenhetene og støtteenheterne yter tjenester som til dels er svært forskjellige. Til tross for disse ulikhetene er det imidlertid flere likheter knyttet til utfordringene tjenesteområdene står overfor. Rådmannen kan særlig trekke fram utfordringene som er felles for alle tjenesteområder:

- Forebygging og tidlig innsats
- Kvalitet
- Helhet og samordning
- Kompetanse
- Rekruttere og beholde kvalifiserte medarbeidere
- Økonomistyring

Rådmannens forslag innebærer at tjenesteområdenes netto driftsutgifter i 2016 til sammen vil beløpe seg til 229 millioner kroner, altså 7 mill. kr. mindre enn i 2015 (3,0 %), jfr. budsjettskjema 1 B, vedlegg 2. Ambisjonene for driften av kommunen er å tilrettelegge for et tjenestetilbud som tilfredsstiller brukernes behov og samtidig bidrar til en større økonomisk handlefrihet for Aure kommune. Målsettingen for alle tjenesteområdene er å gi gode tjenester med vekt på kvalitet, tilgjengelighet og brukermedvirkning.

6.2 Økonomiske utfordringer og prioriteringer

Det overordnede målet er å sikre kommunens innbyggere et godt og stabilt tjenestetilbud både i kommende økonomiplanperiode, og i et mer langsiktig perspektiv.

En økonomi i balanse og stabile økonomiske rammebetingelser er grunnleggende for å kunne oppnå utvikling og forbedring av tjenestetilbudet til kommunens innbyggere. Dette innebærer blant annet å være i stand til å håndtere uforutsette hendelser som påvirker kommunens inntekts- og utgiftsgrunnlag.

Å styre økonomien til kommunen innebærer å avveie ulike forhold for å oppnå mest mulig resultat for kommunene innbyggere gjennom en gjensidig dialog mellom politikere, innbyggere og rådmannen. I en periode med mer anstrengt økonomi blir det mer oppmerksomhet på om ressursene utnyttes effektivt, og om tjenestetilbudet har en optimal sammensetning i forhold til vedtatte mål. Det er også viktig å avklare forventninger om hva kommunen kan og skal levere. Gjennom god kommunikasjon må kommunen sørge for at innbyggerne blir informert om hva de kan forvente av nivå og kvalitet på tjenestetilbudet, og hva de selv må håndtere i hverdagen.

Den langsiktige målsetting for budsjettarbeidet om å redusere driftsnivået står ved lag. Hvert år i planperioden skal driftsutgiftene tilpasses inntektene, i tillegg må driftsnivået trinnvis tilpasses det faktum i at inntektene fom. 2021 - og i løpet av 5 år - trappes ned med 23,2 mill 2016-kroner når inndelingstilskuddet faller bort. I tillegg må en forberede seg på bortfall av eiendomsskatten fra det mobile kraftverket når kraftverket legges ned. Dette er lagt inn i økonomiplana fom. 2018 (6,5 mill).

Heller ikke i 2016 dekker kommunens inntektsvekst økningen i løpende driftsutgifter og bundne kostnader, og økte utgifter som følge av egne vedtatte tiltak i løpet av året. Det er derfor ikke rom for å

finansiere utgiftsøkninger innenfor veksten av inntektene. Utfordringen er tvert imot å dekke inn et negativt handlingsrom på 3,7 mill kr i 2016, stigende til vel 6 mill kr fom 2018. Da også forutsatt at premieavviket håndteres som skissert i rådmannens forslag for å utjevne bølgetoppene og –dalene.

På bakgrunn av det som er nevnt foran må det økonomiske opplegget som rådmannen foreslår vurderes som svært stramt, og det forutsetter en fortsatt stram styring av ressursbruken og en kontinuerlig oppmerksomhet om en bedre utnyttelse av ressursene. For å få balanse mellom utgifter og inntekter har rådmannen også i år sett seg nødt til å foreslå flere innstrammingstiltak i tillegg til de som allerede ligger inne i gjeldende økonomiplan. Til tross for forslag om betydelige kutt er det mye som mangler på at en er i mål for å oppnå en bærekraftig økonomi på sikt.

Ut fra rådmannens vurdering blir det viktig å fortsette arbeidet med effektivisering for å oppnå målet for perioden om styrking av den økonomiske balansen og for å møte forventet inntektsreduksjon. Dette skjer gjennom fokus på:

- Effektiv utnyttelse av kommunens ressurser for å oppnå ønsket volum og kvalitet på tjenestetilbudet til kommunens innbyggere.
- Effektiv fordeling av kommunens ressurser, slik at samlet måloppnåelse med hensyn på ulike brukere av kommunale tjenester blir størst mulig.
- Effektiv utnyttelse av kommunenes inntekspotensial og en kontinuerlig vurdering av forvaltningen av kommunenes finans- og realverdier.

Å bedre effektiviteten i utnyttelsen av kommunens ressurser innebærer å frambringe tjenester på en smartere måte enn tidligere. I dette ligger å vurdere hvor og hvordan tjenesteproduksjonen organiseres, ta i bruk ny teknologi og styrke samarbeidet, samordningen og samhandlingen mellom aktører som jobber mot felles målgrupper.

6.3 Prioriteringskriterier og strategier

Nykommunen Aure har fortsatt krevende utfordringer både i kommende og de neste økonomiplan-perioder. Dette gjelder utfordringer både i forhold til drift og investeringer, kommunens organisasjon og ansatte, og ikke minst utvikling av tjenestetilbudet. Også bommen på Imarsundprosjektet har fram til den ble tatt bort sommeren 2015 lagt føringer. Kommunen må hele tiden arbeide for å tilpasse driftsnivået til inntektene, herunder bruke tiden fram til inndelingstilskuddet fom 2021 tas bort til å redusere driftsnivået.

Alle utfordringer er til for å løses. Det gjelder bare å velge mål samt strategier og konkret handling for å nå målet. Slik er det også med de utfordringer Aure står foran. De fleste kan la seg løse til det beste for innbyggerne og næringslivet ved å ta de nødvendige og riktige prioriteringer og valg.

Valg og prioriteringer må til

Når en skal vurdere kommunens tjenester og driftsnivå i budsjett- og kuttsammenheng er det naturlig å vektlegge følgende kriterier:

- Rene lovpålagte kommunale primæroppgaver prioriteres, herunder tiltak hvor kommunen har ansvar for liv og helse.
- Vanlige kost-/nyttebetraktninger skal legges til grunn. (Mest mulig tjeneste ut av hver krone, til tjenester det er mest behov for).
- Selvfinansierende prosjekter som ikke belaster nettorammene vurderes spesielt. Også her nyttes kostnad-/nyttebetraktninger, samt at det må tas hensyn til kommunens kapasitet til å få utført prosjektene.
- Oppsigelse av ansatte skal forsøkes unngått. Viss nødvendig vurderes i stedet omplassering og naturlig avgang.
- Juridiske- og avtalerettslige forpliktelser oppfylles.
- Tiltak av vital interesse for kommunens utvikling/innbyggere.

6.4 Rådmannens forslag til driftsrammer for tjenesteenhetene

I dette kapitlet beskrives først – og vises i tabellform – nivået på de **inntekter** det er beregnet kommunen vil få å rutte med i økonomiplanperioden. Dette er det redegjort nærmere for i kap 5.2 foran i budsjettheftet. Som en ser øker **de frie inntektene** kun med 5,4 mill kr (2 %) i forhold til 2015-budsjettet, for deretter å reduseres. Fra 2018 pga at det er lagt inn bortfall av eiendomsskatt fra det mobile gasskraftverket, mens det er regnet med å skrive opp eiendomsskatten noe fom 2019. Om/at rammetilskudd og skatteinntekter reduseres pga. folketallsnedgang er det ikke tatt hensyn til så langt.

Kapitalutgiftene (netto finans) øker med 2,8 mill kr fra 2015 til 2016, stigende til 6,9 mill kr i 2019.

Avsetninger – og bruk av avsetninger – henger sammen med forslaget om å bruke det store positive premieavviket (i 2016 og 2018) til å jevne ut årene med negative premieavvik (i 2017 og 2019).

Med disse forutsetningene lagt til grunn viser den nederste grønne linja hva kommunen kan bruke til drift av tjenestene, jfr. neste tabell hvor tjenesteenhetenes reviderte rammer vises.

Tabell 25 Hovedoversikt drift

Alle beløp i 1000 kroner Faste 2016-kroner	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Økonomiplan			
			B 2016	2017	2018	2019
Frie disponible inntekter						
Skatt på inntekt og formue	-72 801	-73 715	-78 554	-78 554	-78 554	-78 554
Ordinært rammetilskudd	-152 769	-152 553	-153 318	-151 546	-151 505	-151 465
Skatt på eiendom	-37 100	-37 135	-37 135	-37 135	-30 635	-32 635
Andre generelle statstilskudd	-2 006	-2 301	-2 100	-2 000	-1 900	-1 800
Sum frie disponible inntekter	-264 676	-265 704	-271 107	-269 235	-262 594	-264 454
Finansinntekter/finansutgifter						
Renteinntekter og utbytte	-2 933	-2 650	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500
Renteutgifter og andre finansutg.	5 287	6 250	7 300	9 100	9 700	9 900
Avdrag på lån	13 136	14 700	16 300	17 700	17 900	17 800
Netto felles finanser	15 490	18 300	21 100	24 300	25 100	25 200
Avsetninger og bruk av avsetninger						
Til ubundne avsetninger	3 550	-	9 000	-	4 000	-
Bruk av ubundne avsetninger	-5 037	-	-208	-7 200	-	-5 800
Bruk av tidligere års mindreforbruk	-3 550	-	-	-	-	-
Netto avsetninger	-5 037	-	8 792	-7 200	4 000	-5 800
Fordeling						
Overført til investeringsbudsjettet	822	-	-	-	-	-
Til fordeling drift/avsetning	-253 401	-247 404	-241 215	-252 135	-233 494	-245 054
Sum drift (fra ramme tjenesteenhetene)	243 839	247 404	241 215	252 135	233 494	245 054
Merforbruk/mindreforbruk	-9 562	-	-	-	-	-

Rammer tjenesteområdene

I neste tabell nedenfor vises de nettorammer som fremkommer for tjenesteenhetene etter de endringer som foreslås. Utgangspunktet for endringene fremgår av de inntekts- og utgiftsforutsetningene som ligger til grunn for tjenesteområdenes rammer og som er nærmere beskrevet i kap 6.7 – 6.16, samt inndekking av økte kapitalkostnader som følge av forslag til nye investeringer i perioden.

Som en ser av tabell 26 reduseres enhetenes rammer samlet med ca 7 mill kr fra 2015 til 2016, for så å øke litt igjen fra 2017 (Sum drift tjenesteenhetene). Denne innsparingen må imidlertid ses i lys av at reduserte pensjonskostnader og positivt premieavvik er kalkulert å gi en samlet besparelse på 10 mill.

Som det går fram av neste tabell 27, er tjenesteenhetenes rammer hvert år i perioden foreslått kuttet med beløp i størrelsesorden vel 7 mill kr i forhold til konsekvensjustert 2015-nivå. (Vel 8 mill kr i 2016.) I kutforslagene ligger inndraging av 7,1 årsverk. Det er også lagt inn plusstiltak for i overkant av 5 mill kr årlig, herunder øking av stillingsbrøker med til sammen 3,1 årsverk. Videre er det tatt hensyn til dekning av kapitalutgifter av nye foreslåtte investeringer som alene øker kapitalutgiftene med 0,1 mill kr i 2016, stigende til 3,5 mill kr fom 2018 (kapitalkostnader er lagt inn i tabell 24 foran).

Av tabell 26 nedenfor går det fram at alle tjenesteområder – unntatt skole og kommunalteknikk og eiendom – får reduserte rammer i forhold til 2015. Størst nedgang finner vi på sykehjemsdrifta, noe som har sammenheng med at tjenesteområdet foreslås tilpasset det forhold at behovet for sykehjems plasser har gått betydelig ned den senere tid. Kanskje har det også litt sammenheng med god samkjøring av tjenestene på tvers av enhetene innen pleie- og omsorgsområdet.

Med de foreslåtte tiltakene er budsjett og økonomiplan i balanse i 2016 og 2017. Fra 2018 er det likevel underdekning i størrelsesorden 8,5 mill kr, se nedenstående tabell. Da kommunestyret behandlet strukturrappporten 12. februar i år, k.sak 1/15, ble det i prinsippet vedtatt at dagens tjenestestruktur skal ligge fast. Forutsetningene vedtaket bygget på, kanskje spesielt når det gjelder forventede inntekter, synes imidlertid å være i ferd med å endre seg og tilsier at det må tas nye og varige grep som kan sikre kommunen vår en bærekraftig tjenestestruktur tilpasset de økonomiske forutsetningene. For en mer detaljert beskrivelse, vises det til kap 6 i budsjettokumentet.

Tabell 26 Rammer tjenesteområdene

Alle beløp i 1000 kroner Faste 2016-kroner	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Økonomiplan			
			B 2016	2017	2018	2019
Netto pr. tjenesteenhet						
Sentral ledelse/fellesfunksjoner	27 451	29 457	26 835	26 935	26 835	27 035
Skole	52 107	52 979	54 307	54 796	54 796	54 796
Barnehage	20 556	21 273	20 298	19 789	19 589	19 589
Hjemmetjeneste	22 047	24 591	23 540	23 705	23 705	23 705
Habilitering og demens	22 058	21 838	20 189	20 979	20 979	20 979
Sykehjem	26 505	28 006	25 153	25 153	25 153	25 153
Helse og familie	20 767	18 750	17 744	18 038	18 058	18 058
NAV	3 683	3 958	3 970	3 970	3 970	3 970
Kultur, plan og næring	10 883	11 884	11 147	10 388	9 888	10 108
Kommunalteknikk og eiendom	24 286	22 916	25 593	26 195	26 865	26 865
Sum drift tjenesteenhetene	230 343	235 652	228 776	229 948	229 838	230 258
Tilskudd	5 187	-	-	-	-	-
Kalkulatoriske kapitalkostnader	-2 417	-2 440	-3 243	-3 512	-3 533	-3 455
Overføringer fra kommuner (e.skatt)	-	-294	-609	-609	-609	-609
Overføringer til kommuner (e.skatt)	10 670	10 838	10 711	10 711	10 711	11 751
Banktjenester, Leasing PC-utstyr m.v.	55	80	80	97	62	62
Avsatt til lønnsøkning	-	3 568	5 500	15 500	5 500	15 500
Forventet strukturendring/effektivisering					-8 475	-8 453
Sum felles finanser	13 496	11 752	12 439	22 187	3 656	14 796
Sum drift og finanser	243 839	247 404	241 215	252 135	233 494	245 054

Tabell 27 Oppsummering - endringer enhetenes rammer i forhold til budsjett 2015:

	2016	2017	2018	2019
Resultat av konsekvensjusteringen, sum alle enhetene ¹²	-2 239	-2 694	-2 794	-2 594
Økte kapitalutgifter løpende lån (i forhold til 2015) ¹³	2 660	3 560	3 260	3 160
Kapitalutgifter nye foreslåtte lån ¹⁴	100	2 400	3 500	3 700
Nye plusstiltak – rådmannens forslag ¹⁵	4 315	5 225	5 725	5 725
Nye minustiltak – rådmannens forslag ¹⁶	-8 167	-7 427	-7 407	-7 407
Summen av konsekvensjusteringer og pluss- og minustiltak ¹⁷	-3 331	-1 064	2 284	2 584

¹² Dette er summen av konsekvensjusteringene av 2015-budsjettet og går fram av tabellene for hver tjenesteenhet. (Se rådmannens forslag). Det uvanlige er at konsekvensjusteringen denne gang viser betydelige innsparinger. Hovedårsaken til det er at pensjonsutgiftene ut fra KLP sine beregninger vil bli betydelig lavere (reduert med ca 10 mill kr).

¹³ Det er i budsjettet for 2015 satt av 20,8 mill kr til renter og avdrag på løpende lån. Dette vil øke til 24 mill kr i 2019.

¹⁴ Det er i rådmannens forslag foreslått tatt opp nye lån på 55 mill kr i perioden, hovedsakelig til ikke rentable formål. Dette utløser følgende kapitalbehov til dekning av nye kapitalkostnader i perioden.

¹⁵ Nye tiltak (utgiftsøkninger) foreslått i rådmannens forslag – fordeling pr resultatenehet, se tabellene bak.

¹⁶ Summen av rådmannens innsparingsforslag er betydelige. Fordeling pr resultatenehet, se tabellene bak.

¹⁷ Summen bekrefter at utfordringene framover vil øke. Innsparing på konsekvensjustert budsjett og foreslåtte minustiltak blir mer enn spist opp av plusstiltak og ikke minst økende kapitalutgifter. Dvs at utfordringene øker.

Engangstiltak innarbeidet i driftsbudsjettet

Det dukker stadig opp enkelttiltak – utenom den daglige drift – som krever løsning. I budsjettet for 2015 er det avsatt vel 1 mill kr til slike engangstiltak. Flesteparten av disse engangstiltakene dekkes ved bruk av driftsfondet for slik å bli finansiert utenom de ordinære driftsrammene i budsjettet. Budsjettmessig føres tiltakene under de respektive tjenesteenhetene. Nedenstående tabell viser hvilke tiltak som er tatt inn i rådmannens forslag.

Tabell 28

1.000 kr

Tekst	2016	2017	2018	2019
Bokprosjekt - Jappe lppes	-	30	30	150
Ungdomsprosjekt - oppføring musikal	-	100	100	200
Bygdebokprosjekt (1900-1940)	240	693	-	-
Kartlegging Aure - HP Statens kartverk	-	500	-	-
Rullering kommuneplan	150	-	-	-
Områdeplan Aure sentrum (sentrumsprosjektet)	150	-	-	-
Detaljregulering COOP, Smibekk m.v.	150	-	-	-
Generell post vedlikehold (FDV Eiendom)	1 000	2 000	3 000	3 000
Utskifting av sikringsgjerde Sør-Halsnes	90	-	-	-
Navneskilt kommunale veier	230	230	-	-
Sum engangstiltak	2 010	3 553	3 130	3 350

Kommunale tilskuddsordninger

Kommunen gir hvert år betydelige tilskudd og støtte til lag, organisasjoner og private. Dette er frivillige – ikke lovpålagte – ordninger. Også disse ordningene finansieres i sin helhet over driftsbudsjettet. Av de største kan nevnes:

- Tjeldbergodden Utvikling AS. Dette er et fellesprosjekt med Hemne og Hitra hvor de tre kommunene bidrar med like stort beløp. Aures avtalte andel er kr 177.000 pr år.
- Aure Næringsforum. Driftstilskudd med kr 630.000 fram tom. 2016.
- Diverse kulturtilskudd til lag og foreninger. Det foreslås avsatt kr 487.000 hvert år i perioden.
- Tilskudd til drift av private veier med kr 150.000 årlig.
- Tilskudd til unge nyetablerere som bygger/kjøper hus i kommunen på kr 100.000 (kr 20.000 pr år i 5 år). Ordningen ble innført som en prøveordning fra 01.01.2012. Første året fikk 8 innvilget tilskudd, 17 i 2013, 7 i 2014 og så langt i år 7. I budsjettforslaget er det lagt til grunn et gjennomsnitt på 10 nye hvert år i økonomiplanperioden, og bortfall av 10 årlig når 5-årsperioden er over. Dvs. at tilskudd blir liggende på (koste kommunen) ca 1 mill kroner hvert år framover. Dette gir følgende kostnader:

1 000 kroner.

2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Sum 2012-20
160	500	640	840	1 040	1 080	940	1 000	6 200

Da ordningen ble innført som en prøveordning ble det vedtatt at den skulle evalueres etter ett år for å se i hvilken grad tiltaket som sådan påvirket valget av Aure som bostedskommune. Høgskolen i Molde har nå gjennomført en slik evaluering, og rapporten som er datert 11.09.2015, oppsummerer følgende:

- Mottakerne sier at ordningen har positiv betydning for kommunens omdømme.
- Mottakerne er positive til både innhold i og gjennomføring av tiltaket, men så godt som alle mener tilskuddet ikke har vært avgjørende for å bosette seg i kommunen.

Rapporten inneholder ingen klare holdepunkter for at etableringstilskuddet har medført økt bosetting som målet var. Ut fra dette grunnlaget må det gjøres en vurdering av om ordningen skal avsluttes eller likevel føres videre. I den forbindelse er det naturlig å se på hva ordningen

koster, og kanskje vurdere om pengene kunne vært brukt på en annen måte for å oppnå målet om økt bosetting, og bedre omdømme.

Formannskapet legger evalueringsrapporten fram for kommunestyret den 17.11.2015 med slik innstilling:

«Rapport med evaluering av ordningen med etableringstilskudd tas til orientering. Det tas stilling til stans eller videreføring av ordningen i forbindelse med behandling av budsjett og økonomiplan 2016-2019».

Siden tilskuddet skal utbetales over en femårsperiode betyr det at om en f.eks. finner å oppheve ordningen etter 2015, så vil den likevel løpe tom. 2019, og da med anslått kostnad på 4,2 mill kroner. Ut fra formannskapets innstilling har rådmannen valgt å beholde tilskuddsordningen i budsjettforslaget, men forutsetter at dette vurderes under budsjettbehandlingen. Avvikles ordningen fra og med 2016, vil dette spare kommunen for 2,0 mill kr ut fra de forutsetningene som er lagt til grunn, noe som vil bidra til å bedre budsjettbalansen og handlingsrommet.

Andel av kapital- og driftskostnadene som dekkes av brukerne

En del av kapital- og driftsutgifter blir dekt av brukerne, som f.eks. husleie og betaling for tjenester innen selvkostområdene (VARF). Videre gir staten noe tilskudd til dekning av en del av kapitalutgiftene som rentekompensasjon i forbindelse med eldresatsingen, grunnskolereformen, m.fl., jfr kap 5.2.3.

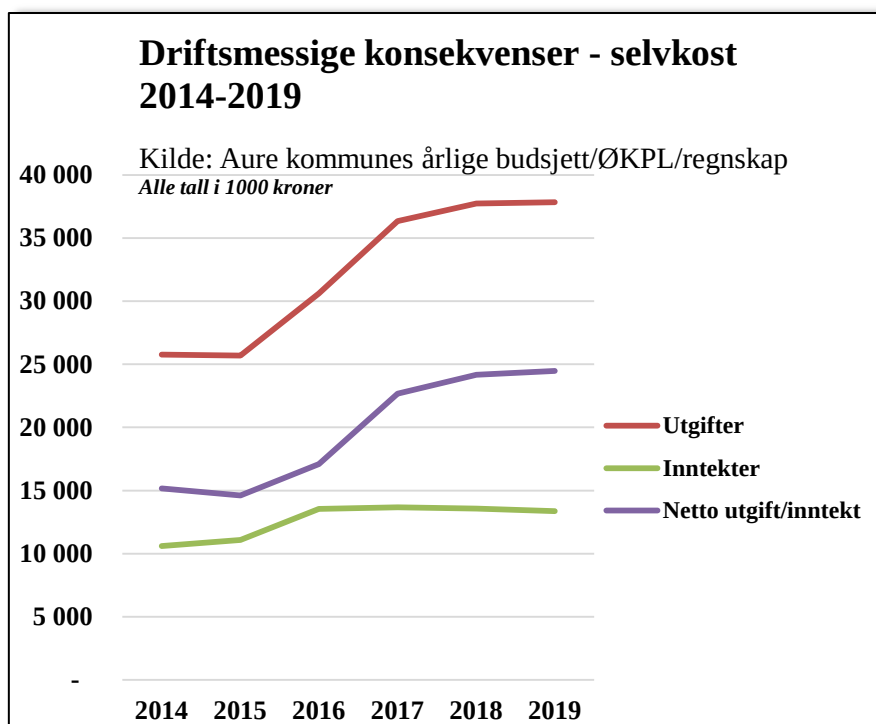
Nedenstående tabell viser hvor stor andel av brutto kapital- og driftskostnad som dekkes av brukerne og av statstilskudd som ytes til en del investeringsprosjekter. Tabellen omfatter både løpende prosjekter, og nye prosjekter som er lagt inn i budsjettforslaget.

Selv om en del prosjekt er såkalt selvfinansierende ser vi at netto kapitalutgifter kommer til å øke mye i årene framover, samtidig som vi vet at kommunens inntekter vil bli redusert betraktelig i årene framover.

Tabell 29

Tekst	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Renter (samlet)	5 273	6 140	7 300	9 100	9 700	9 900
Avdrag (samlet)	13 136	14 700	16 300	17 700	17 900	17 800
FDV-kostnader	7 350	4 852	7 027	9 545	10 145	10 145
Sum utgifter	25 759	25 692	30 627	36 345	37 745	37 845
Selvkostprosjekt (renter/avdrag)	-2 417	-2 440	-3 243	-3 512	-3 533	-3 455
Statlige refusjonsordninger	-2 005	-2 301	-2 163	-2 033	-1 911	-1 797
Husleie omsorgsboliger	-4 955	-5 536	-7 327	-7 327	-7 327	-7 327
Leieinntekter (Aure Arena)	-1 218	-797	-797	-797	-797	-797
Sum inntekter	-10 595	-11 074	-13 530	-13 669	-13 568	-13 376
Nto. økning driftskostnader	15 164	14 618	17 097	22 676	24 177	24 469

Figuren nedenfor angir forholdet mellom utgiftene (renter/avdrag/FDV-kostnader), inntektene fra selvkost og differansen.

Som følge av økte kapitalkostnader i perioden som ikke hører under begrepet selvkost, vil differansen mellom inntekter og utgifter i dette bildet, øke.

6.5 Netto driftsresultat

Netto driftsresultat viser hva som er igjen av driftsinntektene etter at alle driftsutgifter og netto finansutgifter er kostnadsført og er et mål på kommunens økonomiske handlefrihet. Økonomisk handlefrihet kan beskrives som kommunens evne til å ta på seg nye oppgaver eller utvide tjenestetilbudet uten å måtte redusere eksisterende tilbud.

Fra Teknisk beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU), er det anbefalt at netto driftsresultat over tid for kommunesektoren bør ligge på 1,75 %¹⁸ av driftsinntektene.

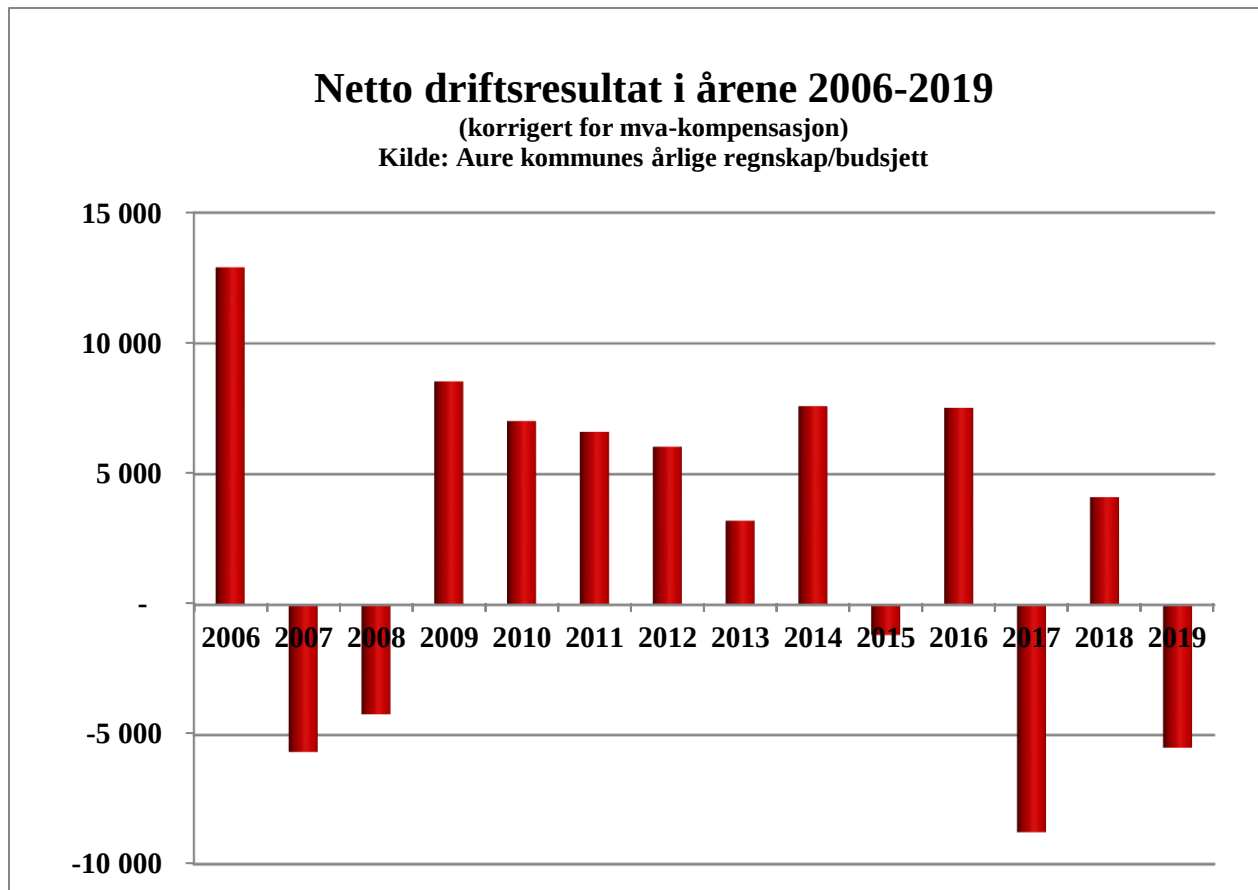
Nedenstående tabell og figur viser historisk utvikling, og framskrevet ut fra dagens situasjon med rådmannens forslag til budsjett. Figuren bekrefter visuelt det som er framstilt tallmessig og verbalt for øvrig i budsjettheftet. Kommunens utgifter er i ferd med å stige raskere enn inntektene, og dette vil eskalere ytterligere i årene framover dersom det ikke settes inn tiltak.

Tabell 30 Netto driftsresultat

Tekst	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Driftsinntekter	-327 766	-342 770	-352 702	-333 995	-343 773	-341 021	-334 539	-336 589
Drifts- og finansutgifter	321 721	339 549	345 099	335 150	336 237	349 786	330 424	342 078
Korr. nto. driftsresultat	-6 045	-3 221	-7 603	1 155	-7 536	8 765	-4 115	5 489

Positivt netto driftsresultat i 2016 og 2018 (og 2014) henger sammen med at premieavviket slår positivt ut disse årene. Hvordan dette kan håndteres for å jevne ut effekten noe de mellomliggende årene, er beskrevet flere andre steder i budsjettheftet.

¹⁸ Var tidligere anbefalt 3 %, men ble satt ned etter at momskompensasjon fra investeringer fra 2014 skal føres i investeringsregnskapet og ikke i driftsregnskapet.

6.6 Oppsummering

Vi har gjennom flere år sett at driftsutgiftene øker, uten at driftsinntektene helt henger med. Økte driftsutgifter og høyere finanskostnader som følge av et ambisiøst investeringsbudsjett de siste årene og fram i tid, gjør at «reservene» i budsjettene blir mindre. En viktig bestanddel i forhold til å ha kontroll på driftsutgiftene, er utviklingen i årsverk. Meldingen viser at vi faktisk har en viss reduksjon her, da i tråd med vedtatt budsjett. Likevel er der viktig fortsatt å fokusere på dette området og at vedtak i kommunestyret er fulgt opp i forhold til bemanningskutt.

Med tanke på de inntekter Aure kommune har hånd om, er det betenkelig at det framlagte forslag til økonomiplan for årene 2016-2019 viser at vi faktisk er nødt til å balansere driften ved bruk av fondsmidler. Alternativet er ytterligere kutt i driftsbudsjettene. Spørsmålet framover blir om en kan gjennomføre omfattende driftskutt uten å vurdere tjenestestrukturen. Så langt har kommunestyret sagt at dagens tjenestestruktur skal ligge fast (jfr. k.sak 1/15 - tjenestestruktursaken). Samtidig er det sagt at «ostehøvel-metoden» ikke er en farbar vei.

Ut fra den kunnskap vi etter hvert sitter inne med, ser en at det må foretas forholdsvis omfattende kutt/innsparinger de nærmeste årene, og da vil osthøvelen som redskap neppe være hensiktsmessig. Prosentvis kutt vil til en viss grad kunne skjerpe organisasjonen, i alle fall på kort sikt. Likevel vil en slik metode over tid ikke løse de grunnleggende utfordringene våre. Metoden er effektiv der og da, men da basert på å gi kortsiktig effekt (balanse). Den gir ikke en tilfredsstillende oversikt over effekten over tid og er ikke nødvendigvis tilpasset de reelle endringene i tjenestebehovet. Samtidig er det en metode som er lite forutsigbar for innbyggerne, og som stresser organisasjonen unødige. Tjenestestrukturen vil måtte tilpasse seg den samfunnsutviklingen vi faktisk opplever, på godt og ondt.

Ut fra det inntektsnivået og rentenivået vi faktisk har operert med så langt, burde dette tilsi en noe større romslighet på bunnlinja. Usikkerheten omkring viktige inntektskilder har heller ikke avtatt. Finansdepartementets lek med tall i forhold til hvordan eiendomsskatten skal beregnes bl.a. på olje- og gassrelaterte anlegg, kan få store konsekvenser for Aure kommune. Så langt har ikke Finansdepartementet vunnet denne kampen, med flere slag vil komme omkring dette. Derimot vet vi at det mobile gasskraftverket blir fjernet, og at inndelingstilskuddet vi har beholdt etter kommunesammenslåingen trappes ned til null fom. 2021.

Et fortsatt stabilt lavt nivå på renteutgiftene påvirker i stor grad kommunens handlefrihet. Så langt synes det ikke å skje større endringer med det første, men det signaliseres at vi må være forberedt på renteøkninger. For eksempel gir en renteøkning på 1 % en økt utgift på driftsbudsjettet med rundt 3 millioner kroner. En del av denne økningen vil kompenseres ved økte avgifter (selvkost), men på langt nær fullt ut. Som et apropos kan det i denne forbindelse minnes om at Norges Banks styringsrente i 2010 var på 10,8 %, mot 0,75 % nå.

24 nye omsorgsboliger på Aure tas i bruk til jul 2015. Prislappen for hele prosjektet er 80 mill kr. Statstilskudd og husleie fra beboerne fører til at prosjektet er selvfinansierende.

6.7 Sentral ledelse og fellestjenester

6.7.1 *Beskrivelse av tjenesteområdet*

Under dette tjenesteområde finner vi rådmannen med fagstab, økonomi-/ personalavdeling, IKT-avdeling, servicekontor, Skansen, politiske organ og kirken (kirkelig fellesråd). Stab og støttefunksjonene skal sørge for å koordinere støttetjenestene i hele organisasjonen, og gi råd og veiledning til hele organisasjonen. Dette for å skape mer helhet og likhet og for å drive så kostnadseffektivt som mulig. Dette innebærer at stab- og støttefunksjonene må tilpasses enhetenes behov.

Hovedmål for rådmann og fellestjenester er å:

- Følge opp og realisere de politiske målene som er vedtatt i kommuneplan og økonomiplan.
- Bidra til utviklingen av Aure kommune som en effektiv tjenesteyter.
- Bidra til at Aure kommune oppleves og oppfattes som en attraktiv arbeidsplass.

Rådmannen med fagstab

Fagstabens viktigste oppgaver er å støtte opp under og initiere ulike oppdrag, og være rådmannens saksbehandlere, rådgivere i strategiske spørsmål og ellers bistå rådmannen og enhetene. Det kan være innen flere fagområder, eller mer rettet mot overordnet ledelse og samordning av saker, for eksempel rutine- og forbedringer, analysearbeider, gjennomgang av arbeidsprosesser – både med henblikk på effektivisering og bedre treffsikkerhet. Avdelingen består av rådmann og 2 rådgivere, hvorav en er deltidsstilling / åremål (30 %).

Økonomiavdelingen

Økonomisk kontrollerfunksjon, budsjett, årsmelding, regnskap, finansiering, lønn, fakturering, innfordring, rådgivning overfor enhetene, eksterne oppgaver og kemnerfunksjonen (skatt). Utarbeidelse av økonomiske analyser og prognoser. 6,1 årsverk. Økonomisjef har i tillegg rollen som leder av fellesfunksjonene.

Personalavdelingen

Personalavdelingen yter støtte og faglig bistand til enhetene innen fagområdene personalforvaltning, lønn, rekruttering og HMS. Kompetanseutvikling, organisasjonsutvikling og strategisk personalarbeid. Avdelingen utgjør 2,5 årsverk.

Servicekontoret

Servicekontoret utgjør 6,7 årsverk. Servicekontoret yter både interne og eksterne tjenester og har ansvar for: Sentralbordtjenesten, publikumsmottak (skranke), post/arkiv, møtesekretariat politiske utvalg, hjemmesida og annen informasjonstjeneste, valg, drift kopimaskiner, innkjøp rekvisita for rådhuset, div. fakturering og enkel saksbehandling, veiledning i forhold til skattespørsmål, turistinformasjon, administrering av ordningen ”Sommerbua”

IKT-avdelingen

Aure har i forbindelse med sammenslåingen tatt store løft innen IKT og telefoni. Avdelingen har overordnet ansvar for utvikling og drift av informasjons- og kommunikasjonsteknologi i kommunen, og yter råd og veiledning til enhetene. Aure kommuner har på lik linje med de øvrige kommunene på Nordmøre, et nært og godt samarbeid gjennom IKT ORKidè. Avdelingen er bemannet med 2,0 årsverk.

Skansen

Skansen er et prosjekt initiert av ORKidè, der Aure kommune er vertskommune med arbeidsgiveransvar. Prosjektet gjelder digitalisering av kommunenes eiendomsarkiv. 13 kommuner deltar nå i

prosjektet (Averøya, Rindal, Smøla, Halså, Fræna, Nesset, Gjemnes, Surnadal, Sunndal og Aure, Eide, Tingvoll og Kristiansund). Prosjektet startet reelt høsten 2010 og var opprinnelig ment å gå over 3 år. Opprinnelig var 10 kommuner med i prosjektet fra starten av. Med bakgrunn i at kommunene Eide, Tingvoll og Kristiansund nå er tilsluttet prosjektet, er prosjektperioden utvidet til 2017. Fra høsten 2015 er første del av prosjektet over. Videre arbeid er nå kun rettet mot Kristiansund kommune. Prosjektet rår over 3,4 årsverk fordelt på fire ansatte, hvorav en driftsleder.

Kostnadene fordeles mellom samarbeidskommunene etter en fastsatt fordelingsnøkkel. Aure kommune får inntekter fra prosjektet i form av husleie, dekking av strøm og renhold.

Politiske organ

Dette ansvarsområde omfatter kommunestyret, formannskapet, kommuneutviklingsutvalget, helse- og oppvekstutvalget, andre utvalg, ordfører og varaordførere, stortings- og kommunevalg, kontrollutvalg og revisjon. Servicekontoret er sekretariat for de politiske organene. KOSTRA-talla viser at Aure ligger godt over landsgjennomsnittet i forbruk på dette området.

Kyrkjeleg fellesråd

Soknet er ei eigen juridisk eining. I følgje § 14 i kyrkje-lova skal kyrkjeleg fellesråd ivareta administrative og økonomiske oppgåver for sokna, utarbeide mål og planar for den kyrkjelege verksemd. Vidare ta ansvar for drift og vedlikehald av kyrkjer og kyrkjegardar. Fellesrådet er arbeidsgjevar for dei tilsette i etaten, og er ei sjølvstendig eining med eit sjølvstendig budsjettansvar.

Kommunen har eit økonomisk ansvar, og plikt til å utrede utgifter til drift og vedlikehald av kyrkjer og kyrkjegardar til fellesrådet si verksemd etter kyrkje-lova § 15. Kommunen har også forpliktingar overfor fellesrådet i h.h.t. tenesteytingsavtale. For 2016 utgjer det direkte tilskottet 3,24 mill kroner, medan tenesteytingsavtalen er verdsatt til kr 298.000.

Kyrkja prioriterer å yte god service til alt folket i kommunen. Det er eit mål å utvikle etaten sin administrative kompetanse, byggje opp kompetanse som arbeidsgjevar. Det er også svært viktig for personalpolitikken, å gi dei tilsette høve til å heve kompetansen innanfor sitt arbeidsområde. Dette området er vanskeleg å følgje opp, p.g.a. trong økonomi. Ein går elles ei usikker framtid i møte med tanke på organiseringa innanfor kyrkja. Korleis rådsstrukturen og ev. administrasjonen vil bli i framtida er usikker. Dette er også avhengig av kommunestrukturen. For meir detaljert informasjon om forslaget frå kyrkjeleg fellesråd vises det til Vedleggsheft.

6.7.2 Hovedutfordringer for sentral ledelse og fellesfunksjoner

Hovedutfordringene for rådmann og fellestjenester, i tillegg til den løpende driften, er:

- God økonomistyring, tilpasning av driften til de økonomiske rammene
- Sikre samordning av saker
- Støtte enhetslederne med å levere gode og helhetlige tjenestetilbud
- Være rådmannens rådgiver i strategiske spørsmål
- Være kreativ og pådrivende i forhold til nytenking, ta initiativ og utfordre rådmannens ledergruppe
- Arbeidsmiljøutvikling og reduksjon av sykefravær
- Fortløpende evaluering og utvikling av organisasjonen for å oppnå en god og rasjonell driftsform, effektiv utnyttelse av ressurser og kompetanse.
- Helhetlig ledelse, gode samarbeidsrelasjoner, felles kultur og omdømmebygging.
- Bedre involvering og samarbeidsrutiner / oppgavefordeling mellom stab-/støttefunksjonene og tjenesteenhetene.
- Fortløpende oppdatering, evaluering og samordning av planverk, rutiner og reglement
- Bidra til å/og delta i interkommunalt samarbeid der det er naturlig.
- Utnytte IKT innen informasjon, dokumentasjon og i det daglige arbeidet.

- En stor utfordring de kommende årene er å rekruttere og beholde arbeidskraft. Kommunen må kunne profilere seg godt og virke tiltrekkende, slik at folk søker kommunen som arbeidsplass. Medarbeidere må ivaretas og sikres både lønn og utviklingsmuligheter.

6.7.3 Forslag til driftsbudsjett for perioden 2016 – 2019.

Tabellen under viser rådmannens forslag til netto driftsramme for perioden 2016 – 2019, og rådmannens forslag til hvordan tjenesteområdet skal tilpasse seg driftsrammene. Tabellen viser endringer i forhold til vedtatt budsjett for 2015 – først konsekvensjustering av budsjettet for 2015 – deretter følger rådmannens forslag til nye tiltak og innsparinger/kutt (endringer i forhold til 2015). Se også Vedlegg 2, budsjettskjema 1 B under kap. 7.1.2 For mer utfyllende omtale av de foreslåtte pluss- og minustiltakene vises det til omtale under hvert enkelt tjenesteområde i Vedleggsheftet.

Tabell 31 Driftsbudsjett Sentral ledelse og fellestjenester

1.000 kr

Netto driftsramme	2016	2017	2018	2019
Vedtatt budsjett 2015	28 557	28 557	28 557	28 557
Konsekvensjustert lønn	-801	-801	-801	-801
Øvrige konsekvensjusteringer:				
Valg (kommunevalg)	-200	-200	-200	-
Valg (Stortingsvalg)	-	100	-	-
Etableringstilskudd	-	-	-	-
Driftsutgifter overformynderi	-30	-30	-30	-30
Tilskudd til den norske kyrkja	70	70	70	70
Økte driftskostnader IKT (generelt)	200	200	200	200
Økt godtgjørelse ordfører/varaordfører	72	72	72	72
Sum konsekvensjusteringer	-1 151	-1 051	-1 151	-951
Konsekvensjustert budsjett 2015 (basis)	27 406	27 506	27 406	27 606
Nye tiltak (pluss):	0	0	0	0
Sum nye tiltak pluss	0	0	0	0
Nye tiltak (minus)				
Diverse kutt fellestjenester, inkl. politikk, kirken m.m.	-688	-688	-688	-688
Sum nye tiltak minus	-688	-688	-688	-688
Sum nye tiltak netto (rammeendring)	-688	-688	-688	-688
Forslag ny netto driftsramme	26 835	26 935	26 835	27 035

6.8 Tjenesteenhet skole

6.8.1 Beskrivelse av tjenesteområdet

Mål: Kommuneplanen for Aure kommune 2008 – 2019 har følgende mål for grunnskolen:

- Grunnskolen i Aure skal bli blant de beste i landet (3.2. Målsettinger pkt. 5).
- Grunnskolen i Aure har følgende hovedmål:
 - 1) Sikre alle elever et godt læringsmiljø
 - 2) Sikre alle elever en god grunnopplæring

Enhet skole består av grunnskole og voksenopplæring.

Grunnskole: Drives etter opplæringsloven. Enheten består av 5 grunnskoler, to av dem er skoler med ungdomstrinn. Skoleåret 2015/2016 er det 399 elever i grunnskolen i kommunen.

Voksenopplæring: Ansvarlig for grunnskoleopplæring og spesialundervisning for voksne etter opplæringsloven kap. 4A og undervisning i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere etter introduksjonsloven. Skoleåret 2014/2015 er det til sammen ca. 50 elever i voksenopplæringen.

Tabell 32 Elevtallsutvikling for grunnskolen i perioden 2010 / 2011 – 2020 / 2021.

2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21
436	428	424	427	400	399	388	364	367	360	332

Tabell 33 Årsverk 2015/2016 (GSI, 01.10.15).

Skole	Antall elever	Årsverk ped. personale	Årsverk fagarb/ass (skole og SFO)	Årsverk merk. personale	Årsverk adm.
ABUS	253	35,19		0,50	2,20
Leira	34	4,71		0,00	0,60
Nordlandet	18	2,49		0,00	0,50
Straumsvik	34	5,22		0,00	0,60
Sør-Tustna	60	10,08		0,20	1,00
Aure voksenopplæring	35	3,80		0,00	0,60
Sum	434	61,49		0,70	5,50

6.8.2 Hovedutfordringer

- **Nedgang i elevtallet:** Framskrivningen av elevtallet er basert på en kartlegging av antall barn i kommunen i de ulike aldersgruppene i dag. Framskrivningen viser en betydelig nedgang i elevtallet fra 399 inneværende skoleår til 332 skoleåret 2020/21, altså en nedgang på 67 elever i løpet av seks år. Hele perioden viser en nedgang på 104 elever.
Nå vet vi at dette bildet vil endre seg som følge av til- og fraflytting. Likevel er det helt klart en tendens som viser at elevtallet går ned.
Et forholdsvis lavt elevtall fordelt på fem grunnskoler gir en høy lærertetthet. Mens gjennomsnittet i Møre og Romsdal er 12,6 elever pr lærer på barnetrinnet og 14,3 elever pr lærer på ungdomstrinnet, har Aure kommune 8,3 elever pr lærer på barnetrinnet og 9,3 elever pr lærer på ungdomstrinnet.
Kvalitetsutviklingen i grunnskolen viser at Aureskolene ligger på nivå med eller over landsgjennomsnittet når det gjelder resultater fra elevundersøkelsen og nasjonale prøver, eksamen og grunnskolepoeng.
Som jeg vil komme tilbake til nedenfor har det vært vanskelig å rekruttere kvalifisert personale til alle skolene våre. Med økte kompetansekrav til lærere og mangel på lærere generelt, er det grunn til å tro at dette er en utvikling som vil fortsette.
Nedgangen i elevtall indikerer at det på sikt kan være nødvendig å gjøre strukturelle grep for å møte de utfordringene som kommer. Det kan bli vanskelig å opprettholde et kvalitativt godt undervisningstilbud dersom skolene hvert år blir pålagt å redusere sine driftsutgifter.
- **Rekruttere og beholde kompetent arbeidskraft i skolen:** Flere av skolene er inne i et generasjonsskifte der vi mister ansatte med høy kompetanse og lang erfaring. Utfordringen blir å rekruttere kvalifisert arbeidskraft. Det ble satt ned ei arbeidsgruppe som skulle foreslå tiltak både på kortere og lengre sikt for å rekruttere og beholde kvalifisert arbeidskraft i skolene i kommunen. Flere av de tiltakene som arbeidsgruppa utarbeidet er blitt politisk vedtatt. Det er grunn til å tro at rekrutteringstiltakene har hatt en positiv virkning da vi ser en økning av godt kvalifiserte søkere, men vi opplever fremdeles at det er vanskelig å rekruttere kvalifisert arbeidskraft til noen av skolene våre.
- **Videreutdanning av lærere:** Stortinget vedtok innstramminger av unntaksordningene for krav til undervisningskompetanse for lærere fra 1.8.2015. Dette innebærer at i tillegg til å oppfylle kravene til tilsetning skal lærere på barnetrinnet som hovedregel oppfylle kravet om minst 30 relevante studiepoeng for å undervise i fagene norsk/samisk/norsk tegnspråk, matematikk og engelsk. På ungdomstrinnet må lærere som hovedregel ha minst 60 relevante studiepoeng for å

undervise i de samme fagene. For lærere godkjent etter 1.1.2014 gjelder krav om 30 relevante studiepoeng også i de øvrige fagene på ungdomstrinnet. I forarbeidet til lovendringen går det fram at departementet regner med det vil ta 10 år før man når målet om at alle skal ha formell kompetanse i undervisningsfagene.

Dette innebærer at skoleeier i enda større grad må planlegge strategisk for skolenes kompetansebehov framover i tid, og sørge for å rekruttere den riktige kompetansen.

I kompetanseplanen for grunnskolen i Aure kommune er det en målsetting at kommunen skal ha ca. tre lærere på videreutdanning hvert år. I tillegg til videreutdanning i fag, er det også viktig å tilby videreutdanning i skoleledelse. Dersom vi skal klare å oppfylle kravene til kompetanse i opplæringsloven, bør vi endre denne målsettingen slik at flere får tilbud om videreutdanning.

- **Vurdering for læring:** Aure kommune startet i pulje 5 i den nasjonale satsingen Vurdering for læring høsten 2014 sammen med de andre kommunene på Nordmøre. Dette prosjektet omfatter alle skolene i kommunen. Bakgrunnen for prosjektet er ny vurderingsforskrift i 2009 som pålegger skolene å vektlegge formativ vurdering. Målet med prosjektet er å få en felles vurderingskultur i skolene som har læring som mål. For å sette skolelederne i stand til å lede store utviklingsarbeid i egen skole og kommune, har Skolenettverk Nordmøre har satt i gang et lederutviklingsprogram for alle skoleledere i regi av IMTEC. Alle rektorer og inspektører i grunnskolen i Aure deltar i denne opplæringen.
- Aureskolen har fremdeles store utfordringer når det gjelder spesialpedagogiske tiltak. Målet er at ressursbruken dreies fra spesialundervisning til tilpasset opplæring. Dette kan bl.a. gjøres ved å sette inn flere ressurser på småskoletrinnet og på den måten jobbe langsiktig med å forebygge for å unngå så mange oppmeldinger til PPT senere i løpet. Skal dette lykkes, må ressursene øremerkes småskoletrinnet og ikke følge eleven. Dette forutsetter også et tett samarbeid med barnehagene.

6.8.3 Forslag til driftsbudsjett for perioden 2016 – 2019.

Tabellen under viser rådmannens forslag til netto driftsramme for perioden 2016 – 2019, og rådmannens forslag til hvordan tjenesteområdet skal tilpasse seg driftsrammene. Tabellen viser endringer i forhold til vedtatt budsjett for 2015 – først konsekvensjustering av budsjettet for 2015 – deretter følger rådmannens forslag til nye tiltak og innsparinger/kutt (endringer i forhold til 2015). Se også Vedlegg 2, budsjettskjema 1 B under kap. 7.1.2. For mer utfyllende omtale av de foreslåtte pluss- og minustiltakene vises det til omtale under hvert enkelt tjenesteområde i Vedleggsheftet.

Tabell 34 Driftsbudsjett tjenesteenhet skole

1.000 kr

Netto driftsramme	2016	2017	2018	2019
Vedtatt budsjett 2015	52 979	52 979	52 979	52 979
Konsekvensjustert lønn	1 738	1 738	1 738	1 738
Øvrige konsekvensjusteringer:				
Mindre justeringer felles skole (ansvar 2000)	-32	-32	-32	-32
Mindre justeringer Nordlandet skole (ansv. 2010)	33	33	33	33
Mindre justeringer Straumsvik skole (ansv. 2030)	12	12	12	12
AVOKS - kjøp av skoleplass ved EVO Tr.heim	200	200	200	200
Sum konsekvensjusteringer	1 951	1 951	1 951	1 951
Konsekvensjustert budsjett 2015 (basis)	54 930	54 930	54 930	54 930
Nye tiltak (pluss)				
Lærerstilling Nordlandet fra 1.8.16 (økn. i elevtall)	250	600	600	600
Lærerstilling AVOKS (for å få til gruppedeling)	460	600	600	600
Økt norskopplæring flyktninger	400	400	400	400
Sum nye tiltak pluss	1 110	1 600	1 600	1 600
Nye tiltak (minus)				
Generelle kutt på driftsbudsjettet ansvar 2000 og 2090	-133	-133	-133	-133
Reduksjon i stillinger	-1 200	-1 200	-1 200	-1 200
Andel av flyktningsutskuddet til undervisning	-400	-400	-400	-400
Sum nye tiltak minus	-1 733	-1 733	-1 733	-1 733
Sum nye tiltak netto (rammeendring)	-623	-133	-133	-133
Forslag ny netto driftsramme	54 307	54 796	54 796	54 796

6.9 Tjenesteenhet barnehage

6.9.1 Beskrivelse av tjenesteområdet

De viktigste bestemmelsene og regelverk for barnehager finner vi i Barnehageloven og Rammeplan for barnehagene:

«Barnehagen skal gi barn under opplæringspliktig alder gode utviklings- og aktivitetsmuligheter i nær forståelse og samarbeid med barnas hjem».

«Barnehagen skal være en pedagogisk tilrettelagt virksomhet. Departementet skal fastsette en rammeplan for barnehagen. Rammeplanen skal gi retningslinjer for barnehagens innhold og oppgaver.»

Kommunen har plikt til å sørge for at det finnes et tilstrekkelig antall barnehageplasser. Retten til barnehageplass gjelder for barn som fyller ett år senest innen utgangen av august det året det søkes om barnehageplass.

Aure kommune eier og driver 4 barnehager:

- Nordlandet barnehage
- Stemshaug barnehage
- Aure sentrumsbarnehage (Aurevangen)
- Steinhaugen barnehage

Enhetsleder er også kommunens barnehagemyndighet overfor de to private barnehagene:

- Straumsvik barnehage SA på Ertvågøya
- Trollberget familiebarnehage på Tustna.

Iflg SSB's oversikt var det 180 barn i aldersgruppen 0 – 5 år pr 01.07.2015. Ca. 150 barn har i dag barnehageplass, inkl. de private. Aure kommune har full barnehagedekning. Alle søkere til hovedopptak våren 2015 fikk tildelt plass, og alle fikk plass ved den barnehagen de prioriterte. Utenom hovedopptak har vi fortløpende opptak, d.v.s. det tildeles plasser ved ledig kapasitet.

Full barnehagedekning innebærer at alle som har *rett til barnehageplass ved hovedopptak*, får tilbud om plass. Det har vært relativt stabilt barnetall de siste årene, men stadig flere ønsker fulltidsplass og det søkes om utvidet tilbud for de yngste barna. Dette kan ha sammenheng med bortfall av kontantstøtte til 2-åringene.

Fom. 2014 er antall fødte betydelig redusert, det vil også gi utslag på antall nye søkere i 2015 og 2016.

Tabell 35 Antall barn i barnehagene:

2011 / 2012	2012 / 2013	2013 / 2014	2014 / 2015	2015 / 2016 pr 1.11.15
153 barn	159 barn	152 barn	152 barn	145 barn

Tabell 36 Antall fødte pr. år:

2012	2013	2014	2015
38 barn	34 barn	21 barn	25 barn pr. 1.11.

Til sammen arbeider ca. 40 personer ved barnehagene, fordelt på 33,9 årsverk. 3 menn og resten kvinner.

6.9.2 Hovedutfordringer

Barnehagelokalitetene i Aure sentrum

Barnehagen i sentrum (Aurevangen) tilfredsstiller ikke dagens krav om utforming og areal. Uteområdet er dårlig egnet og parkeringsmuligheter for brukerne er svært begrenset. Lokalitetene er slitte og rominndelingene lite funksjonelle.

Rett til plass. Fortløpende opptak

Flere barn / plasser i løpet av året kan utløse krav om økt bemanning. Rett til plass gjelder ved hovedopptak med søknadsfrist 1. mars, for barn som fyller 1 år før 1. september søknadsåret. I Aure er det stor politisk vilje for at barnehagene skal tilby plasser gjennom hele året, - fortløpende, fleksibelt opptak. Dette kan by på utfordringer med hensyn til bemanning. Skal vi imøtekomme de sentrale kravene om kvalitet i barnehagene våre, må det være tilstrekkelig bemanning.

Barn fra andre land og kulturer (arbeidsinnvandrere og flyktninger).

Det kan være en utfordring for enheten at vi ikke har forutsigbarhet på når/hvor mange barn av flyktninger vi skal ta imot (familiegjenforening). Disse barna har et indirekte krav på et pedagogisk tilbud, samtidig som vi erfarer at det er veldig viktig at de snarest får barnehageplass, også ut fra at foreldrene skal følge introduksjonsprogram. Et økende antall arbeidsinnvandrere kommer også til Aure. Vi erfarer at for begge disse gruppene er barnehagen en svært viktig arena. Barna og familien som helhet skal integreres på en god måte. De opplever gjerne store kulturelle forskjeller. Det er svært viktig at barna får en god grunnleggende språkforståelse før skolestart. Dette krever at barnehagene har kunnskap og personalressurser til å støtte disse barna (og foreldrene) ut fra deres spesielle behov. «Tidlig innsats» vil ha positiv betydning for videre skoleløp.

Tabell 36 Minoritetsspråklige barn i barnehagene:

2011	2012	2013	2014
12 barn	17 barn	18 barn	19 barn

Barn med behov for spesialpedagogisk hjelp

Utfordringer m.h.t til forutsigbarhet, kompetanse, økonomi og lokaler. Vedtak om ekstra ressurser til barn med spesielle behov blir gjort etter sakkyndig tilråding fra PPT, barnevern og helsestasjonen. Hjelpebehovet kan bl.a. være assistent- og/eller spesialpedagogiske ressurser. Kommunen skal også dekke utgiftene til spesialpedagogisk hjelp ved de private barnehagene. Tiltrådte spesialpedagogiske timer skal være gratis for familiene. Kostnadene belastes enhetens ramme.

Kompetanseutvikling for alle barnehageansatte

Kompetanseutvikling på *alle ledd* er en stor utfordring for enheten. Nasjonal kompetansestrategi, regional kompetansesatsing, kommunale målsettinger /kompetansplan, rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver og vår pedagogiske plattform ligger til grunn for prioriterte utviklingsområder og tiltak. Viktig for kvaliteten på tjenesten vår at personalet ved barnehagene får rom for utvikling.

Beholde og rekruttere dyktige medarbeidere

Barnehagene har i 2015 36,4 % dekningsandel av ansatte som har barnehagelærerutdanning. Andel dekningsgrad i Møre og Romsdal er 31,6 % (Hele landet: 34,6 %). Aure kommune gir faste ansatte muligheter for økonomisk støtte og permisjonsordninger for å ta utdanning evt. videreutdanning innen barnehagefeltet. Vi erfarer at det er vanskelig å rekruttere kvalifiserte vikarer. Barnehagene er sårbare i perioder med høyt fravær for det faste personalet.

Private barnehager – likeverdig behandling

Kommunen skal sørge for likeverdig behandling av alle barnehagene i kommunen. Det er to private barnehager i Aure som ut ifra gjeldende forskrifter skal økonomisk likebehandles med de fire kommunale barnehagene. Fra 2015 skal regnskapstall fra nest siste år legges til grunn for utmåling av det kommunale driftstilskuddet.

6.9.3 Resultatmål og tiltak 2016

Resultatmål 2016	Tiltak	Økonomiske konsekvenser
Beholde og videreutvikle fagkompetansen i enheten Rekruttere dyktige pedagoger og fagarbeidere	- Gi økonomisk støtte og studiepermisjonsdager - Videreføre kvalitetsutv.-program for <i>alle</i> ansatte - Samarbeid med andre kommuner, samarbeid på tvers av barnehagene - Kurs og opplæring - Omdømmebygging	Bruk av fondsmidler Øke egen ramme, tilskuddsordninger KS- tilskudd
Opprettholde og videreutvikle god kvalitet på barnehagetilbudet	- Brukerundersøkelser - Kompetente, dyktige medarbeidere - Godkjente lokaler	Innenfor gitte rammer Tilskuddsordninger
Trygt og forutsigbart arbeidsmiljø Opprettholde tilfredsstillende lavt sykefravær	- Medarbeiderundersøkelser, individuelle samtaler, stillingsbeskrivelser - Implementere Compilo - Oppfølging av IA-arbeid	Egen ramme
«Tidlig innsats»	- Barn med behov for spesialpedagogisk hjelp får hjelp etter sakkyndige tilrådinger. - Tverrfaglig samarbeid - Personalressurs	
Plass for alle som etterspør, fortløpende opptak	Gi plass når og hvor de ønsker	Samsvar ml.personalressurs og antall plasser i bruk

6.9.4 Forslag til driftsbudsjett for perioden 2016 – 2019.

Tabellen under viser rådmannens forslag til netto driftsramme for perioden 2016 – 2019, og rådmannens forslag til hvordan tjenesteområdet skal tilpasse seg driftsrammene. Tabellen viser endringer i forhold til vedtatt budsjett for 2015 – først konsekvensjustering av budsjettet for 2015 – deretter følger rådmannens forslag til nye tiltak og innsparinger/kutt (endringer i forhold til 2015). Se også Vedlegg 2, budsjettskjema 1 B under kap. 7.1.2. For mer utfyllende omtale av de foreslåtte pluss- og minustiltakene vises det til omtale under hvert enkelt tjenesteområde i Vedleggsheftet.

Tabell 38 Driftsbudsjett tjenesteområde barnehage

1.000 kr

Netto driftsramme	2016	2017	2018	2019
Vedtatt budsjett 2015	21 273	21 273	21 273	21 273
Konsekvensjustert lønn	-880	-880	-880	-880
Øvrige konsekvensjusteringer:				
Driftstilskudd private barnehager	350	350	150	150
Moderasjonsordninger foreldrebetaling	50	50	50	50
Økte driftsutgifter, lisenser	20	20	20	20
Bruk av fond, utdanning	-45	-45	-45	-45
Husleie Nordlandet barnehage	-140	-140	-140	-140
Driftstilskudd private barnehager	350	350	150	150
Sum konsekvensjusteringer	-645	-673	-673	-673
Konsekvensjustert budsjett 2015 (basis)	20 628	20 628	20 428	20 428
Nye tiltak (pluss):				
Kompetanseutvikling	120	120	120	120
Språkopplæring	60	60	60	60
IKT-utstyr	40	40	40	40
Læremidler	40	40	40	40
Bruk av bundet fond (skjønnsmidler)	-50	-50	-50	-50
Sum nye tiltak pluss	210	210	210	210
Nye tiltak (minus)				
Drift, felles	-50	-50	-50	-50
Redusere 1 årsverk	-210	-500	-500	-500
Red. årsv.; Tild. plasser der det er ledig kap.	-280	-500	-500	-500
Sum nye tiltak minus	-540	-1 050	-1 050	-1 050
Sum nye tiltak netto (rammeendring)	-330	-840	-840	-840
Forslag ny netto driftsramme	20 298	19 789	19 589	19 589

6.10 Tjenesteenhet hjemmetjenester

Totalt sett har hjemmetjenesten hatt et moderat driftsår i 2015. Vi har videreutviklet den tekniske omstillingsprosessen og hatt fokus på forebyggende tiltak (hverdagsrehabilitering). Planen er fortsatt å kunne ruste oss for fremtidige økende oppgaver, uten å øke rammen. Tallene vil selvfølgelig svinge noe ift hvilke utfordringer brukerne har, men vi har kommet et godt stykke på vei med tilpasninger for å møte fremtidige behov.

6.10.1 *Beskrivelse av tjenesteområdet*

Hjemmetjenesten har ansvar for tildeling av mange tjenester. Her følger en oversikt over disse, samt utviklingen innen de forskjellige områdene de siste 3 årene.

- *Nødvendig helsehjelp i hjemmet*

Økende antall som mottar helsehjelp i hjemmet. Total pasientrettet virksomhet noe ned. Fokus på hverdagsrehabilitering og velferdsteknologiske verktøy.

Tabell 39

År	Antall timer pasientrettet virksomhet pr.uke	Antall brukere pr.mnd.
2013	334,6	140
2014	319,2	149
2015	257,9	154

- *Praktisk bistand*

Økende antall som mottar praktisk bistand. Tiden hver og en tildeles går ned.

Tabell 40 Praktisk bistand

År	Antall tildelte timer praktisk bistand pr.mnd	Antall brukere pr.mnd.
2013	46	74
2014	46,4	81
2015	42/2	82

- *Kreftsykepleie*

Varierende behov. Kreftsykepleier har hatt permisjon store deler av året. Oppgavene er fordelt på alle sykepleierne.

- *Støttekontakt*

Fortsatt økende antall med behov for støttekontakt.

Tabell 41 Gjennomsnittlig antall brukere med vedtak om støttekontakt

År	
2013	23
2014	27
2015	32

- *Dagtilbud for demente*

Er nå lovpålagt. Færre søkere hittil i år. Ordningen er integrert med fritidsassistentordningen. Aure kommune har for øvrig også et flott tilbud ved Solbakken bokollektiv for beboere der.

- *Omsorgslønn*

Vi har 3 stykker som mottar omsorgslønn i Aure kommune. Disse har tilsammen lønn for 11,5 time pr.uke. Høy terskel for tildeling. I hovedsak til de som har ansvar for personer med behov for 24-timers omsorg.

- *Trygghetsalarmer*

Sterkt økende antall trygghetsalarmer blant brukerne. Dette er en ønsket utvikling, da vi ikke i like stor grad trenger å legge inn aktive tiltak/besøk for å følge med på brukernes helse. De kan raskt og enkelt ta kontakt ved behov. Dette er god bruk av velferdsteknologi og gir oss en mer rasjonell drift. Samtidig opplever brukerne og deres pårørende stor trygghet i hverdagen ved denne løsningen.

Tabell 42 Trygghetsalarmer

År	Gjennomsnittlig antall trygghetsalarmer
2013	77
2014	88
2015	96

- *Matombringing*

Varierende behov, men gjennomsnittlig nedgang fra 54 til 48 brukere har vedtak på at de kan få kjøpe seg tilkjørt middag fra Aure kommune.

- *Vaktmestertjeneste*

En funksjon som blir mer og mer uunnværlig. Vaktmester har ansvar for drift av trygghetsalarmsentralen, alle trygghetsalarmene på bygda og utkjøring/montering av alle øvrige hjelpemidler. Det blir et ekstra stort press på vaktmester i fravær av ergoterapeut, spesielt ift søknader og intern dokumentasjon og oppfølging opp imot hjelpemiddelsentralen. Han har også det daglige ansvaret for alle leasingbilene til hjemmetjenesten og helse og familie. I tillegg har han ansvar for administrering av matombringing.

- *GERICA-ansvarlig*

Veldig sentral i forbindelse med drift av elektronisk meldingsutveksling med andre helseaktører. Kravene til dokumentasjon og internkontroll innen IKT-drift av fagsystem er skjerpet gjennom «Normen», fordi vi nå benytter helsenettet til utveksling av helseopplysninger. Mye møtevirksomhet på tvers av HEPLØ for å tilpasse driften av løsningene ift vår organisering. Mye arbeid med oppfølging av feilmeldinger på eLink og videre opplæring av personell. Det er et kontinuerlig arbeid med korrigeringer og tilpasninger av maler og oppgraderinger av programvare. Sårbar kompetanse, da kun 1 person i kommunen har denne funksjonen, og har vært delaktig i integrering av GERICA siden 1996.

- *Omsorgsboliger*

- 23 av 24 leiligheter i de nye omsorgsboligene på Aure er nå tildelt kvalifiserte søkere. 19 har takket ja, 3 har takket nei, og 1 har forlenget svarfrist.
- Til sammen har vi 99 boliger til pleie - og omsorgsformål i Aure fra 01.01.2016. Av disse er 20 boliger administrert fra habilitering og demensomsorgen. Resten fra hjemmetjenesten i samarbeid med FDV. Til sammen 30 boliger har 24-timers bemanning. Av disse er 16 boliger øremerket demensomsorg, 4 boliger til habiliteringsomsorgen og 10 boliger til generelle aldersvekkelser eller andre somatiske tilstander.
- Vi har ingen øremerkede boliger til psykisk helse.

- *Brukerstyrt personlig assistent (BPA)*

- For tiden ingen brukere med brukerstyrt personlig assistent (BPA). Vi har heller ikke budsjett til denne lovpålagt tjenesten. Statsbudsjettet for 2015 la mer vekt på denne måten å organisere tjenestetilbud på, gjennom en lovendring med rettighetsfesting. Imidlertid var vilkårene så strenge (brukere under 67 år og praktisk bistandsbehov for mer enn 32 t/uke), at lovendringen foreløpig ikke har fått konsekvenser for noen brukere i Aure. Men lovendringen ga utfordringer for noen brukere som opplevde stor skuffelse med å få en rettighet som ikke var verdt noe i praksis. Dette igjen har ført til at mye ekstra ressurser må brukes på saksbehandling.
- Erstatte praktisk bistand og støttekontakt. Et vanlig innslagspunkt i andre kommuner har tidligere vært der behovet for tilrettelegging i ADL-situasjoner overstiger 20 timer pr.uke, og

brukeren er deltakende i arbeidsliv eller studerer. Erfaringer andre steder er at denne måten å organisere tjenesten på fungerer best der brukeren selv kan være arbeidsgiver/arbeidsleder.

- *Ansatte og årsverk:*
33,6 årsverk fordelt på 43 faste ansatte og 10-15 vikarer.

- *Antall kjørte kilometer pr.mnd:*

Tabell 43 Gjennomsnittlig antall kjørte kilometer pr.mnd

År	
2013	27.124
2014	27.472
2015	23.036 (t.o.m.sept)

6.10.2 Hovedutfordringer

- Innflytningsprosess nye omsorgsboliger.
- Behov for flere nye trygghetsalarmer som kombinerer GSM og analog linje, Antallet alarmer er fortsatt økende, og det er behov for utfasing av gamle.
- Stort behov for å satse på sosiale aktiviteter for eldre! Dette gir motivasjon og drivkraft i rehabiliteringsprosessen til den enkelte, gir bedre livskvalitet og er sammen med velferdsteknologi mye rimeligere å drifte enn helsehjelp i hjemmet. Vi må jobbe smartere! Det er også statlige føringer på at den enkelte har rett til tilpassede aktiviteter og meningsfulle dager. Når vi reduserer «tilsyn» under helsehjelp vha velferdsteknologi (trygghetsalarmer), må vi erstatte dette med andre tilbud som er mer tilpasset, bedre egnet og rimeligere for Aure kommune.
- Hvis resultatet av trening og trygghetsalarmer er at brukerne blir ensomme mellom ukentlige besøk fra hjemmetjenesten, vil de ha mindre motivasjon for videre rehabilitering og teknologiske løsninger! Derfor blir det viktig å satse på dagtilbud.
- Drift av nye smarttelefoner med mobildata. Disse er dyrere ved utskifting.
- Mobilforhold er generelt varierende. Spesielt dårlig på Gullstein, Lesundet, Våg, Skogset og Linvågen. Behov for plan for utbedring.
- Vi har fortsatt utfordringer med å gå i balanse ved å finansiere 80% stilling ved hjelp av refusjon av sykepenges. Dette er også et etisk dilemma at vi planlegger med sykemeldinger for å drifte forsvarlig. Demotiverende for alt IA-arbeid, og vi sender feil signal til ansatte.
- Større krav til vedtaksfesting av flere oppgaver som tidligere ikke har hatt behov for egne vedtak (matombrining) og økende antall tjenestemottakere av flere tjenester (fritidsassistent, støttekontakt, praktisk bistand og helsehjelp). Dette fører til mye saksbehandling. Det er stor knapphet på saksbehandlerkompetanse og ressurser til dette.
- Det blir spennende å se resultatet av arbeidet med kommunereformen. Hvis det blir vedtatt kommunesammenslåing med en eller flere nabokommuner, forventes det et stort arbeidspress på administrasjon og tjenesteytere for å samkjøre/harmonere med andre kommuner. Vi ser ikke å ha kapasitet til dette med dagens ressursnivå til administrative oppgaver.
- Fortsatt kompetanseheving for alle ansatte innen elektronisk meldingsutveksling og elektroniske arbeidslister.
- Fortsatt fokus på vår modell av hverdagsrehabilitering.

6.10.3 Resultatmål og tiltak 2016

Vedtatte mål for hjemmetjenesten HEOP :

- Gi individuelt tilpasset pleie og omsorg av god kvalitet. Tjenestene ytes i hjemmet til personer med sykdom og/eller funksjonsnedsettelse.
- Hjelpen kan ytes som forebygging, opplæring, behandling og/eller rehabilitering, slik at innbyggerne blir i stand til å ivareta egen helse i størst mulig grad. Slik kan man bo hjemme så lenge som mulig. Det kan også ytes lindrende behandling ved livets slutt.

- Hjemmetjenesten bygger på et gjensidig tillitsforhold mellom helsearbeidere og pasienter/pårørende. Vi arbeider for å skape et godt samarbeid basert på respekt, trygghet og verdighet.

6.10.4 Forslag til driftsbudsjett for perioden 2016 – 2019.

Tabellen under viser rådmannens forslag til netto driftsramme for perioden 2016 – 2019, og rådmannens forslag til hvordan tjenesteområdet skal tilpasse seg driftsrammene. Tabellen viser endringer i forhold til vedtatt budsjett for 2015 – først konsekvensjustering av budsjettet for 2015 – deretter følger rådmannens forslag til nye tiltak og innsparinger/kutt (endringer i forhold til 2015). Se også Vedlegg 2, budsjettskjema 1 B under kap. 7.1.2. For mer utfyllende omtale av de foreslåtte pluss- og minustiltakene vises det til omtale under hvert enkelt tjenesteområde i Vedleggsheftet.

Tabell 44 Driftsbudsjett Tjenesteenhet hjemmetjenester

1 000 kr

Netto driftsramme	2016	2017	2018	2019
Vedtatt budsjett 2015	24 591	24 591	24 591	24 591
Konsekvensjustert lønn	-864	-864	-864	-864
Øvrige konsekvensjusteringer:				
Tilskudd dagtilbud for demente	165	165	165	165
Ny avtale, leasingbiler	200	200	200	200
Nye omsorgsboliger, driftsutgifter	50	50	50	50
Vedtak fra Fylkesmannen, omgjøring st.kont.	37	37	37	37
Sum konsekvensjusteringer	-412	-412	-412	-412
Konsekvensjustert budsjett 2015 (basis)	24 179	24 179	24 179	24 179
Nye tiltak (pluss):				
Økt behov for støttekont., flere brukere	70	70	70	70
Sum nye tiltak pluss	70	70	70	70
Nye tiltak (minus)				
80% stillingsred.hj.pl. Hj.tj.nord	-426	-426	-426	-426
20% stillingsred. Gerica	-119	-119	-119	-119
Tilskudd dagtilbud for demente	-165			
Sum nye tiltak minus	-710	-545	-545	-545
Sum nye tiltak netto (rammeendring)	-640	-475	-475	-475
Forslag ny netto driftsramme	23 540	23 705	23 705	23 705

6.11 Tjenesteenhet habilitering og demensomsorg

6.11.1 Beskrivelse av tjenesteområdet

- Solbakken bokollektiv: 16 leiligheter til personer med demens i et bokollektiv. Det ytes helsehjelp, praktisk bistand og miljøarbeid. 15,70 årsverk er tilknyttet tjenesten, det er heldøgns bemanning.
- Heldøgns omsorg: 3 Leiligheter til andre brukere med behov for heldøgns bemanning. Det ytes helsehjelp og praktisk bistand i form av boveiledning /miljøarbeid. Det er 1:1 bemanning. Her er det 7,64 årsverk tilknyttet tjenesten inkl. hvilende nattevakt.
- Avlastning barn: Avlastning til barn med forgreininger inn i skolen. Det er 3 årsverk som er tilknyttet tjenesten. inkl. hvilende nattevakt deler av uken.
- Skogan boliger: Består av 19 leiligheter. I 12 av leilighetene er det brukere som får daglig oppfølging i varierende grad av personalet som er tilknyttet basen på Skogan. Det legges til rette for felles sosiale aktiviteter i et forebyggende perspektiv. Det er tilknyttet 4,87 årsverk.
- Dagsentret: Her har 8 brukere tilbud om daglige aktiviteter. Det produseres hagemøbler og ved. I tillegg legges det til rette med måltider og sosialt fellesskap. Her er det tilknyttet 2,3 årsverk.
- Fellestjenester: Enhetsleder 100 % (har permisjon i 20% frem til 01.09.2016) Sekretær 40 %.

6.11.2 Hovedutfordringer

- Tilpasse driften til de økonomiske rammene i perioden, når en stadig for nye krevende arbeidsoppgaver.
- Få en effektiv utnyttelse av de ressursene og kompetansen en har ved å samarbeide mellom de forskjellige avdelingene.
- Satse på rekruttering og kompetanseheving, samtidig som en hele tiden får beskjed om å redusere driftsnivået.
- Habiliteringstjenesten: Flere av brukerne som har hatt tjenester i mange år har fått større hjelpebehov av forskjellige årsaker. Det kommer stadig flere unge med sammensatte behov som vi ikke har hatt kjennskap til tidligere. Utagering har blitt et tiltagende problem ved Skogan boliger.
- Solbakken bokollektiv: Beboerne har et synkende funksjons nivå, de har kommet langt i sykdomsforløpet. De har et stort hjelpebehov som krever mye pleie, mange er sykehjems pasienter. Dette er ikke slik som det var tenkt da tilbudet ble etablert, men så lenge de har nytte /glede av tilbudet vi gir har de rett til å bo i leiligheten sin. Målet er at beboerne skal være relativt fysisk spreke og kan i større grad delta på aktiviteter.
- Målrettet arbeid med å senke sykefraværet.

6.11.3 Resultatmål og tiltak 2016

Resultat mål 2016	Tiltak	Økonomiske konsekvenser
Målrettet fokus på IA-arbeid, få ned fraværstallene.	▪ Tett oppfølging av sykemeld ▪ Til rettelegging av arb.oppg. ▪ Tilpasse turnusene etter behov. ▪ Godt /trygt arbeidsmiljø	Store
Faglig oppdatering personalet ved Habilitering pga. nye unge brukere.	▪ Kurs ▪ Tema dager	Kr. 15 000,-
Drive dagtilbud ved Solbakken bokollektiv for demente.	Søke til Helsedirektoratet om videreføring av tilskuddsmidlene for drift av Dagtilbudet.	Tilskudd fra Helsedirektoratet på kr 1 040 000,-

6.11.4 Forslag til driftsbudsjett for perioden 2016 – 2019.

Tabellen under viser rådmannens forslag til netto driftsramme for perioden 2016 – 2019, og rådmannens forslag til hvordan tjenesteområdet skal tilpasse seg driftsrammene. Tabellen viser endringer i forhold til vedtatt budsjett for 2015 – først konsekvensjustering av budsjettet for 2015 –

deretter følger rådmannens forslag til nye tiltak og innsparinger/kutt (endringer i forhold til 2015). Se også Vedlegg 2, budsjettskjema 1 B under kap. 7.1.2. For mer utfyllende omtale av de foreslåtte pluss- og minustiltakene vises det til omtale under hvert enkelt tjenestoområde i Vedleggsheftet.

Tabell 45 Driftsbudsjett Tjenesteenhet habilitering og demensomsorg**1.000 kr**

Netto driftsramme	2016	2017	2018	2019
Vedtatt budsjett 2015	21 838	21 838	21 838	21 838
Konsekvensjustert lønn	-1 699	-1 699	-1 699	-1 699
Øvrige konsekvensjusteringer:				
Tilskudd dagtilbud for demente	1 040	1 040	1 040	1 040
Dagtilbud utgiftsreduksjon	-250	-250	-250	-250
Kjøp av tj. - SKS Tr-heim	150	150	150	150
Refusjon M og R fylkeskommune	-100	-100	-100	-100
Sum konsekvensjusteringer	-859	- 859	-859	- 859
Konsekvensjustert budsjett 2015 (basis)	20 979	20 979	20 979	20 979
Nye tiltak (pluss):	0	0	0	0
Sum nye tiltak pluss	0	0	0	0
Nye tiltak (minus)				
Tilskudd dagtilbud	-1 040			
Dagtilbud utgiftsdekning	250			
Sum nye tiltak minus	-790	0	0	0
Sum nye tiltak netto (rammeendring)	-790	0	0	0
Forslag ny netto driftsramme	20 189	20 979	20 979	20 979

Foto: Marit Raanes Strømmen

To nye barnehager ble tatt i bruk i 2015. En på Leira og en på Nordlandet. Her er Steinhaugen barnehage på Leira.

6.12 Tjenesteenhet sykehjem

6.12.1 Beskrivelse av tjenesteområdet

Felles sykehjemmene:

- Ansvarsområdet består av enhetsleder og 2 sekretærer i 50 % stilling ved begge sykehjemmene.
- Enhetsleders ansvarsområde: Aure- og Tustna sjukeheim inkl. kjøkkendriften på begge plassene.

Aure Sjukeheim:

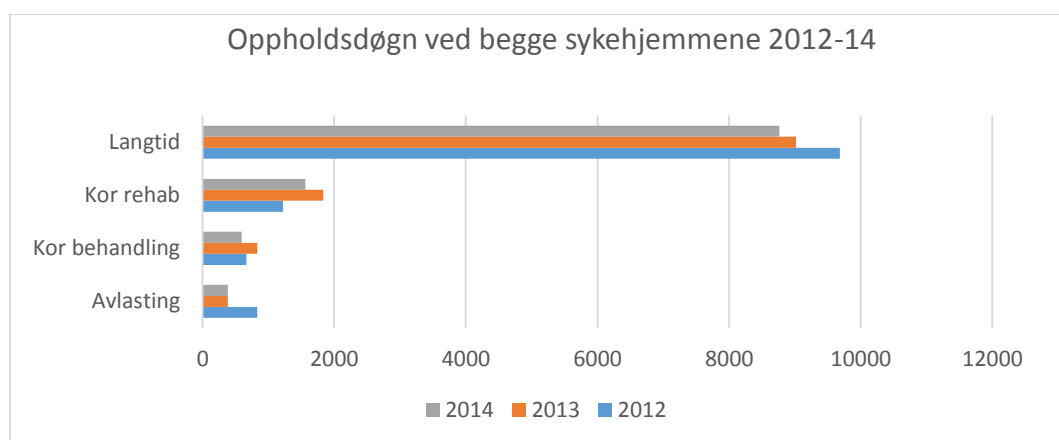
- 21,23 årsverk
- En avdelingssykepleier med fagansvar og oppfølging av daglig drift i avdelingene.
- Sykehjemmet har 23 pasientplasser fordelt på fire avdelinger:
 - To avdelinger drives tradisjonelt med langtidsopphold
 - En avdeling er blandingspost med hovedvekt av korttid.
 - Den fjerde avdelingen, Aure helsetun, har fire plasser, og tar imot utskrivningsklare pasienter fra helseforetakene og tar også inn pasienter som øyeblikkelig hjelp direkte fra hjemmene.
- Tilsynslegen har visitt en dag i uken, men tilkalles oftere hvis behov, evt. en benytter andre leger.

Kjøkken, Aure Sjukeheim

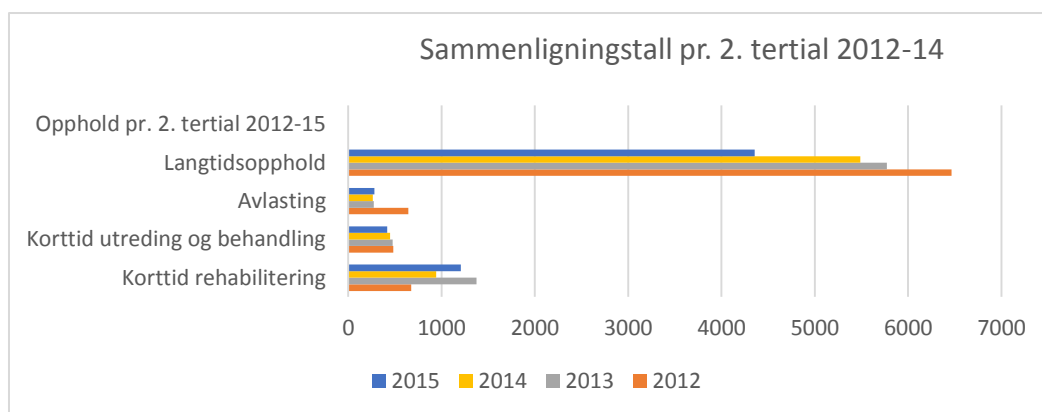
- 4 hjemler fordelt på 7 ansatte, derav 5 kokker.
- Kjøkkensjefen har ansvar for daglig drift av kjøkkenet
- Følger opp postkjøkkenene med å legge til rette og sørge for mat i skapene. All matproduksjon foregår på hovedkjøkkenet.
- Har ansvar for maten til Aure sjukeheim og Solbakken, samt tilbyr middagsombringing til hjemmeboende som av ulike årsaker trenger ekstra oppfølging i forhold til kost.

Tustna Sjukeheim inkludert kjøkken:

- Kjøkkenet har 2,48 hjemmel inkl. kjøkkensjef, 3 faste kokker og litt forsterking fra avdelingen på helg.
- Tustna Sjukeheim- pleieavdelingen: 13,62 stillingshjemler
- Avdelingssykepleier har fagansvar og oppfølging av daglig drift i avdelingene.
- Kjøkkenet: Har ansvar for all mat til sykehjemmet, leverer middag til beboere i omsorgsboligene på Gullstein og til hjemmeboende, og har litt catering virksomhet ved møter i nærområdet. Nærhet til pleieavdeling gjør at kjøkkenets ansatte blir en aktiv faktor i kontakten med pasientene.
- Tilsynslege en dag i uken, men mulighet for tilkalling utenom visitt dager.

Tabellen viser at en over de siste årene har hatt en jevn nedgang i liggedøgn for langtidsbeboere, mens de øvrige tjenestene svinger noe fra år til år.

Tabellen viser en tendens med færre langtidsbeboere holder seg også i 2015 pr 2. tertial. Så langt ser denne tendensen ut til å være vedvarende også for resten av året.

Antall øyeblikkelig hjelp innleggelser:

2012	2013	2014
49	60	56

De fleste innleggelser har varighet 1-3 døgn

6.12.2 Hovedutfordringer

- Finne riktig driftsnivå i sykehjemmene tilpasset økte oppgaver som følge av samhandlingsreformen og endret befolkningsutvikling som følge av færre personer i de høyeste aldersgruppene.
- Økt aktivitetsnivå med mange kortvarige pasientforløp medfører høyt arbeidspress på ansatte. Pasientene har kortere liggetid i sykehus, og er ofte fortsatt under aktiv medisinsk behandling ved overflytting til hjemkommune.
- Rehabiliteringspasienter etter operasjoner kommer nå ofte direkte til hjemkommune uten mellomopphold i rehabiliteringsinstitusjon. Sykehusoppholdene er også kortere. Dette krever en tverrfaglig tilnærming der leger, sykepleiere, fysioterapeuter, ergoterapeuter o.a. er naturlige samarbeidspartnere i et godt pasientforløp. Tilgang på fysioterapeut oppleves som en mangelfaktor i forhold til gode pasientforløp for korttidspasientene.
- Utarbeide gode samarbeidsrutiner som sikrer pasientene sømløs oppfølging etter behandling i spesialisthelsetjenesten.
- Sikre godt kvalifisert personell tilpasset sykehjemmets drift. Spesielt sykepleieressursen er sårbar, og en opplever nå at det er vanskeligere å rekruttere både i vikariater og i faste stillinger.

6.12.3 Resultatmål 2016

- Godt og forsvarlig øyeblikkelig hjelp tilbud til kommunens innbyggere.
- Et godt rehabiliterings- og behandlings tilbud innenfor sykehjemsområdet
- Ta imot alle utskrivningsklare pasienter fra sykehus som har behov for videre oppfølging innenfor sykehjemsområdet.
- Gode samarbeidsrutiner mellom ansvarsområdene i enheten og andre aktører i kommunen med målsetning om å tilby fleksible og gode tjenester innenfor de rammene vi har.

Kommentarer til foreslåtte tiltakene:

- Budsjettforslaget tar høyde for at en ser kommunens totale helse-, pleie- og omsorgstilbud under ett. En har de siste 1-2 årene erfart at det har vært stadig mindre press på de tjenestene som sykehjemmene tilbyr. Spesielt har dette vært merkbart i forhold til etterspørsel etter langtidsplasser. De siste 1-1,5 årene har vi opplevd perioder med ledig kapasitet ved begge sykehjemmene.
- Pr. 21.10.15. har en 6 ledige plasser på Tustna og 5 ledige plasser i ordinær sykehjemsavdeling på Aure. Aure helsetun, som ble åpnet med 4 plasser ifbm. samhandlingsreformen, og som skal bemannes opp ved behov, står tom, - og har gjort det det over lang tid. Totalt 15 ledige plasser.

- Forslaget innebærer at 5 plasser ved Tustna sjukeheim midlertidig legges ned, og en bemanningsreduksjon tilsvarende innsparingsforslag (se over) må gjennomføres. Denne prosessen må gjennomføres i samarbeid med personalavdelingen og tillitsvalgte. Oppsigelser er i dette tilfellet «et i verste fall scenario», og en søker selvsagt å unngå det.
- Bemanningsreduksjonen ved kjøkkenet ved Tustna sjukeheim kan avhjelpes ved at enkelte av personalet fra avdelingen også tar oppgaver i forbindelse med kjøkken. Dette har vi hatt positiv erfaring med i helgene gjennom mange år.
- Bemanningsreduksjonen foreslått ved Aure sjukeheim oppleves uproblematisk all den tid budsjettforslaget også innebærer en styrking av avdelingsleders administrasjonsressurs. I praksis blir det en liten merkbar forskjell i avdelingen.
- En har over flere år hatt et forebyggende fokus med styrking av hjemmetjenesten og prioritert tiltak som kan bidra til at våre eldre kan bo lengre hjemme med livskvalitet og trygghet. Etablering av nye omsorgsboliger har vært en prioritert oppgave for kommunen. Mye tyder på at vi nå begynner å høste resultater av disse tiltakene i form av mindre press på institusjonstjenestene. Medvirkende årsak til mindre press er også at vi nå er inne i en periode med færre personer i de høyeste aldersgruppene. Denne tendensen vil vedvare frem til etterkrigsgenerasjonen begynner å etterspørre våre tjenester noen år frem i tid.
- En ser at habiliterings-området får stadig nye og krevende oppgaver, noe som vanskelig kan gjennomføres hvis enheten skal foreta samme sparegrep som øvrige enheter. En omfordeling av ressurser tilpasset nye utfordringer og brukerbehov, synes derfor naturlig.

6.12.4 Forslag til driftsbudsjett for perioden 2016 – 2019.

Tabellen under viser rådmannens forslag til netto driftsramme for perioden 2016 – 2019, og rådmannens forslag til hvordan tjenesteområdet skal tilpasse seg driftsrammene. Tabellen viser endringer i forhold til vedtatt budsjett for 2015 – først konsekvensjustering av budsjettet for 2015 – deretter følger rådmannens forslag til nye tiltak og innsparinger/kutt (endringer i forhold til 2015). Se også Vedlegg 2, budsjettskjema 1 B under kap. 7.1.2. For mer utfyllende omtale av de foreslåtte pluss- og minustiltakene vises det til omtale under hvert enkelt tjenesteområde i Vedleggsheftet.

Tabell 46 Driftsbudsjett tjenesteområde sykehjem

1.000 kr

Netto driftsramme	2016	2017	2018	2019
Vedtatt budsjett 2015	28 006	28 006	28 006	28 006
Konsekvensjustert lønn	-1 558	-1 558	-1 558	-1 558
Øvrige konsekvensjusteringer:	0	0	0	0
Sum konsekvensjusteringer	-1 558	-1 558	-1 558	-1 558
Konsekvensjustert budsjett 2015 (basis)	26 448	26 448	26 448	26 448
Nye tiltak (pluss):	0	0	0	0
Sum nye tiltak pluss	0	0	0	0
Nye tiltak (minus)				
Red. enhetsl.stilling, 10%	-86	-86	-86	-86
Red. sykepl.stilling, 6,34 %	-38	-38	-38	-38
Red. hjelpepl.still. Aure sjukeheim, 28,17%	-150	-150	-150	-150
Innsparing ved omgjøring av adm.ress. Avdspl	-79	-79	-79	-79
Red. matbudsjett, ansvar 3222	-50	-50	-50	-50
Red overtidbudsjett Aure sjh	-10	-10	-10	-10
Red overtid Tustna sjh	-20	-20	-20	-20
Red kokkestilling Tustna sjh, 34 %	-181	-181	-181	-181
Red ekstravaktbudsjett Aure sjh	-87	-87	-87	-87
Redusert stilling 100 % sykepleier	-600	-600	-600	-600
Redusert stilling 60 % hjelpepleier	-320	-320	-320	-320
Redusert stilling 60 % hjelpepleier	-320	-320	-320	-320
Redusert inntekt	-86	-86	-86	-86
Sum nye tiltak minus	-1 291	-1 291	-1 291	-1 291
Sum nye tiltak netto (rammeendring)	-1 291	-1 291	-1 291	-1 291
Forslag ny netto driftsramme	25 153	25 153	25 153	25 153

6.13 Tjenesteenhet helse og familietjenester

6.13.1 Beskrivelse av tjenesteområdet

Tjenestene er geografisk spredt over hele kommunen, både på Aure og Tustna.

Felles Helse- og familie	Aure og Tustna. 1,4 årsverk (enhetsleder og merkantil ressurs).
Folkehelsekoordinator	Aure. 0,5 årsverk
Barneverntjenesten	Lokalisert i Aure. Barneverntjenesten omfatter 3,5 årsverk fagstilling (0,5 styrket i 2014 med midler fra fylkesmannen) + 0,45% merkantil ressurs.
Helsestasjon og jordmor	Aure og Tustna. Helsestasjon inkludert jordmor omfatter 2,7 årsverk (1,7 helsesøster + 0,5 psyk.sykepleier + 0,5 jordmor).
Psykiatritjenesten	Aure og Tustna. Psykiatritjenesten omfatter 4 årsverk bestående av psykiatriske sykepleiere, ergoterapeuter og familieveileder.
Ergoterapitjenesten	1 årsverk.
Fysioterapitjenesten	Aure og Tustna. Kommunen har 1,5 årsverk kommunal fysioterapitjeneste, samt til sammen 1,5 driftsavtale for privat fysioterapivirksomhet.
Legetjenesten	Aure og Tustna. Omfatter 8,5 årsverk, hvorav 4 er legeårsverk og øvrige er hjelpepersonell. Turneslege.
Flyktningetjenesten	Aure. Flyktningkonsulent, saksbehandler, miljøarbeider og programrådgiver (Introduksjonsprogrammet). Til sammen 1,76 stilling.

6.13.2 Hovedutfordringer

- Uoversiktlig økning av brukere innen flyktningetjenesten. Aure kommune mottar, som andre kommuner, ekstra anmodninger vedrørende bosetting. Dimensjonering av tjenesten er ikke tilpasset antallet ønskede bosettinger.
- Behov for kompetanse vedrørende traumebehandling. Økende behov.
- Liten tilgang på leieboliger. Aure kommune har ikke egne, kommunale boliger til annet enn omsorgsformål. Medfører videre et høyt press på det private utleiemarkedet, når flyktningetjenesten innehar over 20 boliger med ulik standard.
- Demografisk utvikling, økt antall i aldersgruppen 69-79. Medfører bl.a press på fysioterapitjenesten.
- Økende press på fysioterapitjenesten med bakgrunn i samhandlingsreform og større oppgaver i forhold til kommunal forebygging og rehabilitering.
- Helse- og familieenheten er en stor enhet med omfattende tjenester. Spredte tjenester byr på utfordringer i forhold til samhandling og struktur, noe som er avgjørende for effektiv utnyttelse av de enkeltes ressurser og fagkompetanse i tjenester, som hovedsaklig er lovpålagte.
- Behov for å dreie fokus mer mot *forebyggende virksomhet*. Fokus på å systematisere dette arbeidet i samarbeid med barnhage og skole er avgjørende for gode resultat som vil gi økonomiske besparelser på sikt. Enheten rapporterer at det er bl.a behov for større fokus på fysioterapitjeneste i barnehage og skole.
- Implementere folkehelsearbeidet i alle sektorer, ikke bare i helse.
- Ny forskrift som pålegger kommunene flere oppgaver i svangerskapsomsorgen, bl. a besøk raskt etter hjemkomst fra fødeavdeling. Medfører en økning i oppgaver for jordmor og helsestasjon.
- Liten tilgang på leger som kan arbeide i legevakt
- Aure kommune har ikke eget datasystem for flyktningetjenesten. Medfører redusert oversikt over tilskudd, arkivering osv. Mye manuell jobbing med permer og kopier.

6.13.3 Forslag til driftsbudsjett for perioden 2016 – 2019.

Tabellen under viser rådmannens forslag til netto driftsramme for perioden 2016 – 2019, og rådmannens forslag til hvordan tjenesteområdet skal tilpasse seg driftsrammene. Tabellen viser endringer i forhold til vedtatt budsjett for 2015 – først konsekvensjustering av budsjettet for 2015 –

deretter følger rådmannens forslag til nye tiltak og innsparinger/kutt (endringer i forhold til 2015). Se også Vedlegg 2, budsjettskjema 1 B under kap. 7.1.2. For mer utfyllende omtale av de foreslåtte pluss- og minustiltakene vises det til omtale under hvert enkelt tjenestoområde i Vedleggsheftet.

Tabell 47 Tjenesteenhet helse og familie**1.000 kr**

Netto driftsramme	2016	2017	2018	2019
Vedtatt budsjett 2015	18 750	18 750	18 750	18 750
Konsekvensjustert lønn	-338	-338	-338	-338
Øvrige konsekvensjusteringer:				
Leie av kai, legeskyssbåt	25	25	25	25
Økt jordmorressurs, 20%, frie inntekter statsbsj.	130	130	130	130
Reduksjon utgifter legeskyssbåt	-100	-100	-100	-100
Økte inntekter reisevaksiner, helsestasjon	-5	-5	-5	-5
Reduserte utgifter leasingbiler	-10	-10	-10	-10
Sum konsekvensjusteringer	-298	-298	-298	-298
Konsekvensjustert budsjett 2015 basis)	18 452	18 452	18 452	18 452
Nye tiltak (pluss):				
50% stilling fysioterapeut, forebyggende helsearb	210	210	210	210
Stilling programrådgiver, 40%	280	280	280	280
Sum nye tiltak pluss	490	490	490	490
Nye tiltak (minus)				
50 % psykisk helsearbeid	-300	-300	-300	-300
Økte inntekter flyktningetjenesten *	-500	-150	-100	-100
Diverse kutt drift	-	-55	-85	-85
Økt tilskudd flyktninger	-200	-200	-200	-200
Økt tilskudd flyktninger - ytterligere	-100	-100	-100	-100
Avtaler med legene	-100	-100	-100	-100
Sum nye tiltak minus	-1 200	-905	-885	-885
Sum nye tiltak netto (rammeendring)	-710	-415	-395	-395
Forslag ny netto driftsramme	17 744	18 038	18 058	18 058

6.14 Tjenesteenhet NAV

6.14.1 Beskrivelse av tjenesteområdet

NAV Aure er etablert som et likeverdig partnerskap mellom Aure kommune og Arbeids- og velferdsetaten (NAV) i Møre og Romsdal. Partssamarbeidet er beskrevet i samarbeidsavtale og utøves gjennom et lokalt styringsorgan representert ved rådmannen i Aure kommune og fylkesdirektøren i NAV Møre og Romsdal. NAV-kontoret har en felles enhetlig ledelse, dvs. én leder har det felles administrative og faglige ansvaret for både den kommunale og den statlige delen av virksomheten. Leder er ansatt i NAV Møre og Romsdal og lønnes statlig. De tjenester som kontoret har ansvaret for kan sammenfattes til råd og veiledning på sosiale tjenester, arbeidsmarkedstjenester og trygdeytelser.

Kommunale tjenester	Lov om sosiale tjenester i Arbeids- og velferdsforvaltningen,- dvs. generell råd og veiledning ved økonomisk sosialhjelp, økonomi- og gjeldsrådgivning, forebyggende arbeid, rus, Husbankens låne- og tilskuddordninger som f.eks. bostøtte, startlån og boligtilskudd.
Statlige tjenester	Arbeids- og velferdsetatens tjenester som veiledning og oppfølging av arbeidssøkere og arbeidsgivere ved rekruttering og arbeidsformidling, oppfølging og bistand til sykemeldte, bistå og følge opp brukere som trenger hjelp i å beholde og/eller finne høvelig arbeid.
Ansatte	Kontoret har tildelt 2,45 årsverk kommunalt ansatte og 3,1 årsverk statlig ansatte.

Samtlige ansatte jobber med både kommunale og statlige oppgaver, samtidig som de har et hovedansvar innenfor definerte fagområder. Det avsettes faste tider til faglige drøftinger og kompetanseutvikling. Alle ansatte jobber med saker innen lov om sosiale tjenester i NAV

6.14.2 Hovedutfordringer

NAV-kontoret spenner over et meget bredt spekter av oppgaver fra de tre tidligere etatene / tjenestene. Tiden som NAV-kontor har utviklet kontoret i takt med at reformen har kommet mer på plass. Dette gjelder både på kommunal og statlig side. Vi ser positive effekter av at ansatte i kontoret følger brukerne gjennom et løp der både kommunale og statlige muligheter brukes.

Antall saker og utbetalinger har hatt en stabilisering sammenlignet med 2013 som var et år med vesentlig høyt forbruk på økonomisk sosialhjelp.

Slik det ser ut i dag, er det vanskelig å se mulighetene for en ytterligere nedgang i bruken av økonomisk sosialhjelp i 2016. Tilstrømmingen av brukere som søker økonomisk sosialhjelp er stabil.

Noen av hovedutfordringene vi ser:

- Flere flyktninger blir ferdig med intro.programmet og kommer over til NAV. Erfaring viser at sosialstønad og/eller Kvalifiseringsprogram er nødvendig før avklaring til arbeid og/eller arbeidsrettede tiltak. Deltakerne i introduksjonsprogrammet er på ingen måte ferdigkvalifiserte, og krever mer og tettere oppfølging enn det NAV kontoret i perioder kan bidra med.
- NAV kontoret følger opp en gruppe ungdommer som trenger spesielle tiltak for å få avklart mulighetene i arbeidsmarkedet. Samarbeid innen forskjellige tiltak som oppfølging og avklaring, psyk.pol., psykisk helsearbeid, m.v.
- Bolisosialt arbeid som prosjekt mellom Helse- og familie og NAV – har mottatt tilskudd fra Fylkesmannen, tiltaket er startet opp.
- Fortsatt utfordringer med gjeldssaker / økonomisk rådgivning
- Aure kommune har lav arbeidsledighet 1,8% (pr august 2015) og forholdsvis lav inngang av ledige stillinger noe som gir oss et litt utfordrende bilde. Samtidig vet vi at den pågående oljekrisen også vil gjøre seg gjeldende i Aure, NAV kontoret har i skrivende stund registrert flere arbeidssøkere, men har ikke konkrete tall.

6.14.3 Resultatmål og tiltak for perioden 2016 - 2019

Målet for 2016 er selvsagt å få reduksjon i bruken av sosialbudsjettet ved at brukere går over i arbeid el.l. Imidlertid synes situasjonen ganske stabil, og vi ser fortsatt utfordringer som gjør at det kan bli vanskelig å oppnå ønsket reduksjon.

Resultatmål 2015	Tiltak	Økonomiske konsekvenser
Flere i arbeid	Bruk av arbeidsrettede tiltak	Reduksjon økonomisk sosialhjelp
Tett oppfølging av brukere	Få folk i arbeid	Reduksjon økonomisk sosialhjelp
Ingen mottakere av økonomisk sosialhjelp skal gå passive	Aktivitetsplikt	Reduksjon økonomisk sosialhjelp

NAV kontoret har i henhold til statlige styringsparameter tydelige mål definert jfr målekort. Disse målene er også tydelige og viktig for den kommunale delen av NAV. Ekspertrapporten for NAV som ble levert av Vågenutvalget våren 2015 understreker viktigheten av A'en i NAV – ARBEID.

Boligsosialt arbeid: Rundt 150 000 personer regnes som vanskeligstilte på boligmarkedet. Av disse mangler om lag 6200 et fast sted å bo. Den nasjonale strategien, "Bolig for velferd" (2014-2020), skal samle og målrette innsatsen slik at flere får riktig hjelp til riktig tid. Dette er også en problematikk og et fagområde NAV Aure ønsker å styrke og en har derfor søkt midler fra Fylkesmannen og prosjektet er igangsatt i 2015. Prosjektet er 3-årig.

Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen regulerer kommunale oppgaver og tjenester som NAV-kontoret skal utføre. Formålsbestemmelsen uttaler blant annet at loven skal bidra til at den enkelte skal leve og bo selvstendig. Det følger av § 15 at kommunen i arbeids- og velferdsforvaltningen skal medvirke til å skaffe boliger til vanskeligstilte personer som ikke selv kan ivareta sine interesser på boligmarkedet. NAV-kontoret er forpliktet til å finne midlertidig botilbud til de som ikke klarer det selv (§ 27). Tjenester som retten til opplysning, råd og veiledning, herunder økonomisk rådgivning (§ 17), samt økonomisk stønad (§ 18), individuell plan (§ 28) og kvalifiseringsprogram (§ 29) er også viktige tjenester i det boligsosiale arbeidet (kilde: www.regjeringen.no).

6.14.4 Forslag til driftsbudsjett for perioden 2016 – 2019.

Tabellen under viser rådmannens forslag til netto driftsramme for perioden 2016 – 2019, og rådmannens forslag til hvordan tjenesteområdet skal tilpasse seg driftsrammene. Tabellen viser endringer i forhold til vedtatt budsjett for 2015 – først konsekvensjustering av budsjettet for 2015 – deretter følger rådmannens forslag til nye tiltak og innsparinger/kutt (endringer i forhold til 2015). Se også Vedlegg 2, budsjettskjema 1 B under kap. 7.1.2. For mer utfyllende omtale av de foreslåtte pluss- og minustiltakene vises det til omtale under hvert enkelt tjenesteområde i Vedleggsheftet.

Tabell 48 Driftsbudsjett Tjenesteenhet NAV

1.000 kr

Netto driftsramme	2016	2017	2018	2019
Vedtatt budsjett 2015	3 958	3 958	3 958	3 958
Konsekvensjustert lønn	-60	-60	-60	-60
Øvrige konsekvensjusteringer:				
Bidrag livsopphold (konto 14700)	150	150	150	150
Sum konsekvensjusteringer	90	90	90	90
Konsekvensjustert budsjett 2015 (basis)	4 048	4 048	4 048	4 048
Nye tiltak (pluss):				
Boligsosialt arbeid	20	20	20	20
Sum nye tiltak pluss	20	20	20	20
Nye tiltak (minus)				
Diverse kutt	-98	-98	-98	-98
Sum nye tiltak minus	-98	-98	-98	-98
Sum nye tiltak netto (rammeendring)	-78	-78	-78	-78
Forslag ny netto driftsramme	3 970	3 970	3 970	3 970

6.15 Tjenesteenhet kultur, plan og næring

6.15.1 Beskrivelse tjenesteområdet

Kultur

Bibliotek, avd. på Gullstein og Aure sentrum, kulturskole, avd. på Nordheim og Aure sentrum, kino, kulturorganisasjoner og idrettsråd, kulturprisen, kulturkalenderen, navnesaker, tilskuddsordninger - (kommunale/regionale/nasjonale), kulturminnevern - (Kråksundet notnaust og sjøbruksmuseum), aktivitetstilbud for barn og unge: Ungdomsklubber, UKM (ungdommens kulturmønstring), ungdomsrådet, bygdebok for Aure bind II, den kulturelle skolesekken, den kulturelle spaserstokken, Aure Arena med stadion.

Plan og næring

Areal- og reguleringsplaner, bygge- og delingssaker, kart-, oppmålings- og eiendomsarkiv (matrikkel), næringsutvikling inkl. forvaltning av virkemidler til dette, landbruk, herunder også areal- og eiendomsforvaltning, miljø-, jakt og avgiftsforvaltning, i tillegg kommer interne tjenester som oppmåling og stikking for mindre kommunale prosjekter.

6.15.2 Hovedutfordringer

Kultur

- Opprettholde tjenestetilbudet gjennom best mulig utnyttelse av tilgjengelige ressurser. Tilpasse driften til de økonomiske rammene i perioden.
- Kulturskolen bør omfatte et bredest mulig spekter av disipliner i minimum fire fagområder ved å gjennomføre kurs av varierende lengde tilpassa brukere og kurstilbydere.
- Tilpasse kulturskolens tjenester mot tilgjengelig kompetanse sett i forhold til etterspørsel.
- Skaffe kompetente lærere til å ivareta mangfoldet i kulturskolen.
- Utvikle kulturskolen til å bli kommunens kulturelle ressursenter.
- Kulturskolen får stadig flere elever med spesielle behov, og vi blir utfordret på hvordan vi skal gi disse et best mulig tilbud med de ressursene vi har til rådighet.
- Andelen av brukere av kulturskolen som krever ekstra oppfølging øker, og stadig mere av den administrative ressursen må disponeres til dette.
- Kulturskolen sin avd. Nordheim må finne nye lokaler til skoleåret 2016/2017. Det å finne gode, egnede lokaler til danseundervisningen vil bli den største utfordringen inneværende år.
- Videreutvikle det forebyggende, holdningsskapende og identitetsbyggende arbeidet retta mot barn og unge, herunder å legge til rett for tverrfaglig samarbeid.
- Tilpasse driften i ungdomsklubbene og URÅD i forhold til tilgjengelig ressurs.
- Utvikle samarbeidsstrukturer med frivillige lag og organisasjoner
- Plassmangel i bibliotekets lokale i Aure sentrum. Fortsatt mangler arkiv/magasin, og biblioteklokalet er trangt og overfylt. Fleksibel bruk, utstillinger og formidling begrenses av dette.
- Fortsatt ingen avklaring rundt biblioteklokalene på Gullstein. (Prosjekt tjenestestruktur)
- Biblioteket har mange små stillinger der ingen er på jobb samtidig. Avdelingen i Aure har 4 forskjellige ansatte med til sammen 56 % stilling. Det er krevende mht opplæring, rutiner og utvikling av nye tilbud.
- Åpningstidene er vanskelig å holde ved sykemeldinger og annet fravær. Ekstra sårbart er det på Gullstein etter nedlegging av servicekontorfunksjonen fra 1. juli 2015. Bortfall av denne stillingsressursen medfører at biblioteket må holde stengt ved alt fravær hos bibliotekansatt; ferier, deltakelse på møter/kurs og ved sykdom. Tilbudet vil derfor bli dårligere for brukerne.
- Balansere rasjonell drift i Aure Arena etter innføring av nye aktivitetsområder (stadionanlegget)
- Stadionanlegget – fortsette kompetanseoppbygging på dette området. Etablere en ordning for vinterdrift av kunstgressbanen utenom ordinær arbeidstid til beste for brukerne/idretten.
- Etablere en vaktordning og kontaktpunkt utenfor normal arbeidstid ift. alarmer etc, Aure Arena er en viktig del av økende ny kommunal bygningsmasse der store deler av aktivitetene skjer utenfor normal arbeidstid.

Plan og næring

- Beholde medarbeidere og satse på kompetansevedlikehold og faglig utvikling hos disse.
- Tilpasse driften til de økonomiske rammene i perioden
- Dra maksimalt nytte av interkommunalt samarbeid innenfor byggetilsyn.
- Prioritere å bruke kommuneplanen som et viktig overordnet styringsverktøy.
- Redusere antall dispensasjonssaker.
- Være aktiv deltaker i interkommunale samarbeid på en slik måte at Aure kommune bidrar som premissleverandør i de ulike prosjektene (Orkidé, Kartverket, andre samarbeidsaktører).
- Ivareta og forsterke rollen som innovativ og nyskapende i tjenesteproduksjon, spesielt gjelder det innenfor tjenesteområder der Aure kommune har ambisjoner om å opptre som drøftingspartner i spørsmål knyttet til næringsutvikling, stedsutvikling og arealforvaltning.
- Saksbehandling innenfor lovbestemte tidsfrister jfr. Plan- og bygningsloven og Matrikkeloven.
- Kvalitetssikre og komplettere matrikkelkartet slik at eiendomsgrenser mv blir korrekt.
- Fortløpende innmåling av øvrige detaljer som hus, veier med mer slik at kartgrunnlaget er oppdatert og fullstendig i henhold til geovekstavtalen.
- Fortsatt ha et sterkt fokus på bruk av elektroniske verktøy i utviklingen av tjenestene både med sikte på kvalitetssikring og effektiv tjenesteproduksjon og tilgjengelighet overfor publikum.

6.15.3 Resultatmål og tiltak 2016**Resultatmål kultur 2016 – 2019**

- Legge til rette for regelmessige fellesoppsetninger i kulturskoleregi i henhold til årsplaner.
- Redusere ventelistene ved kulturskolen.
- Få på plass et nytt fagsystem til kulturskole høsten 2016, da det eksisterende systemet ikke fungerer optimalt. Et nytt system vil forenkle arbeidet til rektor, og frikjøpe litt tid.
- Kulturskolen avd. Nordheim skal være på plass i nye lokaler til oppstart høsten 2016.
- Arrangere fylkesmønstring UKM i april 2016.
- Gjennomføre større musikalprosjekt for ungdom og amatører, med profesjonell hjelp
- Innarbeide tilpasset driftsform i ungdomsklubbavdeling med base i Aure Arena.
- Utarbeide ny kommunedelplan for idrett- og fysisk aktivitet, gjeldene fra 2016
- Ta opp igjen arbeidet med Kommunedelplan for kulturminner og kulturmiljøer 2014-2017.
- Videreføre kontrollregistrering SEFRAK
- Ta i bruk Kulturminnesøk til erstatning for Kulturminneatlas.
- Gjenoppta arbeidet med lokalt fotoarkiv.
- Videreføre utviklingsprosjektet for Kråksundet sjøbruksmuseum.
- Videreutvikle og fornye Den kulturelle spaserstokken.
- Knytte tettere kontakt med organisasjoner, foreninger og næringsliv.
- Opprettholde nivå på tilskudd til lag og foreninger.
- Avklare bibliotekets plassering på Tustna.
- Alle ansatte skal være i stand til å kunne formidle bibliotekets tilbud best mulig.
- Fortsette lesestimuleringstiltak for elever.
- Fortsette arbeidet med å rekruttere og legge til rette for leseombudsvirksomhet.
- Utvikle nye bibliotektilbud i tråd med nasjonale mål.
- Evaluere driftsorganiseringen av Aure Arena, med sikte på oppgaveløsninger og ressursbruk.
- Etablere ressurser som tar høyde for aktivitet i mange delanlegg utenfor normal arbeidstid.
- Være en pådriver i Aure Arena og gjennomføre program i henhold til vedtatte strategidokument.

Resultatmål plan- og næring 2016 – 2019

- Fokus på løpende oppdatering i sentrale lovverk.
- Implementere konklusjonene av prosjektet Aure sentrum – i områdeplan og detaljplan.
- Gjennomføre detaljplan for Fættan industriområde med tilførselsveg.
- Vedta ny kommuneplan, arealdelen (første halvdel av 2016).
- Vedta ny Sjøarealplan – interkommunal plan for sjøområdene for 11 kommuner på Nordmøre.
- Utarbeide kommunal planstrategi etter PB-lovens bestemmelser for perioden 2016 – 2019.
- Fullføre arbeidet med gårdskart, eiendomsdelen så langt Aure kommune har kompetanse.

- Slutføre tverrsektoriell overordnet ROS-analyse for Aure kommune.
- Komme à jour med byggesaker og tidsfrister for saksbehandling etter PBL.
- Oppdaterte maler for byggesaksbehandling, delingssak og matrikkel i ephorte
- Iverksette tiltak med sikte på at flere leverer komplette byggesøknader.
- Ta i bruk nettbasert byggesaksveiledning i større grad (byggedialog)
- Vurdere å ta i bruk dataverktøy i regi av Statens kartverk som gir tiltakshaver mulighet til selv å legge inn i gjennomførte tiltak som ikke er søknadspliktig.
- Videreføre hoppid.no-programmet, herunder utarbeide lokal strategi for å sikre flere og bedre bedriftsetableringer i regionen. Samarbeid med Aure næringsforum.
- Fortsatt fokus på gode og like rutiner ved behandling av i ulike saker etter matrikkelloven.
- Ajourholde data fortløpende fra eksterne leverandører (vegvesenet, jordskifte).
- Komme à jour med øvrige målinger og kartvedlikehold av bygninger, veier med mer slik at kartet er oppdatert senest en måned etter ferdigmelding.
- Sørge for at større prosjekt knyttet til kommunalteknikk faktureres (stikking/prosjektering).
- Bidra til at ledningskartet oppgraderes med data fra eksterne og egne data.
- Fullføre prosjektet vegadresse i løpet av 2016.
- Bidra til at flest mulig som har førstekontakt med publikum kan bruke kartverktøy. Tilpasse innsynsverktøyet så det blir mer intuitivt og brukervennlig.
- Få full integrasjon mellom matrikkelklienten og sakssystemet
- Være aktiv i forbindelse med nyetableringer og generasjonsskifte i landbruket.
- Være aktiv i forbindelse med etableringer av tilleggsnæringer og nisjeproduksjoner.
 - Ta initiativ til større interesse for fagmøter innenfor jordbruk: Aktuelle temaer: Oppstart og drift av sauebruk. Beite og beitebruk. Ny-dyrking og drenering. Mattilsynet – ressurs for jordbruket. Tilskudd – informasjon og veiledning.
- Evaluere «melkeprosjektet» sammen med Tine.
- Evaluere SMIL-ordningen, vedtekter, forvaltning mv.
- Utvikle samarbeidsrelasjon med landbruksrådgivingstjenesten.
- Bidra til implementering og gjennomføring av prosjektet MIS (miljøregistrering i skogbruket) som er sentralt grunnlag for skogbruksplan for hver skogeiendom.
- Øke interessen og engasjementet blant skogiere for LENSEA (regionalt samarbeidssystem for utvikling av skogbruk som næring).
- Etablere/designe Roviltprosjektet sammen med Halså og Hemne kommuner.
- Få opp en samla oversikt over skogsveier med vegklasse, digitalisere og berede grunnen for nettbasert informasjon skogsbilvegene.

6.15.4 Forslag til driftsbudsjett for perioden 2016 – 2019.

Tabellen under viser rådmannens forslag til netto driftsramme for perioden 2016 – 2019, og rådmannens forslag til hvordan tjenesteområdet skal tilpasse seg driftsrammene. Tabellen viser endringer i forhold til vedtatt budsjett for 2015 – først konsekvensjustering av budsjettet for 2015 – deretter følger rådmannens forslag til nye tiltak og innsparinger/kutt (endringer i forhold til 2015). Se også Vedlegg 2, budsjettskjema 1 B under kap. 7.1.2. For mer utfyllende omtale av de foreslåtte pluss- og minustiltakene vises det til omtale under hvert enkelt tjenesteområde i Vedleggsheftet.

Tabell 49 Driftsbudsjett Kulturtjenester

1 000 kr

Netto driftsramme	2016	2017	2018	2019
Vedtatt budsjett 2015	4 091	4 091	4 091	4 091
Konsekvensjustert lønn	-281	-281	-281	-281
Øvrige konsekvensjusteringer:				
Bruk av disposisjonsfond (ungdomsprosjektet)	410	410	410	410
Utgifter Fylkesmønstring UKM	190			
Tilskudd Fylkesmønstring UKM (fylkeskomm.)	-140			
Reduserte inntekter Aure Arena	100	100	100	100
Redusert avsetning til bundet fond Aure Arena	-100	-100	-100	-100
Sum konsekvensjusteringer	179	129	129	129
Konsekvensjustert budsjett 2015 (basis)	4 270	4 220	4 220	4 220

Nye tiltak (pluss):				
Kjøp av tjenester - arrangementstøtte	50	50	50	50
Inventar og utstyr - utstilling og bevaring	50	50	50	50
15 % stillingsressurs (kino/arrangement)	85	85	85	85
Bokprosjekt - Jappe Ippe (utgivelse 2018)	-	30	30	150
Ungdomsprosjekt - oppføring musikal	-	150	150	230
Prosjektmidler IMDI m.v.		-50	-50	-30
Bygdebokprosjekt (1900-1940)	240	693		
Bygdebokprosjekt (1900-1940) - bruk av fond	-240	-693		
Sum nye tiltak pluss	185	315	315	535
Nye tiltak (minus)				
Diverse kutt kulturbudsjettet	-102	-102	-102	-102
Sum nye tiltak minus	-102	-102	-102	-102
Sum nye tiltak netto (rammeendring)	83	213	213	213
Forslag ny netto driftsramme	4 352	4 432	4 432	4 652

Tabell 50 Driftsbudsjett Plan og næring

1 000 kr

Netto driftsramme	2016	2017	2018	2019
Vedtatt budsjett 2015	7 793	7 793	7 793	7 793
Konsekvensjustert lønn	-947	-947	-947	-947
Øvrige konsekvensjusteringer:				
Rullering kommuneplanen - kjøp av kons.tj.	-150	-150	-150	-150
Områdeplan Aure sentru, mer enn bare.....	-150	-150	-150	-150
Detaljregulerings Coop, Smibekk, infrastrukt	-150	-150	-150	-150
Detaljregulering ny veg Fv 680 - Fætten	-	-75	-75	-75
Tilskudd ANF	-630	-630	-630	-630
Tilskudd Norway Events			-500	-500
Tilskudd profilering			-300	-300
Bruk av disposisjonsfond (jfr. pkt. 6-7)			800	800
Fordelte utgifter - private planer	48	48	48	48
Fordelte utgifter - byggesaker	125	125	125	125
Fordelte utgifter - oppmåling	116	116	116	116
Økte gebyrinntekter	-145	-289	-289	-289
Tilskudd Landbruk Nordvest	-40	-40	-40	-40
Sum konsekvensjusteringer	-1 923	-2 142	-2 142	-2 142
Konsekvensjustert budsjett 2015 (basis)	5 870	5 651	5 651	5 651
Nye tiltak (pluss):				
Kartlegging Aure - HP Statens kartverk	-	500	-	-
Driftstilskudd ANF	630	-	-	-
Rullering kommuneplanen - kjøp av konsulentj.	150	-	-	-
Områdeplan Aure sentrum, mer enn bare.....	150	-	-	-
Detaljregulering Coop, Smibekk, infrastrukt	150	-	-	-
Tilskudd Landbruk Nordvest	40			
Sum nye tiltak pluss	1 120	500	-	-
Nye tiltak (minus)				
Økte gebyrer plan/bygg/deling/matrikkel	-130	-130	-130	-130
Diverse kutt plan/næring	-65	-65	-65	-65
Sum nye tiltak minus	-195	-195	-195	-195
Sum nye tiltak netto (rammeendring)	925	305	-195	-195
Forslag ny netto driftsramme	6 795	5 956	5 456	5 456

6.16 Tjenesteenhet kommunalteknikk og eiendom

6.16.1 Beskrivelse av tjenesteområdet

Avdelinga kommunalteknikk og eiendom er driftsmessig delt mellom FDV kommunalteknikk og FDV Eiendom.

FDV Eiendom

- Tekniske drifts- og vedlikeholdstjenester av kommunale bygg
- Reinholdstjenester på kommunale bygg
- ENØK og inneklima
- Salg, kjøp, innleige og utleige av kommunale bygg og eigedomar
- Representant i kommunal plan- og byggekomite (ikkje fast)
- Ansvar for gjennomføring av kommunale investerings- og rehabiliteringsprosjekt på kommunale bygg
- Prosjekt- og utviklingsarbeid innenfor kommunal eigedomsforvaltning.

FDV Kommunalteknikk

- Samferdsel (kommunale veier og trafiksikringsarbeid inkl. gangveger og kommunale veglys)
- Vatn, avløp og renovasjon
- Brann- og feietjenester
- Kommunale kaianlegg
- Renovasjon, slam og avløp
- Saksbehandling private vassverk og private vegar (tilskot)
- Fullført saksbehandling på utslipp fra avløpsanlegg, forurensing, trafikkplaner, vatn- og vegsaker.

6.16.2 Hovedutfordringer

FDV Eiendom

- Tilpassa drifta til de økonomiske rammer
- Redusere etterslepet i vedlikehald av kommunal bygningsmasse.
- Få fram nødvendige avklaringar i tjenestestrukturprosjektet for å få til ei optimalisering av drifta
- Kunne ta i bruk nytt databasert forvaltningssystem for bygg- og eigendom i sterkare grad.
- Plan for salg av- og betre utnytting av kommunale bygg- og eigendomar
- Utvikla ei samordna drifts- og vedlikehaldsplan for kommunale bygg og anlegg
- Følg opp tiltaksdelen i den vedtatte energi- og klimaplane (følg opp årleg rullering)
- Arbeida vidare med ei avklaring om vidare deltaking i EPC-programmet og avklare framtidig energiforsyning på kommunale bygg som i dag har LNG-tilknytning. Vurdera alternative løysingar.
- Fokusera på arealeffektivitet med tanke på kritisk gjennomgang av bygningsmasse sett i lys av tjenesteapparatenes behov
- Styrke oppfølging og styring av aktuelle byggeprosjekt både faglig og økonomisk
- Bygge opp nødvendig kompetanse og gjennomføra tiltak som sikrar nødvendig rekruttering i «nøkkelstillingar».

FDV Kommunalteknikk

- Styrka bemanninga og fagkompetansen på avdelinga
- Ta i bruk og utvikla systemer og rutiner for meire effektiv utnytting av ressursene
- Fortsatt prioritera arbeid med å forsterka det kommunale vegnettet og legginga av fast dekke
- Prøve ut former for konkurranseutsetting av deler av vegdrifta (langsiktige kontrakter).
- Styrke innsatsen på oppgradering av kommunalt VA-ledningsnett
- Utarbeida ein drifts- og vedlikehaldsplan for kommunaltekniske anlegg.
- Utvikla samarbeidsavtalen med Hemne kommune om fortsatt brannvernssamarbeid.
- Kunne følg opp tiltaksdelen i ei ny trafikktryggingsplan med forpliktande vedtak
- Kompetanseheving for å klare framtidige driftsutfordringer

- Gjennomføra ein revisjon og samordning av den kommunale avløpsplana
- Følga opp tiltak for å få betre styring på drifta av avfalls- og renovasjonsordninga i kommunen.
- Bruka meire ressurser på å kunne følga opp driftsavvik i tilknytning til kommunale beredskapsplaner (vatn og avløp).
- Forbedra rutiner for prøvetaking frå kommunale VA-anlegg.
- Bygge opp nødvendig kompetanse og gjennomføra tiltak som sikrar nødvendig rekruttering i «nøkkelstillingar».

6.16.3 Resultatmål

FDV Eiendom

- Ta del i utbygginga av felles kommunalt lagerbygg på Kjelklia.
- Vidareføra arbeidet betre utnytting av kapasiteten i kommunal bygningsmasse.
- Gjennomføre energiøkonomiseringstiltak kombinert med vedlikehaldsprosjekt på kommunale bygg (Orkide-Krafttak-prosjektet/alternativt ved eiga prosjektpplan for drift-og vedlikehald av kommunal bygningsmasse)
- Styrke fagkompetanse og teamarbeid innafor FDV-området.
- Styrka arbeidet for å få innarbeida ein betre energiledelse og ei auka samordning av styringa varme og ventilasjonssystema på større bygg(SD-anlegg).
- Sanera eldre bygningsmasse som ikkje lengre er i bruk til kommunale tjenester og som er med på å svekka ordinær drift.
- Betra organiseringa og effektivisera drifta til reinhaldstjenesta .
- Iverksetting av brukaravtaler for kommunale bygg.
- Auka kapasiteten på tiltakssida innafor drift og vedlikehald av bygningar med å få høgda andelen av prosjektretta arbeid.
- Avklare nærare behovet for ei fast organisering , styring og oppfølging av alarmfunksjoner på kommunale bygg.
-

FDV Kommunalteknikk

- Ta del i utbygginga av felles kommunalt lager bygg på Kjelklia inklusive plass til ny brannstasjon.
- Tilpasse driftsressursene etter nye krav som er sett til gjennomføringa av kommunal vegdrift.
- Forsterka innsatsen på drifta av kommunale vassverk for å ta inn tidligare etterslep på driftstiltak
- Prioritera tiltak på ledningsnettet i samsvar med utarbeida plan for sikkerhet og beredskap (Vatn).
- Følga opp pålegg frå Kystverket på registrerte avvik på molo- og havneanlegg.
- Auka kvaliteten på vegnettet og leggja til rette for gang- og sykkelveggar på de mest trafikkerte vegane.
- Utarbeida ei samordna plan for eigendomsrett til-, og drifta av kommunale veglys.
- Vidareføra arbeidet med å utbedra innsamlingsplasser for hytterenovasjonen.
- Større fokus på kvalitetsrutiner og kvalitetskrav til kommunale tjenester
- Avklaringer på kommunalteknisk side i ”gråsoner” for å sikra ei best mogleg sakshandsaming i samsvar med gjeldande lovverk.
- Åpen for å vurdere nærare driftssamarbeid med nabokommunar (samarbeid om kompetanse).
- Bedre oversikt og kontroll med kommunale utslipp.
- Betre utnytting av kommunalt driftsutstyr ved større samordning av tjenestene.
- Arbeida for å få etablert betre rutiner for tverrfaglege møter (kompetanseutveksling).
- Evaluering av kommunal brannordning.

6.16.4 Forslag til driftsbudsjett for perioden 2016 – 2019.

Tabellen under viser rådmannens forslag til netto driftsramme for perioden 2016 – 2019, og rådmannens forslag til hvordan tjenesteområdet skal tilpasse seg driftsrammene. Tabellen viser endringer i forhold til vedtatt budsjett for 2015 – først konsekvensjustering av budsjettet for 2015 – deretter følger rådmannens forslag til nye tiltak og innsparinger/kutt (endringer i forhold til 2015). Se også Vedlegg 2, budsjettskjema 1 B under kap. 7.1.2. For mer utfyllende omtale av de foreslåtte pluss- og minustiltakene vises det til omtale under hvert enkelt tjenesteområde i Vedleggsheftet.

Tabell 51 Driftsbudsjett FDV Eiendom

1 000 kr

Netto driftsramme	2016	2017	2018	2019
Vedtatt budsjett 2015	13 503	13 503	13 503	13 503
Konsekvensjustert lønn	2 733	2 733	2 733	2 733
Øvrige konsekvensjusteringer:				
Øremerkede midler - vedlikehold	-400	-400	-400	-400
Generelle driftsutgifter vaktmester (eks. lønn)	50	50	50	50
Driftsutgifter Aure omsorgsboliger (eks. lønnsutg.)	400	400	400	400
Husleieinntekter Aure omsorgsboliger	-1 410	-1 410	-1 410	-1 410
Økte leieinntekter generelt	-700	-700	-700	-700
Driftsutgifter Nordlandet barnehage (eks. lønnsutg.)	56	56	56	56
Driftsutgifter driftsbygg Aure sentr.b.anlegg	40	40	40	40
Driftsutgifter utvidelse Steinhaugen b.hage	30	30	30	30
Kompensasjon etterslep - rengjøringsartikler	200	200	200	200
Kompensasjon etterslep - avgifter/gebyrer/konting.	600	600	600	600
Kompensasjon etterslep - vedl.h./driftsavtaler	200	200	200	200
Endring av fordelingsnøkler indirekte kostnader VAR	-117	-117	-117	-117
Endring av fordelingsnøkler indirekte kostnader VAR	46	46	46	46
Sum konsekvensjusteringer	1 728	1 728	1 728	1 728
Sum Konsekvensjustert budsjett (basis)	15 231	15 231	15 231	15 231
Nye tiltak (pluss):				
Renholdsressurs driftsb. Aure sentr.b. - 3 %	20	20	20	20
Avsatt rund sum vedlikehold komm. bygg	1 000	2 000	3 000	3 000
Sum nye tiltak pluss	1 020	2 020	3 020	3 020
Nye tiltak (minus)				
Økte leieinntekter Gullstein kommunehus	-100	-100	-100	-100
Utleie brannstasjon Leira	-20	-20	-20	-20
Standardisering av renholdsprodukter	-50	-50	-50	-50
Bytting av inntakssikringer	-20	-20	-20	-20
Endre rutiner feriavvikling renhold	-50	-50	-50	-50
Innsparing strøm (ny strømpris)	-300	-300	-300	-300
Bruksendring lagerbygg Leira	-20	-20	-20	-20
Sum nye tiltak minus	-560	-560	-560	-560
Sum nye tiltak netto (rammeendring)	460	1 460	2 460	2 440
Forslag ny netto driftsramme	15 691	16 691	17 691	17 691

Tabell 52 Driftsbudsjett FDV Kommunalteknikk

1 000 kr

Netto driftsramme	2016	2017	2018	2019
Vedtatt budsjett 2015	9 413	9 413	9 413	9 413
Konsekvensjustert lønn	-149	-149	-149	-149
Øvrige konsekvensjusteringer:				
Vaktberedskap brannmannskaper	270	270	270	270
Økte kostnader nødnett/110-sentralen	160	160	160	160
Husleieøkning brannstasjoner	12	12	12	12
Forsikringer kjøretøy (brann)	30	30	30	30
Datakommunikasjon (brann)	25	25	25	25
Arbeidstøy brannmannskaper	32	32	32	32
Avgifter/gebyrer brannvesen	14	14	14	14
Leievask brannvesen	5	5	5	5
Merking havner/kaier (pålegg)	25	25	25	25
Namneskilt kommunale vegar	-	-	-230	-230
Selvkost - underskudd vann	192	-	-	-
Selvkost - slam	16	-	-	-
Endring av fordelingsnøkler indirekte kostnader VAR	27	27	27	27
Nytt lagerbygg - reduserte leieutgifter	-	-100	-200	-200
Sum konsekvensjusteringer	659	351	21	21
Konsekvensjustert budsjett 2015 (basis)	10 072	9 764	9 434	9 434

Nye tiltak (pluss):				
Utskifting av sikringsgjerde Sør-Halsnes	90	-	-	-
Sum nye tiltak pluss	90	-	-	-
Nye tiltak (minus)				
Redusert grusprogram for komm.vegar	-150	-150	-150	-150
Reduksjon kurstilskot i brannvesenet	-110	-110	-110	-110
Sum nye tiltak minus	-260	-260	-260	-260
Sum nye tiltak netto (rammeendring)	-170	-260	-260	-260
Forslag ny netto driftsramme	9 902	9 504	9 174	9 174

7 Rådmannens forslag til budsjett 2016 og økonomiplan 2016 – 2019

Vedlegg 1

7.1.1 Budsjettskjema 1A, driftsbudsjettet (finanskapitlet)

Tabell 53

Alle beløp i 1000 kroner

	Regnskap 2014	Revidert Bud 2015	Økonomiplan			
			B 2016	2017	2018	2019
Frie disponible inntekter						
Skatt på inntekt og formue	-72 801	-73 715	-78 554	-78 554	-78 554	-78 554
Ordinært rammetilskudd	-152 769	-152 553	-153 318	-151 546	-151 505	-151 465
Skatt på eiendom	-37 100	-37 135	-37 135	-37 135	-30 635	-32 635
Andre generelle statstilskudd	-2 006	-2 301	-2 100	-2 000	-1 900	-1 800
Sum frie disponible inntekter	-264 676	-265 704	-271 107	-269 235	-262 594	-264 454
Finansinntekter/finansutgifter						
Renteinntekter og utbytte	-2 933	-2 650	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500
Renteutgifter og andre finansutg.	5 287	6 250	7 300	9 100	9 700	9 900
Avdrag på lån	13 136	14 700	16 300	17 700	17 900	17 800
Netto felles finanser	15 490	18 300	21 100	24 300	25 100	25 200
Avsetninger og bruk av avsetninger						
Til dekning av tidligere års regnskapsmessige merforbruk	-	-	-	-	-	-
Til ubundne avsetninger	3 550	-	9 000	-	4 000	-
Bruk av ubundne avsetninger	-5 037	-	-208	-7 200	-	-5 800
Til bundne avsetninger	-	-	-	-	-	-
Bruk av tidligere års mindreforbruk	-3 550	-	-	-	-	-
Bruk av bundne avsetninger	-	-	-	-	-	-
Bruk av likviditetsreserven	-	-	-	-	-	-
Netto avsetninger	-5 037	-	8 792	-7 200	4 000	-5 800
Fordeling						
Overført til investeringsbudsjettet	822	-	-	-	-	-
Til fordeling drift/avsetning	-253 401	-247 404	-241 215	-252 135	-233 494	-245 054
Sum drift (fra skjema 1B)	243 839	247 404	241 215	252 135	233 494	245 054
Merforbruk/mindreforbruk	-9 562	-	-	-	-	-

Vedlegg 2

7.1.2 Budsjettskjema 1B – tjenestehetenes netto rammer

Tabell 54 Alle beløp i 1000 kroner	Regnskap 2014	Revidert Bud 2015	Økonomiplan			
			B 2016	2017	2018	2019
Netto pr. resultatenehet						
Rådmann med fagstab	2 351	2 377	2 274	2 274	2 274	2 274
Økonomiavdelingen	3 293	3 040	3 021	3 021	3 021	3 021
Personalavdelingen	3 476	4 045	3 674	3 674	3 674	3 674
Servicekontor	4 838	5 247	4 324	4 324	4 324	4 324
IKT-avdelingen	4 850	5 832	5 166	5 166	5 166	5 166
Skansen/stab	-51	30	-	-	-	-
Kirkelig fellesråd	3 296	3 614	3 614	3 614	3 614	3 614
Politisk virksomhet, inkludert revisjon	5 398	5 272	4 762	4 862	4 762	4 962
Sum sentral ledelse/fellesfunksjoner	27 451	29 457	26 835	26 935	26 835	27 035
Felles skole	5 175	4 623	5 002	5 002	5 002	5 002
Nordlandet skole	2 019	2 723	2 778	3 127	3 127	3 127
Aure barne- og ungdomsskole	26 179	26 730	26 689	26 689	26 689	26 689
Straumsvik skole	3 954	4 239	4 505	4 505	4 505	4 505
Leira barneskole	4 246	4 335	4 214	4 214	4 214	4 214
Sør-Tustna skole	8 955	8 998	8 686	8 686	8 686	8 686
Voksenopplæringen	1 579	1 331	2 433	2 573	2 573	2 573
Sum skole	52 107	52 979	54 307	54 796	54 796	54 796
Felles barnehage	5 413	4 702	5 174	4 665	4 465	4 465
Nordlandet barnehage	4 060	4 495	4 875	4 875	4 875	4 875
Stemshaug barnehage	1 963	2 306	2 331	2 331	2 331	2 331
Aure sentrumsbarnehage	5 733	6 297	4 944	4 944	4 944	4 944
Steinhaugen barnehage	3 387	3 473	2 974	2 974	2 974	2 974
Sum barnehage	20 556	21 273	20 298	19 789	19 589	19 589
Hjemmetjeneste nord	14 619	16 781	16 046	16 211	16 211	16 211
Hjemmetjeneste sør	7 428	7 810	7 494	7 494	7 494	7 494
Sum hjemmetjeneste	22 047	24 591	23 540	23 705	23 705	23 705
Habilitering og demensomsorg	8 703	8 581	8 078	8 078	8 078	8 078
Skogan boliger	3 511	3 522	2 802	2 802	2 802	2 802
Solbakken bokollektiv	9 844	9 735	9 309	10 099	10 099	10 099
Sum habilitering og demens	22 058	21 838	20 189	20 979	20 979	20 979
Felles sykehjem	1 204	1 493	1 228	1 228	1 228	1 228
Aure sykehjem	10 750	15 958	12 520	12 520	12 520	12 520
Kjøkken Aure sykehjem	-	-	2 434	2 434	2 434	2 434
Tustna sykehjem	14 551	10 555	7 643	7 643	7 643	7 643
Kjøkken Tustna sykehjem	-	-	1 328	1 328	1 328	1 328
Sum sykehjem	26 505	28 006	25 153	25 153	25 153	25 153
Felles helse og familie	6 196	1 825	1 916	1 860	1 830	1 830
Barnevernstjenester	3 861	3 969	3 985	3 985	3 985	3 985
Helsestasjon	1 175	1 383	1 353	1 353	1 353	1 353
Jordmortjenesten	333	310	457	457	457	457
Legetjenester	9 280	9 221	8 914	8 914	8 914	8 914
Psykiatritjenester	2 573	2 597	2 248	2 248	2 248	2 248
Fysioterapitjenester	1 256	1 363	1 543	1 543	1 543	1 543
Ergoterapitjenester	426	674	627	627	627	627
Flyktningetjenesten	-4 333	-2 592	-3 299	-2 949	-2 899	-2 899
Sum helse og familie	20 767	18 750	17 744	18 038	18 058	18 058
NAV	3 683	3 958	3 970	3 970	3 970	3 970
Sum NAV	3 683	3 958	3 970	3 970	3 970	3 970
Kultur	4 140	4 091	4 352	4 432	4 432	4 652
Plan, næring, byggesak, oppmåling, miljø	6 743	7 793	6 795	5 956	5 456	5 456
Sum kultur, plan og næring	10 883	11 884	11 147	10 388	9 888	10 108
FDV Eiendom	14 901	13 503	15 691	16 691	17 691	17 691
FDV Kommunalteknikk	9 545	9 413	9 902	9 504	9 174	9 174
VAR	-160	-	-	-	-	-
Sum kommunalteknikk og eiendom	24 286	22 916	25 593	26 195	26 865	26 865

Alle beløp i 1000 kroner

	Regnskap 2014	Revidert Bud 2015	Økonomiplan			
			B 2016	2017	2018	2019
Tilskudd	5 187	-	-	-	-	-
Egenandel AFP	-	-	-	-	-	-
Premieavvik pensjon	-	-	-	-	-	-
For mye avsatte feriepenger	-	-	-	-	-	-
Kalkulatoriske kapitalkostnader	-2 417	-2 440	-3 243	-3 512	-3 533	-3 455
Mottatte avdrag på utlån	-	-	-	-	-	-
Overføringer fra kommuner	-	-294	-609	-609	-609	-609
Overføringer til kommuner	10 670	10 838	10 711	10 711	10 711	11 751
Overføring fra andre (private)	-	-	-	-	-	-
Banktjenester	55	80	80	97	62	62
Avsatt til lønnsøkning	-	3 568	5 500	15 500	5 500	15 500
Forventet strukturendring/effektivisering	-	-	-	-	-8 475	-8 453
Avsetning tap på fordringer	1	-	-	-	-	-
Sum felles finanser	13 496	11 752	12 439	22 187	3 656	14 796
Sum drift (overføres skjema 1A)	243 839	247 404	241 215	252 135	233 494	245 054

Vedlegg 3

7.1.3 Hovedoversikt drift

Tabell 55 Alle beløp i 1000 kroner	Regnskap 2014	Revidert Bud 2015	Økonomiplan			
			B 2016	2017	2018	2019
Driftsinntekter fordelt på art						
Brukerbetaling	-8 749	-8 529	-8 028	-8 028	-8 028	-8 028
Andre salgs- og leieinntekter	-29 306	-29 327	-32 915	-33 680	-33 889	-34 099
Overføringer med krav til motytelse	-29 292	-15 756	-16 316	-15 186	-15 186	-15 166
Rammetilskudd fra staten	-152 769	-152 553	-153 318	-151 546	-151 505	-151 465
Andre statlige overføringer	-17 374	-12 295	-13 657	-13 042	-12 892	-12 792
Andre overføringer	-2 144	-910	-1 325	-1 325	-1 325	-1 325
Skatt på inntekt og formue	-72 801	-74 815	-78 554	-78 554	-78 554	-78 554
Eiendomsskatt (brutto)	-37 100	-37 135	-37 135	-37 135	-30 635	-32 635
herav overført eiendomsskatt til andre kommuner	-10 670	-10 838	-10 711	-10 711	-10 711	-11 751
A - sum driftsinntekter	-349 535	-331 320	-341 248	-338 496	-332 014	-334 064
Driftsutgifter fordelt på art						
Lønn (inkl. utgiftsgodtgjørelser)	182 915	176 989	180 856	181 321	181 248	181 349
Sosiale utgifter	36 051	46 179	36 773	36 867	36 865	36 871
Kjøp av varer og tj. som inngår i tj.p.	48 025	45 656	47 725	48 280	48 298	48 483
Kjøp av varer og tj. som erstatter komm.tj.prod.	22 137	15 480	16 838	17 308	16 708	16 908
Overføringer	38 691	30 672	32 827	41 592	22 087	33 149
herav overført eiendomsskatt til andre kommuner	10 670	10 838	10 711	10 711	10 711	11 751
Avskrivninger (kun regnskap)	15 638	-	-	-	-	-
Fordelte utgifter	-1 145	-1 546	-2 402	-2 402	-2 402	-2 402
B - sum driftsutgifter	342 312	313 430	312 617	322 966	302 804	314 358
C - Brutto driftsresultat (overskudd) C=A-B	-7 223	-17 890	-28 631	-15 530	-29 210	-19 706
Finansinntekter						
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	-3 015	-2 650	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500
Mottatte avdrag på utlån	-152	-25	-25	-25	-25	-25
Sum eksterne finansinntekter	-3 167	-2 675	-2 525	-2 525	-2 525	-2 525
Finansutgifter						
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	5 289	7 600	7 300	9 100	9 700	9 900
Avdragsutgifter	13 136	14 100	16 300	17 700	17 900	17 800
Utlån	-	20	20	20	20	20
Sum eksterne finansutgifter	18 425	21 720	23 620	26 820	27 620	27 720
D - Resultat ekst. finansieringstransaksjoner	15 258	19 045	21 095	24 295	25 095	25 195
Netto driftsresultat og regnskapsresultat						
Motpost avskrivninger (kun regnskap)	-15 638	-	-	-	-	-
E - Netto driftsresultat (overskudd) E=C-D	-7 603	1 155	-7 536	8 765	-4 115	5 489
Interne finanstransaksjoner						
Bruk av tidl. års regnskapsmessige mindreforbruk	-3 550	-	-	-	-	-
Bruk av disposisjonsfond	-5 133	-1 293	-1 741	-9 186	-493	-6 293
Bruk av bundne fond	-2 128	-705	-417	-229	-244	-261
Bruk av likviditetsreserven	-	-	-	-	-	-
Sum bruk avsetninger	-10 811	-1 998	-2 158	-9 415	-737	-6 554
Overført til investeringsregnskapet	822					
Dekning av tidligere års regnsk.m. merforbruk	-					
Avsetninger til disposisjonsfond	3 550	45	9 045	45	4 045	45
Avsetninger til bundne fond	4 480	680	649	605	807	1 020
Avsetninger til likviditetsreserven						
Sum avsetninger	8 852	725	9 694	650	4 852	1 065
F - Resultat interne finanstransaksjoner	-1 959	-1 273	7 536	-8 765	4 115	-5 489
G - Regnskapsmessig mindreforbruk (overskudd) G=E-F	-9 562	-118	-	-	-	-

Vedlegg 4

7.1.4 Hovedoversikt investeringer og finansiering

- ✓ Selvkostprosjekter utheves med lysegrønn bakgrunn.
- ✓ IT-prosjekter utheves med fiolett bakgrunn.

Tabell 56

TILTAK 2016		FINANSIERING			
	BELØP	Bruk av lån	Tilskudd/ refusjoner	MVA-komp.	Bruk av fond
Diverse IT-prosjekter (gjennom ORKIdè)	200	200			
Fornye serverpark/nye skrivere	500	400		100	
Bredbåndsutbygging Mjosundet	2 500	1 500	1 000		
EPC-prosjekt (gjennom ORKIdè) div. invest. komm. bygg	6 700	5 400		1 300	
SFO-bygg (nytt)	8 000	6 400		1 600	
Lagerbygg - Kjelklia	5 000	4 000		1 000	
Rehabilitering av overvannsledning - Aure sentrum	790	640		150	
Trafikktryggingstiltak	1 000	800		200	
Oppgradering vei - Tjeldbergodden biopark	6 000	4 800		1 200	
Vei Slyngsteinbugen (forsterking og breddeutvidelse)	900	720		180	
Vei Åkvikfjæra	200	160		40	
Div. utstyr brannvern (henger m.v.)	120	100		20	
Totalstasjon (oppmåling)	350	280		70	
Asfaltering	1 500	1 200		300	
Tilrettelegging/erhverv grunn for næringsvirksomhet	6 000	-		-	6 000
Sikring av tilførselsledn. vann Steingeitv. -Aurdalen	1 500	1 500			
Utbedr. hovednett spillvann - Tømmervåg (fellesledning)	1 900	1 900			
Oppgradering behandlingsanlegg Nordlandet vassverk	1 000	1 000			
Sum investeringer	44 160	31 000	1 000	6 160	6 000

TILTAK 2017		FINANSIERING			
	BELØP	Bruk av lån	Tilskudd/ refusjoner	MVA-komp.	Bruk av fond
Diverse IT-prosjekter (gjennom ORKIdè)	200	200			
Trafikktryggingstiltak	1 000	800		200	
Tilrettelegging/erhverv grunn for næringsvirksomhet	5 000	-			5 000
Lagerbygg - Kjelklia	8 200	6 600		1 600	
Trygghetsalarmer	100	80		20	
Oppgradering vei - Tjeldbergodden biopark	6 300	5 100		1 200	
Asfaltering	1 500	1 200		300	
Aure vassverk - høydebasseng Kjellia/Meåsen	5 500	5 500		-	
Sum investeringer	27 800	19 480	-	3 320	5 000

TILTAK 2018		FINANSIERING			
	BELØP	Bruk av lån	Tilskudd/ refusjoner	MVA-komp.	Bruk av fond
Diverse IT-prosjekter (gjennom ORKIdè)	100	100			
Trafikktryggingstiltak	1 000	800		200	
Asfaltering	1 500	1 200		300	
Sum investeringer	2 600	2 100	-	500	-

TILTAK 2019		FINANSIERING			
	BELØP	Bruk av lån	Tilskudd/ refusjoner	MVA-komp.	Bruk av avsetninger
Diverse IT-prosjekter (gjennom ORKIdè)	200	200			
Trafikktryggingstiltak	1 000	800		200	
Asfaltering	1 500	1 200		300	
Sum investeringer	2 700	2 200	-	500	-

